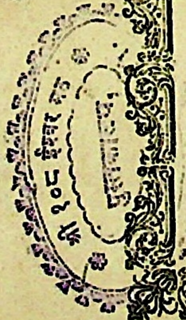

॥ अथ श्रीकेदार कल्प प्रारम्भः ॥

2

श्रीगणेशायनमः ॥ अथ केदारकल्पप्रारम्भः ॥ ॐ श्रीदक्षिणामूर्तयेन
मः ।एकदापर्वतासीनंदेवदेवंजगद्गुरुम्॥प्रणम्यपरिपप्रच्छकार्तिकेयोमहाभुजः ॥
॥ १ ॥ कार्तिकेयउवाच ॥ मेरुपृष्ठेसुखासीनंदेवदेवंजगद्गुरुम् ॥ प्रणम्यचजग
न्नाथंसर्वपूर्णेश्वरेश्वरम् ॥२॥ अहंपृच्छांकरोमीशसाधकानांहितायच ॥ महापथं
चपश्यंतिकथंसत्वंचमानवाः ॥ ३ ॥ तस्यार्थेचफलंब्रूहिसत्यंदेवसदाशिव ॥ ग
च्छंतिसाधकाः सर्वेस्वयंदेहेनशंकर ॥ ४ ॥ देवदेवजगन्नाथलोकानुग्रहकारक ॥
हितंलोकस्यपृच्छामियेनमुक्तिमवाप्नुयात् ॥ ५ ॥ विनाजाप्यंविनाध्यानंविनायो
गस्यसाधनम् ॥ गम्यतेमुक्तिमार्गेणस्वदेहेननसंशयः ॥६॥ श्रीईश्वरउवाच ॥
धन्योवत्सयसित्वेकंलोकानामुपकारकम् ॥ यन्मांपृच्छसितत्त्वेनशृणुतत्त्वंब्रवीमिते

3

॥ ७ ॥ केदारगमनंपुण्यंमहापथसमाश्रयम् ॥ पश्यन्तिमानुषाधन्यायेषांशुद्धंकु
लद्वयम् ॥ ८ ॥ कोर्थः पुत्रेणजातेनमातुर्यौवनहारिणा ॥ आगत्यमानुषेलोकेन
दृष्टश्चेन्महापथः ॥ ९ ॥ देशाधन्याश्चजायंतेसधन्यःसाधकोत्तमः ॥ यस्यगेहे
चलिखितंपुस्तकंपर्वतेशुभम् ॥ १० ॥ गंगाद्याःसरितस्तत्रसर्वतीर्थावसंतिवै ॥
तस्माद्दानेनविधिनाशृणुयाद्वासमाहितः ॥ ११ ॥ विल्ववृक्षस्ततोमूलंलक्षमंत्रं
जपेद्बुधः ॥ ततः सिद्धशरीरोसौहिमेनैवप्रहन्यते ॥ १२ ॥ अघोरान्नापरोमंत्रो
महिम्नोनापरास्तुतिः ॥ महेशान्नापरोदेवोनास्तितत्त्वंगुरोः परम् ॥ १३ ॥ अ
घोरमंत्रंजानातिगुरुवक्त्राच्चनिर्गतम् ॥ सर्वधर्मार्थकामानांकैवल्यस्यचभाजन
म् ॥ १४ ॥ भुक्तिर्मुक्तिर्मतंसर्वंनित्यंतस्यगृहांगणे ॥ अणिमादिकमैश्वर्यंद्वारे

तस्यचवैभवेत् ॥ १५ ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेनगुरुंयोग्यंसमाश्रयेत् ॥ करसंपुटंकृ
त्वात्रैकुर्यात्साष्टांगमेवच ॥ १६ ॥ संसारतापसंतप्तंमूर्द्धन्यावर्षशंकर ॥ दुःखां
बुधौमांमज्जंतंदत्वाहस्तावलंबनम् ॥१७॥समुद्धरमहाप्राज्ञःपाहिमांशरणागतम्॥
सर्वस्वंममयत्किंचित्त्वदीयंतन्नसंशयः ॥ १८ ॥ स्थिरंनचधनंकिंचित्नस्थिरंदे
हयौवनम् ॥ देहेनसंयुतंनैवकर्मणालभ्यतेफलम् ॥ १९ ॥ अतोधर्मसमूहेननैव
धर्मंतुलोपयेत् ॥ पद्मंत्वष्टदलंकुर्यात्तत्रपूजांसमाचरेत् ॥ २० ॥ ध्यायेत्श्री
शंकरंतत्रपार्वतीवल्लभंहरम् ॥ उपचारैः षोडशभिः सर्वशक्तिसमन्वितैः ॥२१॥
वलिप्रदानंकुर्वीतपुनःसर्वजनप्रिये ॥ वांछितांल्लभतेकामान्पुत्रपौत्रसमन्विता
न् ॥ २२ ॥ एवंसिद्धेनमंत्रेणसाधयेत्समनोरथम् ॥ यस्यकोपंसमासाद्यदेवताकं

4

पतेभयात्तं ॥ २३ ॥ इंद्राद्यादेवताः सर्वास्तंनमस्यंतिसाधकम् ॥ चक्रवर्तीभवेद्
भूयोयदीच्छेच्छिवबल्लभः ॥ २४ ॥ एतत्तेकथितंपुत्रमहापथविचारणम् ॥ अ
नित्यमसुखंल्लोकमिमंप्राप्यभजस्वमाम् ॥ २५ ॥ इदंपुत्रतवस्नेहान्महागुह्यंप्रका
शितम् ॥ नदेयंधनलुब्धेभ्योनदेयंदेवनिन्दके ॥ २६ ॥ नास्तिकेचैवदुर्बुद्धौतथा
चवककवृत्तये ॥ इतिश्रीरुद्रयामलेअघोरमंत्रस्यअघोरऋषिः बृहतीछंदः ॥ श्रीका
लाग्निरुद्रोदेवता ॥ ह्रींबीजं ॥ ॐ हुंफट्स्वाहाशक्तिः ॥ अघोरप्रसादसिद्ध्यर्थे
जपेविनियोगः ॥ अथकरन्यासः ॥ ॐह्रांअगुष्ठाभ्यांनमः ॥ ॐह्रींतर्जनीभ्यांन
मः ओंह्रुंमध्यमाभ्यांनमः ॥ ॐह्रैंअनामिकाभ्यांनमः ॥ ओंह्रौंकनिष्ठिकाभ्यांनमः।
ओंह्रः करतलकरपृष्ठाभ्यांनमः ॥ अथाङ्गन्यासः ॥ ओंह्रांहृदयायनमः ॥ ओं

ओंह्रींशिरसेस्वाहा ॥ ओंह्रुंशिखायैवषट् ॥ ओंह्रैंकवचायहुं ॥ ओंह्रौंनेत्रत्रयायवौ
षट् ॥ ओंह्रः अस्त्रायफट् ॥ अथध्यानम् ॥ ओंकैलाशासनमीश्वरंशशिकलंस
म्यक्स्फुरन्मंडलंनासालोकनतत्परंत्रिनयनंवीरासनाध्याश्रितम् ॥ मुद्राटंककरंच
जानुविमलेपाणिंप्रसन्नाननंकक्षाबद्धभुजंगमंमुनिवृतंवन्देमहेशंपरम् ॥२७॥ अथ
जपमंत्रः॥ओंह्रांह्रींह्रुंह्रैंह्रौंह्रः फट्स्वाहा॥अथसमर्पणमंत्रः॥ओंगुह्यातिगुह्यगोप्तात्वंगृ
हाणास्मत्कृतंजपम् ॥ सिद्धिर्भवतुमेदेवत्वत्प्रसादान्महेश्वर ॥२८॥ अनेनजपनेए
तावत्संख्याकेनश्रीअघोररुद्रः प्रीयताम् ॥ अथस्त्रोत्रपाठः ॥ श्रीईश्वरउवाच॥
ओंनमः कामरूपायनमोमोक्षवपुर्भृते ॥ नमोनादात्मनेतुभ्यंनमोविंदुकलात्मने ॥
॥ २९ ॥ नमोस्तुलिंगरूपायलिंगातीतायतेनमः ॥ त्वंमातासर्वलोकानांत्वमेवज

केदार

गतः पिता ॥ ३० ॥ त्वंभ्रातात्वंसुहृत्मित्रंत्वंप्रियस्त्वंपितामह ॥ नमस्तेभगव

कल्प

नूरुद्रः भास्करामिततेजसे ॥ ३१ ॥ नमोभवायरुद्रायपरवृद्धिमयायच ॥ सर्वाय

३ शितिरूपायसदासुरभिणेनमः ॥ ३२ ॥ पशूनाम्पतयेचैवपावकामिततेजसे ॥ अ

तिभीमायसौम्यायअमृतायनमोस्तुते ॥ ३३ ॥ उग्रायययजमानायनमस्तेकर्मयोगि

ने ॥ पार्थिवानांचलिंगानांयन्मयापूजनंकृतम् ॥ ३४ ॥ तेनमेभगवान्रुद्रोवांछि

तार्थंप्रयच्छतु ॥ इदंस्तोत्रंपठेद्यस्तुपूजाकालेविधानतः ॥ ३५ ॥ चक्रवर्तीभवे

द्राजाचांतेशिवपुरंवसेत् ॥ इतिश्रीरुद्रयामलेसदाशिवस्तोत्रम् ॥ आदौकवचम् ॥

ॐअस्यश्रीसदाशिवकवचस्यभृगुऋषिः ॥ अनुष्टुप्छंदः॥ श्रीसदाशिवोदेवता ॥

कैलासवासिप्रीत्यर्थेजपेविनियोगः ॥ ॐशिवोमेअग्रतः पातुपिनाकीपातुपृष्ठतः । ३

त्रिपुरारिर्वामपार्श्वेदक्षिणेमदनांतकः ॥ १ ॥ ऊर्ध्वंपातुविशालाक्षोअधः कनक
पिंगलः ॥ पार्वतीवल्लभोजानुंजंघेनंदीश्वरः प्रभुः ॥ २ ॥ पादौमेपातुसर्वेशः
करौकालाग्निसेवकः ॥ शीर्षेमेपातुसर्वज्ञः कर्णौदेवेश्वरः सदा ॥ ३ ॥ गुह्यंगुह्ये
श्वरः पातुहृदयंहृदयेश्वरः ॥ सर्वांगेसर्वदेवेशः कामिनीवल्लभः कटिम् ॥ ४ ॥
यदिदंकचचंवत्सदेवानामपिदुर्ल्लभम्॥ एतस्यपठनादेवभूतप्रेतपिशाचकाः ॥५॥
नहिंसंतिसदासर्वेयेगणाविघ्नकारकाः ॥ इदंकवचमज्ञात्वायस्तुमंत्रंशिवात्मकम्॥
॥६॥ अघोरंजपतेवत्सतस्यविघ्नाः पदेपदे ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेनकवचंभुविदुर्ल्ल
भम् ॥७॥ सेवनीयंप्रयत्नेनयदीच्छेदात्मनोहितम् ॥ सर्वरक्षाकरंपुण्यंसर्वपापविना
शनम् ॥ ८ ॥ इतिश्रीरुद्रयामलेशिवकार्तिकसंवादेशिवकवचम् ॥ अथपार्थिव

पूजा ॥ ओंपृथ्विवित्वयाधृतालोकादेवित्वंविष्णुनाधृता ॥ त्वंचधारयमांदेविपवित्रंकु
रुचासनम् ॥१॥ अपसर्पंतुतेभूतायेभूताभुविसंस्थिताः ॥ येभूताविघ्नकर्तारस्ते
नश्यंतुशिवाज्ञया ॥२॥ ओंह्रांह्रींहरायनमः ॥ मृदाहरणं ॥ ओंहूंहैंमहेश्वरायन
मः ॥संघट्टनम्॥ ओंह्रौंह्रः फट्शूलपाणयेनमः ॥ प्रतिष्ठापनं॥अथध्यानम्॥ओंकैला
शंध्यात्वावहन्नासापुटेनांजलौसमानीयपुष्पंक्षिपेत्॥पिनाकधृक्यावत्त्वांपूजयामि॥
त्वंस्थिरोभव॥ ओंआंह्रींक्रौंयंरंलंवंशंषंसंहंसंमहादेवस्यप्राणाः॥ ओंइहप्राणाः सर्वें
द्रियाणिवाङ्मनःत्वक्चक्षुःश्रोत्रंप्राणघ्राणाःइहागत्यसुखंचिरंतिष्ठन्तुस्वाहा॥ओंपि
नाकधृक्इहसन्निहितोभव ॥ ओंओंशिवाययनमः ॥स्नानं॥ ओंपशुपतयेनमः॥
गन्धं ॥ ईशानादारभ्यावरणपूजनं ॥ अथावरणपूजा ॥ ओंसर्वायक्षितिमूर्त्तयेन

मः ॥ ओंभवायजलमूर्त्तयेनमः ॥ ओंरुद्रायआग्निमूर्त्तयेनमः ॥ ओंउग्रायवायुमूर्त्तयेनमः ॥ ओंभीमायआकाशमूर्त्तयेनमः ॥ ओंपशुपतयेयजमानमूर्त्तयेनमः ॥ ओंमहादेवायसोममूर्त्तयेनमः ॥ ओंईशानायसूर्य्यमूर्त्तयेनमः ॥ ओंनमः शिवाय पुष्पंधूपंदीपंनैवेद्यं ॥ अष्टोन्त्तरशतंजपेत् ॥ समर्पणं ॥ स्तुतिः। परिक्रमा। विसर्जनं ॥ अथशिवपूजा ॥ ओंहरायनमः ॥ मृदाहरणं ॥ ओंमहेश्वरायनमः ॥ संघट्टनं ॥ ओंशंभवेनमः ॥ आवाहनं ॥ ओंशूलपाणयेनमः ॥ प्रतिष्ठापनं ॥ ओंशिवइहतिष्ठ ॥ ओंनमः ओंसर्वज्ञज्ञानविज्ञानप्रदानैकमहात्मने ॥ नमस्तेसर्वदेवेशसर्वभूतहितेरत ॥ १ ॥ अनन्तकांतसंस्थानअनंन्तासनसंस्थित ॥ अनंतशक्तिसंपन्नपरमेशनमोस्तुते ॥ २ ॥ परापरपरातीतउत्पत्तिस्थितिकारक ॥ स

र्वार्थसाधनोपायविश्वेश्वरनमोस्तुते ॥ ३ ॥ स्वभावनिर्मलाभाससर्वव्याधिविना
शन ॥ योगीश्वरमहायोगिन्योगाधीशनमोस्तुते ॥ ४ ॥ कृतलिंगप्रतिष्ठानंध्या
येदेवंसनातनम् ॥ पूजयित्वाविधानेनइदंस्तोत्रमुदीरयेत् ॥५॥ लिंगस्तोत्रंमहा
पुण्यंयः शृणोतिसदानरः ॥ पापकंचुकनिर्मुक्तः प्राप्नोतिपरमंपदम् ॥६॥ नोत्पद्य
तेचसंसारेस्थानंप्राप्नोतिशाश्वतम्॥तस्मात्सर्वप्रयत्नेनशृणुयाच्छिवसंस्तवम्॥७॥
इतिश्रीलिंगपुराणेलिंगस्तवनस्तोत्रम् ॥ ओंपिनाकधनुषेनमः ॥ इतिध्यानम् ॥
ध्यायेनित्यंमहेशंरजतगिरिनिभंचारुचंद्रावतंसं रत्नाकल्पोज्वलांगंपरशुमृगवरा
भीतिहस्तंप्रसन्नम् ॥ पद्मासीनंसमंतात्स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिंवसानंविश्वाद्यं
विश्ववंद्यंनिखिलभयहरंपंचवक्त्रंत्रिनेत्रम् ॥ १ ॥ ओंशिवायनमः ॥ इतिमंत्रेण

इदंपाद्यं ॥ एषोऽर्घः इदमाचमनीयं ॥ इदंस्नानं ॥ एषगंधः ॥ एतानिपुष्पा
णि ॥ एषधूपः ॥ एषदीपः ॥ इदंनैवेद्यं ॥ आचमनं ॥ ओंशर्वायक्षितिमूर्त्तयेन
मः ॥ ओंभवायजलमूर्त्तयेनमः। ओंरुद्रायाग्निमूर्त्तयेनमः ओंउग्रायवायुमूर्त्तयेनमः।
ओंभीमायआकाशमूर्त्तयेनमः ॥ ओंपशुपतयेयजमानमूर्त्तयेनमः ॥ ओंमहादेवा
यसोममूर्त्तयेनमः ॥ ईशानायसूर्यमूर्त्तयेनमः ॥ जयेश्वरमहादेवजयभूतपतेहर ॥
चंद्रशेखरसंसारान्मोचयत्रिपुरान्तक ॥ महादेवक्षमस्वस्वस्थानंगच्छ ॥ इतिवि
सर्जयेत् ॥ ओंनमः शिवाय ॥ इतिश्रीलिंगपूजास्तोत्रंसम्पूर्णम् ॥ ॥ ॥ ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ अथश्रीकेदारकल्पप्रारम्भः ॥ श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंशै
लराजस्यपृष्ठेतुशृणुस्थानानियानिते ॥ अस्तिपुरायामहादेविनदीवैतरणीशुभा॥

॥ १ ॥ पितॄणांतोयदानेनतृप्तिर्भवतिपुष्कला ॥ तत्रापिपरमंदेविपश्येद्रुद्रंहिमा
लयम् ॥२॥ हिमालयेतुचेद्दत्तंपूजामात्रंहिकांचनम् ॥ तेनदत्ताभवेत्सर्वासप्तद्वीपा
वसुन्धरा ॥ ३ ॥ आत्मानंघातयेद्यस्तुभृगुतुंगेषुमानवः ॥ इंद्रेणधारितंछत्रंरुद्र
लोकंसगच्छति ॥ ४ ॥ गत्वाहिमालयंपुण्यंदृष्ट्वामाहेश्वरंपदम् ॥ वंशान्संता
रयेत्सद्योदशपूर्वान्दशापरान् ॥ ५ ॥ द्वितीयमध्यमस्थानंतत्रमध्येकृतंमया ॥ त
त्रयास्यान्नदीपूज्यामहापुण्यासरस्वती ॥ ६ ॥ तत्तुंगेसाप्रतिष्ठापिप्रभातेतुप्रका
शिता ॥ सरस्वतीमहाध्यानादेवगंधर्वसेविता ॥ ७ ॥ मध्यमंचोदकंपीत्वापूर्णोभ
वतिमध्यमः ॥ ब्रह्मसूत्रंसमासाद्यसर्वपापप्रणाशनम् ॥८॥ श्रीदेव्युवाच ॥ मनु
ष्याणांहितार्थायउमापृष्टोमहेश्वरः ॥ तन्मेकथयदेवेशयत्रवैसंशयोमहान् ॥९॥

स्वभावात्परमंधामयथापुण्यमहंप्रभो॥ श्रोतुमिच्छामितत्त्वेनयुष्मद्वक्त्राद्विनिर्गतम्
॥ १० ॥ श्रीईश्वरउवाच ॥ शृणुदेवियथातथ्यंतीर्थसद्भावमुत्तमम् ॥ यदहंसंप्रव
क्ष्यामिनिखिलंतन्निबोधमे ॥ ११ ॥ तृतीयंतत्परंस्थानंकेदारंचेतिविश्रुतम् ॥ म
च्छरीराद्विनिष्क्रांतंशुक्रास्यंपानमुत्तमम् ॥ १२ ॥ केदारमुदकंदेवियेपिबंतिमहा
जनाः॥ममतुल्यबलाः सर्वेस्वर्गेस्वच्छंदगामिनः ॥१३॥ त्रिशूलांकितहस्तेनसर्वे
वैशूलपाणयः ॥ त्रिनेत्राश्चगणाभक्ताःसर्वेस्कन्दपराक्रमाः ॥ १४ ॥ मन्दाकिन्यां
नरः स्नात्वाचार्चयित्वावृषध्वजम् ॥ गणाधिपत्यंलब्ध्वाचकुलानामुद्धरेच्छतम्॥
॥१५॥ अत्रमंदाकिनीपुण्यानदीनामुत्तमानदी ॥ द्रावयेत्सर्वपापानिरुक्तास्तिभिर्बहु
धानुता ॥ १६ ॥ तस्यांस्वर्गच्युतायांतुशुचिः स्नातोहिमानवः ॥ यः पिबे न्त

देवेशिवामहस्तेनवैजलम् ॥१७॥ अंकितः स्यात्त्रिशूलेनललाटनयनेनच ॥ ग
णानांसंमतस्तेनपुनर्न्नविकृतोभवेत् ॥ १८ ॥ सधर्मंपरमंप्राप्यसत्यांतुलभतेग
तिम् ॥ गाणपत्यमवाप्नोतियत्रतत्रमृतोनरः ॥ १९ ॥ यस्यतोयंशरीरस्थंममलिं
गाद्विनिः सृतम् ॥ मृतोयत्रगतोवापिस्कंदस्यसदृशोभवेत् ॥ २० ॥ जन्मांतर
सहस्रैस्तुबहुभिः सभवेन्नरः ॥ ततोयातिपरंस्थानंकेदारंतीर्थमुत्तमम् ॥ २१ ॥
केदारंप्रस्थितेदेविम्रियन्तेचेतरेनराः ॥ तेपिसर्वेगणाध्यक्षाभवन्त्यमरतेजसः ॥
॥ २२ ॥ भस्मनोधारणंनित्यंशिवमंत्रस्यदीक्षया ॥ केदारोदकपानस्यकलांनार्ह
तिषोडशीम् ॥ २३ ॥ अनेकानिसहस्राणिक्रतूनांसुविशेषतः ॥ कलौकृत्वागति
र्नैषाकेदारेणतुयाभवेत् ॥२४॥ दिव्यवर्षसहस्राणितपस्तप्त्वातुपुष्करे ॥ नलभं

तेगंतिर्मर्त्याःकेदारेणतुयद्भवेत् ॥ २५ ॥ भूतंभव्यंभविष्यंचसर्वंलोकस्ययद्भवेत् ॥
सर्वंविदितमस्माकंनभवेत्तीर्थमीदृशम् ॥२६॥ केदारमुदकंपीत्वायत्रदेशेप्रपद्यते ॥
सोपिदेशोभवेत्पूतःकिंपुनस्तस्यबांधवाः ॥२७॥ आत्मावैपुत्रनामातुब्राह्मणोवेद
विद्भवेत् ॥ अंकितस्तुत्रिशूलेनह्यवश्यःसर्वदैवतैः ॥ २८ ॥ पृथिव्यांयानितीर्था
निपुण्यान्यायतनानिच ॥ केदारोदकपानस्यकलांनार्हंतिषोडशीम् ॥२९॥ वसेदी
शानमासाद्यहिमपूर्णमहागिरौ ॥ यावत्तेक्रमतेछायावृतिमात्रंतथापुनः ॥ ३० ॥
अंतेवायदिवामध्येयेमृताहिमवद्गिरौ ॥ तावत्तेदिवितिष्ठन्तियावदिंद्राश्चतुर्दश॥
॥ ३१ ॥ आत्मानंघातयेद्यस्तुप्रत्यक्षंवाहुताशने ॥ नतांगतिमवाप्नोतिकेदारेण
तुयाभवेत् ॥३२॥ सकृत्पीत्वातुकेदारेवाराणस्यांसकृद्गतः॥ब्रह्मविद्यांसकृज्जप्त्वास

भवंनपुनर्लभेत् ॥ ३३ ॥ विषमंदुर्गमंघोरंप्रविश्यहिमवद्गिरौ ॥ केदारस्योदकं
पीत्वामृतेनापिनशोचते ॥ ३४ ॥ सकृत्पीत्वाचकेदारेममतुल्यबलोभवेत् ॥ अ
दृश्यः सर्वभूतानांविचरेच्चयदृच्छया॥३५॥दिव्यंतरिक्षंपातालेयत्रयत्रयथेच्छते॥म
मदेवप्रसादेनक्रीडतेकामरूपधृक् ॥ ३६ ॥ केदारस्यकथांदिव्यांपवित्रांपापनाशि
नीम् ॥ येस्मरंतिसदायुक्तास्तेचैवादिविदेवताः ॥ ३७ ॥ यावत्प्रधानपुरुषोयाव
च्चाहंमहेश्वरः ॥ ममदेहस्वरूपेणयत्राहंतत्रतेस्मृताः ॥ ३८ ॥ एतच्चपरमंगु
ह्यंतवदेविह्युदाहृतम् ॥ यस्तंधारयतेनित्यंयश्चैवशृणुयान्नरः ॥ ३९ ॥ मुच्यते
सर्वपापेभ्योरुद्रलोकेसगच्छति ॥ ४० ॥ (इति श्रीकेदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसं
वादे प्रथमःपटलः ॥ १ ॥) श्रीदेव्युवाच ॥ ओंक्षेत्राणांपरमंक्षेत्रंतीर्थानांचैव

यत्स्मृतम् ॥ प्रमाणंतस्यक्षेत्रेणश्रोतुमिच्छामितत्त्वतः ॥ १ ॥ श्रीईश्वरउवाच ॥
दक्षिणोत्तरतश्चैवपंचयोजनमायतम् ॥ पूर्वपश्चिमतश्चैवयोजनत्रयमायतम् ॥२॥
तस्मिंस्तुपर्वतेदेवाऋषयश्चतपोधनाः ॥ क्षेत्रस्यवाह्यतः सर्वेतपः कुर्वं
तिपुंगवाः ॥ ३ ॥ सिद्धगंधर्वयक्षाणांकिन्नराश्चाप्सरोगणाः ॥ केदारकांक्षिणः
सर्वेसमाराधनतत्पराः ॥ ४ ॥ नलभन्तेसुरादेवायेचान्येदिव्यजातयः ॥ यक्षैस्तु
रक्षितंस्थानंनंदिस्कंदपुरोगमैः ॥ ५ ॥ विनायकोमहाकालईशानश्चमहाबलः ॥
जयाचविजयाचैवमोहिनीस्तंभिनीस्तथा ॥ ६ ॥ ममरूपधराः सर्वेक्षेत्रंरक्षंतिस
र्वशः॥षष्टिकोटिगणानांचक्षेत्रपालाः प्रकीर्तिताः ॥७॥ नंदीचैवमहाकालः सत
तंक्षेत्ररक्षकौ ॥ अहंतत्रस्थितोदेवित्वयासहवरानने ॥८॥ दुष्प्राप्यंचैवकेदारंदेवा

नामपिदुर्ल्लभम् ॥ क्षेत्राणांपरमंक्षेत्रंतीर्थानांतीर्थमुत्तमम् ॥९॥ तत्रस्नानाद्दिवंयां
तिमुक्ताःसंसारबन्धनात् ॥ अक्षयाःपरमाश्चैवमत्प्रसादाद्भवंतिते ॥१०॥ ब्रूह्मह
 त्याकृतायेचयेचान्येपापकारिणः ॥ नपश्यंतिशुभंदेविशुद्धाश्चापिभवंतिते ॥११॥
येषुयेषुचकार्येषुयांतिमामपिसुव्रते ॥ तेषुतेषुचयोगेषुजायतेमत्प्रसादतः ॥ १२॥
तावत्तेबहवोवर्णाः सर्वेकेदारकांक्षिणः॥ केदारंचैवसंप्राप्ताः सर्ववर्णाद्दिंजातयः॥
॥ १३ ॥ रश्मिभिर्ममतेस्पृष्टाअवज्ञातास्तुयेनराः ॥ तत्रयांतिपरंदेविपूर्वंश
प्तास्तुतेमया ॥ १४ ॥ पूर्वंशप्तास्तुयेदेवितेभवंतिगणेश्वराः ॥ तेषांचानिर्मितंदे
विकेदारोदकमुत्तमम् ॥१५॥ तेनपीतनमुच्यंतेजन्मसंसारबंधनात्॥त्रिनेत्राःशूल
हस्ताश्चशशांकांकितमूर्द्धजाः ॥ १६ ॥ व्याघ्रचर्मधराः सर्वेममपुत्रामहाबलाः ॥

ममवीर्यसमुत्पन्नाः सर्वेतेमत्पराक्रमाः॥१७॥योपिबंतिनराःसर्वेतेभवंतिगणेश्वराः॥
गणाधिपत्यंकेदारेतेनतीर्थंतदुत्तमम् ॥ १८ ॥ नतस्यसदृशंपुण्यंत्रिषुलोकेषुविद्य
ते ॥ पृथिव्यांयानितीर्थानिपुण्यान्यायतनानिच ॥ १९ ॥ केदारस्यतुतोयस्यक
लांनार्हंतिषोडशीम् ॥इदंक्षेत्रंसमासाद्य चैकरात्रंवसेत्तुयः ॥ २० ॥वासस्तस्यभवे
द्देवीनित्यकालंशिवालये ॥ मंदाकिन्यांनरःस्नात्वापितृपुण्योदकंददत् ॥ २१ ॥
नारितानिचतेनैवकुलान्येकोत्तरंशतम्॥इदंक्षेत्रंपरंदेविदेवानामपिदुर्लभम् ॥२२॥
दृष्टंपीतंजलंचात्रसंसारभयभेदकम्॥ योपिप्रदक्षिणांकुर्य्यात्तत्स्थानंपुरुषोत्तमः॥
॥ २३ ॥ प्रदक्षिणाकृतातेननसप्तद्वीपावसुंधरा ॥ यत्फलंसर्वतीर्थानांसर्वयज्ञेषु
तत्फलम्॥ २४ ॥तत्फलंलभतेयज्ञैः साश्वमेधैःसदक्षिणैः॥ तत्फलंकोटिगुणितंल

भतेनात्रसंशयः ॥ २५ ॥ तप्तकांचनवर्णाभासर्वाभरणभूषिता॥ विचरंतिगणादे
विसर्वभूतविमर्दकाः ॥ २६ ॥ ऋषीणांचैवदैत्यानांयक्षगंधर्वरक्षसाम् ॥ ग्रहाणां
भूतसंघानांयेचकेचिद्विरोधकाः ॥ २७ ॥ इन्द्रोवायदिवाब्रह्माविष्णुर्वापिप्रजाप
तिः ॥ एतेषांचैवसर्वेषांसोवध्योनात्रसंशयः॥ २८ ॥ येदेविममभक्ताश्चमृताः के
दारचिंतकाः ॥ तेपिसर्वेगणामह्याभवंत्येवनसंशयः ॥ २९ ॥ एककालंद्विकालं
वात्रिकालंनित्यमेवच ॥ येस्मरंतिचकेदारंशिवभक्ताजितेंद्रियाः ॥ ३० ॥ नतेषां
विद्यतेपापंसहस्रगुणितंफलम् ॥ तत्फलंलभतेयज्ञैः साश्वमेधैःसदक्षिणैः ॥३१॥
(॥ ॥ इति श्रीकेदारकल्पे उमामहेश्वरसंवादे द्वितीयःपटलः ॥ २ ॥ ॥)
ओंअतःपरंप्रवक्ष्यामिकेदारस्यतुयत्फलम् ॥ ममवीर्यस्थितंदेविकेदारंतीर्थमुत्तमम्

॥१॥ तत्रपीत्वानशोचंतिजन्मसंसारबंधनात् ॥ तिर्यग्योनिगतादेविनलभंतेकदा
चन॥ २॥ इदंतीर्थमिदंतीर्थंकिंभ्रमंतिचसाधकाः ॥ सकृत्पीत्वातुकेदारंभवेयुर्मम
सन्निभाः ॥ ३ ॥ आहूताःसंप्लवैःसुभ्रुब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ नतेषुपतनंदृष्टंम
मतुल्याविभावयेत् ॥ ४ ॥ तथैवममभक्तायेमत्कथारंजिताश्चये ॥ केदारोदकंपी
त्वायेनतेषांविद्यतेभयम् ॥५॥ यथाहंसर्वलोकेषुपूज्यमानःसुरासुरैः ॥ तथैवतेवि
शालाक्षिपूज्यंतेदिविदैवतैः ॥ ६ ॥ नजन्मन्येवदुः खानिबंधःकश्चिन्नजायते ॥
सततंतर्पितादेविममतुयेनपुत्रकाः ॥ ७ ॥ यथास्कंदश्चनंदिश्चमहाकालोविना
यकः ॥ तथातेममपुत्राश्चविचरंतिनसंशयः ॥८॥ क्रीडंतेसर्वदादेविगणैःसार्द्धं
वरानने ॥ कामरूपधराश्चैवतेवर्द्धंतेममतेजसा ॥९॥यत्राहंतेगणास्तत्रविचरंतिन

13

संशयः ॥ अहमेववरारोहेगणैः परिवृतः सदा ॥ १० ॥ तीर्थानांपरमंतीर्थंगतीनां
परमागतिः ॥ ज्ञानानांपरमंज्ञानंमोक्षानांमोक्षमुत्तमम् ॥११॥ अपूर्वंसर्वतीर्थानां
मनसोभीष्टदायकः ॥ क्षेत्रंतुपरमंदेवीकेदारंतीर्थमुन्त्तमम् ॥१२॥ एकोवापिजनो
यःस्यात्केदारगतिनिश्चितः ॥ तेनशोधितआत्मावैंकुलानामुद्धृतंशतम ॥ १३ ॥
कालंजरेमहाकर्णेवाराणस्यांहरालये॥अनाशनमृतानांचयत्फलंपरिकीर्तितम् १४॥
सर्वावस्थांगतस्यापिभुंजतोविषयानपि॥त्रिकालमश्नुतोवापिकेदारंतुफलप्रदम् ॥
॥१५॥ अन्यतीर्थसमायोगेयस्तुप्राणान्परित्यजेत् ॥ नतांगतिमवाप्नोतिकेदारंन
तुयांलभेत्॥१६॥पंचाग्नीन्धारयेन्नित्यमन्यक्षेत्रेषुमानवाः॥ सवामकरपानोवागतिम्
प्राप्नोतिचोत्तमाम्॥१७॥(इतिश्रीकेदारकल्पेईश्वरपार्वतीसंवादेतृतीयःपटलः॥३॥)

श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंअतः परंप्रवक्ष्यामिकेदारस्यमहत्फलम् ॥ सारात्सारंसमुद्धृत्यक्षेत्रमेतत्कथंमया ॥ १ ॥ देवतानांयथामध्येप्रधानात्वंवरानने ॥ तद्वत्तीर्थेषुसर्वेषुकेदारोदकमुत्तमम् ॥ २ ॥ साधूनांचक्षमायद्वल्लवर्णभोजनंयथा ॥ तद्वत्सर्वेषुतीर्थेषुकेदारोदकमुत्तमम् ॥३॥ धेनूनांकामदुग्धावत्सर्वासामुत्तमोत्तमा ॥ तद्वत्सर्वेषुतीर्थेषुकेदारोदकमुत्तमम् ॥ ४ ॥ वेदानांसामवेदाश्चयथावैमुख्यउच्यते॥ तद्वत्सर्वेषुतीर्थेषुकेदारोदकमुत्तमम् ॥ ५ ॥ सर्वरत्नेषुवैसारंकौस्तुभंतुयथोत्तमम् ॥ तद्वत्सर्वेषुतीर्थेषुकेदारंपरिकीर्त्तितम् ॥ ६ ॥ घृतसारंयथादध्नः पुष्पात्सारंयथा मधु ॥ संक्षेपेणमयाप्रोक्तंकेदारसलिलंतथा ॥ ७ ॥ दक्षयज्ञेमहाभागेत्वंनिमित्ते नयेपुरा ॥ पूर्वंशप्तामयादेवितेभवन्तिगणेश्वराः ॥ ८ ॥ (इतिश्रीकेदारकल्पे

उमामहेश्वरसंवादेचतुर्थः पटलः ॥ ४ ॥) श्रीदेव्युवाच ॥ ओंअप्राप्तास्तुगृहे
वापियत्रतत्रगताश्चवा ॥ येमृतादेवमुद्दिश्यश्रोतुमिच्छामितत्त्वतः ॥ १ ॥ पर्वतो
 पितुर्यैर्दृष्टोनैवपीतंतुतज्जलम् ॥ तेषांगतिःकादेवेशब्रूहितत्त्वेनशंकर ॥ २ ॥ श्री
ईश्वरउवाच ॥ श्रृणुदेवियथातथ्यंकेदारंतीर्थमुत्तमम् ॥ तत्रपीत्वातुमुच्यंतेजन्म
संसारबन्धनात् ॥ ३ ॥ अप्राप्तामांमृतायेचपथिदेशांतरेपिवा ॥ तेभवंतिगणा
देविममलोकेसुरेश्वरि ॥ ४ ॥ पर्वतेदृष्टमात्रेतुसर्वपापक्षयोभवेत् ॥ पीतमात्रेज
लेदेविगणोभवतिशूलभृत् ॥ ५ ॥ अवध्यः कामरूपीचसर्वभूताभयप्रदः ॥ ग
च्छन्तीश्वरलोकेषुहेमकुण्डलमंडितः ॥६॥ अन्यक्षेत्रेषुयत्पुण्यंकेदारेनतुतादृशम् ॥
अध्वराणांसहस्रेषुवृद्धिवृद्धिहितेषुच ॥ ७ ॥ नलभेन्तांगतिंमर्त्यःकेदारेणतुयांलभे

त् ॥ जन्मांतरसहस्रेषुयत्फलंयज्ञयाजिनाम् ॥८॥ केदारोदकपानेनतत्फलंपरिकी
र्तितम्॥ त्रिकालंपरिभुंजानः क्रीडतेत्रिदशैरपि ॥ ९ ॥ केदारोदकपानेनयेभूमंति
सुयंत्रिताः॥ तेषुपुण्यफलंजन्मकृतार्थास्तेनरोत्तमाः ॥ १० ॥ विकर्माणिचरक्षंति
ममभक्तास्तुयेनराः ॥ यत्रतत्रगतावापिगाणपत्यफलंश्रियः ॥ ११ ॥ नकेदारात्प
रंगुह्यंरहस्यंपरमंपदम् ॥ देहिदत्ताभयंयच्चममालिंगाद्विनिःसृतः ॥१२॥ येपिबं
तिनरायुक्तामनःकृत्वासुयंत्रितम् ॥ तेपिगच्छंतिवैमुक्तिंसंसारभयबंधनात्॥ १३ ॥
पीतमात्रेणदेवेशियथामेवचनंभवेत् ॥ तथातस्यविशालाक्षिनभयंविद्यतेक्वचित् ॥
॥१४॥ स्वच्छंदगामिनोनित्यंरमंतेदैवतैः प्रिये ॥ देवदानवभूतेषुपूजनीयाःसमं
ततः ॥ १५ ॥ तीर्थमात्रमिदंगुह्यंतवदेविप्रकाशितम् ॥ अतः परंमहातीर्थंनभूतं

नभविष्यति ॥ १६ ॥ यथैवेक्षुरसोमध्येदध्नोघृतमिवोद्धृतम्॥सर्वलोकेहिश्रीर्यद्व
त्तत्तद्वत्केदारमुत्तमम् ॥ १७ ॥ तिलेषुतुयथातैलंपुष्पेषुचयथामधु ॥ तद्वत्केदार
तीर्थंचसर्वसारसमुच्चयम् ॥१८॥ मृतकेसूतकेचैवपचितंपापकर्मणा॥ रजस्वला
दिभिःस्पृष्टंभोजनंपरिवर्जयेत् ॥ १९ ॥ योनरक्षतिपापानिसर्वावस्थांगतोपिवा॥
मृत्युकालेवरारोहेगत्वागृह्णातितज्जलम् ॥ २० ॥ रक्षतेततःप्रयत्नेनपापकर्म्मा
णिभोजनम्॥तस्यरक्षामितंदेहंशुचिंसयतमानसम् ॥ २१ ॥ यस्तुरत्नवतींदद्या
त्सागरांतांवसुंधराम् ॥लभतेनगतिंतांतुकेदारेणतुयाभवेत् ॥ २२ ॥ केदारंतुपिवे
त्तोयंषण्मासान्स्तान्सुयंत्रितः॥तेनछिन्नंभवेद्देविसंसारभयबंधनम् ॥२३॥ भूमि
शायीब्रह्मचारीएकभक्तश्चातिष्ठति ॥ नित्यस्नायीविधानेनध्यायतेजपतेसदा ॥

॥ २४ ॥ अथवापिचषड्गात्र्यंशिवतीर्थेप्रकारयेत् ॥ तेनसर्वंकृतंदेविकृतकृत्येन
ननिश्चलम् ॥२५॥ दुष्प्राप्यंदेविकेदारंमानुषस्यवरानने ॥ येवृजंतिनरास्तत्रकृ
तज्ञास्तेनसंशयः ॥ २६ ॥ सर्वतीर्थेषुयत्पुण्यंसर्वयज्ञेषुसुंदरि ॥तदेकतःकृतंचैवके
दारंतुतथैकतः ॥२७॥ दृष्ट्वाचैवतुपीत्वातुगच्छंतिपरमांगातिम् ॥ एतत्तेकथितंस
र्वमाख्यातंवरवर्णिनि ॥ २८ ॥ तीर्थराजप्रभावस्तुमयातेसमुदाहृतः ॥ केदारस्य
तथाख्यानंस्वर्गारोहणमुत्तमम् ॥ २९ ॥ यइदंशृणुयान्नित्यंयश्चेदंपठतेनरः ॥ मु
च्यतेसर्वपापेभ्योरुद्रलोकंसगच्छति ॥ ३० ॥ (इति श्रीकेदारकल्पेउमामहेश्व
रसंवादेपंचमःपटलः ॥ ५ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ अतःपरंप्रवक्ष्यामिकेदारंफल
मुत्तमम् ॥ तत्पीत्वायद्भवेत्पुण्यंतन्मेनिगदतः शृणु ॥ १ ॥ एककालंद्विकालंवा

16

नित्यंकेदारचिंतकाः ॥ तेनपापेनलिप्यंतेपद्मपत्रमिवांभसा ॥ २ ॥ नकेदारात्प
रोमोक्षःस्वयंदेवेनभाषितम् ॥ पृथिव्यांयानिलिंगानिचासमुद्रसरांसिच॥ ३ ॥ के
दारस्यतुसर्वाणिकलांनार्हंतिषोडशीम् ॥ कामयेत्स्त्रीसहस्राणिपिबेत्केदारमुत्तमम्॥
॥ ४ ॥ पीतमात्रेजलंदेविकिमर्थंपरितप्यते ॥ ज्ञानशक्त्यापिसंस्पृष्टोलीयतेपर
मंपदम् ॥ ५ ॥ कालेवायदियाकालेकिंकरिष्यतितच्छृणु॥ जन्मांतरसहस्रेषुलक्ष
कोटिशतानिच ॥ ६ ॥ प्राप्नोतिधर्मयुक्तास्माशिवभक्तिंतुमानवः ॥ मासेतथाश्रा
वणेचशुक्लपक्षेचतुर्द्दशी ॥ ७ ॥ मध्यंदिनगतेसूर्येतदाशुष्यातितज्जलम् ॥ शु
ष्केवाजलरेखातुदृश्यतेचतुरंगुलम् ॥ ८ ॥ अर्द्धश्रोतः स्थितासाचमध्येत्रैशुक्लप
क्षके ॥ शिवरेतोजलंतत्रप्रत्यक्षंकुंडमध्यतः ॥ ९ ॥ आषाढेश्रावणेचैवकार्तिकेच

तथैवच ॥ त्रिभिर्मासैर्महापुण्यंकथितंतवसुव्रते ॥ १० ॥ स्नात्वामंदाकिनींपुण्यां
पितृभ्यः पिंडमात्रहेतु ॥ ईशानायततोगत्वाचार्चयित्वावृषध्वजम्॥ ११॥ स्थित्वा
कुण्डसमीपेचभावयुक्तेनचेतसा ॥ तंचरुंप्रापयेद्यस्तुशास्त्रदृष्टेनकर्मणा ॥ १२ ॥
पंचरत्नसमायुक्तंवहुमानसमन्वितम् ॥ उदकेनचसंमिश्रंयत्तत्पंचामृतंपरम् ॥१३॥
आचार्यः सर्वथाशास्त्रन्यासंकुर्य्याद्विधानतः ॥ दशाक्षरंपठेद्विद्यांपरमाक्षरसंयुता
म् ॥१४॥ तेनाभिमंत्रितंतोयंददातिज्ञानमुत्तमम् ॥ ज्ञात्वादेवंतथादेवींनंदीस्कं
दविनायकान् ॥ १५ ॥ जयांचविजयांचैवमोहिनींस्तंभिनींतथा ॥ ईशानाभिमु
खोभूत्वापिवेद्वामेनपाणिना ॥ १६ ॥ दक्षिणेनततः पीत्वापीतेनवृषभोयथा ॥
भूमिमागत्यजानुभ्यांहस्तयुग्मंप्रसार्यच ॥१७॥ इच्छामात्रंचवारान्स्त्रीन्स्त्रियांको

टांतुकारयेत् ॥ अहंब्रह्माप्यहंविष्णुरहंरुद्रस्तथैवच ॥ १८ ॥ इत्थंपीत्वानरायां
निविधिनापरमंपदम् ॥ ईशानंतुनमस्कृत्यकृतांजलिपुटेनतम् ॥१९॥ पीत्वातुल
भतेज्ञानंतीर्थज्ञानंपरंपदम् ॥ किमधीतैस्तपोदेवियज्ञैर्वाबहुदक्षिणैः ॥ २० ॥ किं
तप्तेनसुतपसाकिंव्रतेनजपेनवा ॥ किंचतीर्थाभिषेकेणकिंदाननमनेनच ॥ २१ ॥
पीत्वाकेदारमुदकंस्वच्छंदंक्रीडतेसदा ॥ तस्यदेशस्यमध्येतुपुरोभागेसगच्छति ॥
॥ २२ ॥ सोपिदेशोभवेत्पूतः किंपुनस्तस्यबांधवाः ॥ एतत्तेकथितोदेवीकेदारस्य
चसंभवः ॥ २३ ॥ शतेनयत्फलंतेनतत्सर्वंकथितंतव ॥ नामोघ्नन्तिनरादेविन
दैत्यानपिराक्षसाः ॥ २४ ॥ ननागानापिगंधर्वायक्षानैवतुकिन्नराः ॥ विद्याधरा
गणादेवियोगिनोप्सरसांगनाः ॥ २५ ॥ सिंहेनपालिताःसर्वेसप्तकोटिगणेश्वराः॥

तेषामाचमनार्थायदर्शितंतीर्थमुत्तमम् ॥ इतिश्रीकेदारकल्पे उमामहेश्वरसंवा
देषष्ठःपटल ॥ ६ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ ओंकीदृश्यपिचसाविद्याचाक्षराणिकतिप्र
भो ॥ आख्याहिदेवदेवस्यरहस्यंपरमंमहत् ॥१॥ श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंकारद्वय
संयुक्तांक्षुंकारत्रयभूषिताम् ॥ रुंकारंपंचमोपेतांदशविंदुपरिप्लुताम् ॥२॥ ओंक्षुंरुं
क्षुंरुंरुंक्षुंरुंरुंओं ॥ अंगन्यासंप्रवक्ष्यामिशृणुदेवियथाविधि ॥ वामांगुष्ठदशारभ्य
न्यस्यतेतुदशांगुलम् ॥ ३ ॥ करन्यासस्त्वयाप्रोक्तश्चांगन्यासमतः शृणु ॥ ओं
शिखां ॥ रुंशिरं ॥ क्षुंनेत्रं ॥ रुंवक्रे ॥ क्षुंभ्रुवौ ॥ रुंबाह्वोः ॥ क्षुंजंघयोः ॥ रुंगु
ह्ये ॥ ओंपादयोः ॥ अंगन्यासस्त्वयाप्रोक्तोदिक्षुन्यासमिमंशृणु ॥ ४ ॥ ओंकारं
पूर्वदिग्भागेरुमाग्नेय्यांतथैवच ॥ क्षुंकारंदक्षिणेचैवरुंकारंनैर्ऋतेन्यसेत् ॥ ५ ॥

क्षुंकारंवारुणेचैवरुंकारंवायुगोचरे ॥ रुंकारमुत्तरेचैवक्षुमीशान्यान्तुविन्यसेत् ॥६॥
रुंकारंचाप्यधः क्षिप्यक्षिपेदोंकारमूर्द्ध्वतः॥दिक्षुन्यासोप्ययंप्रोक्तोयेनधर्मस्थितिर्भ
 वेत् ॥ ७ ॥ कुण्डन्यासंप्रवक्ष्यामियेवैकुर्वंतिसाधकाः ॥ ओंकारंकुण्डमध्येतुरुंका
रंपूर्वतोन्यसेत् ॥ ८ ॥ क्षुंकारंचाग्निदिग्भागेरुंकारंयाम्यतोन्यसेत् ॥ क्षुंकारंनैर्ऋ
तेन्यस्यरुंकारंवारुणेन्यसेत् ॥ ९ ॥ रुंकारंवायुकोणेतुक्षुंकारमुत्तरेन्यसेत् ॥ ईशा
नकोणेरुंकारमोंकारंव्यापकंन्यसेत् ॥ १० ॥ एतत्कृत्वाविधानंचकेदारसलिलं
पिबेत् ॥ कृष्णाष्टम्यांचतुर्दश्यामेवंविद्याभिमंत्रितम् ॥ ११ ॥ यः पिबेदुदकंदे
विकेदारसदृशोभवेत् ॥ सततंवापिबेद्देविविद्याहीनस्तुमानवः ॥ १२ ॥ विद्यायु
क्तोभवेद्देविनात्रकार्याविचारणा ॥ मुद्रिकांछत्रिकांचैवपादुकेतत्रदापयेत् ॥ १३ ॥

एतान्यन्यानिदत्वाचगांदद्याच्चपयस्विनीम् ॥ ताम्बूलंचविशेषेणततोदत्वाक्षमाप
येत् ॥ १४ ॥ त्वत्प्रसादात्कृतार्थोहंभवेज्जन्मनिजन्मनि ॥ दद्याच्छक्त्यानुसारे
णवित्तशाठ्यंनकारयेत् ॥ १५ ॥ तस्मिंस्तुष्टेप्यहंतुष्टोममतुल्योह्यसौमतः ॥
तस्मिन्दत्तंहुतंजप्तंसर्वंचाक्षयमादिशेत् ॥ १६ ॥ पश्चात्संपूजयेद्देविशिवंशक्ति
परायणम् ॥ एवंवन्देद्यथाशक्त्याप्रीयतांमेत्रिलोचनः ॥ १७ ॥ कुर्याद्वित्तानुसा
रेणशास्त्रदृष्टेनकर्मणा ॥ एतत्सर्वंयथान्यायंकथितंतवसुव्रते ॥ १८ ॥ केदार
स्यमहाख्यातंमद्भावपदमुत्तमम् ॥ यस्त्विदंपठतेनित्यंयश्चैवशृणुयादपि ॥ १९॥
मुच्यतेसर्वपापेभ्योरुद्रलोकंसगच्छति ॥ इतिश्रीकेदारकल्पे उमामहेश्वरसंवादे
सप्तमःपटलः ॥७॥ श्रीदेव्युवाच ॥ ओंअप्राप्ययेमृतादेवगृहान्निर्गत्यमानवाः॥

केदारंचनवैदृष्टंनचपीतंतुतज्जलम् ॥१॥ तेषांकास्याद्गतिर्देवश्रोतुमिच्छामितत्व
तः ॥ श्रीईश्वरउवाच ॥ अप्राप्तायेमृतादेविगृहांनिर्गत्यमानवाः ॥२॥ हृदयेचिं
तयकेदारंक्रोशमात्रंचयेगताः ॥ तेपिदेवानराः सर्वेभुंजन्तेपरमंपदम् ॥ ३ ॥ सं
सारेनोपपद्यंतेजन्ममृत्युविवर्जिताः ॥ त्रिनेत्रावृषभारूढायथाहंशंकरः स्वयम् ॥
॥ ४ ॥ गच्छन्तिरुद्रभवनंहेमकुंडलमंडिताः ॥ मद्विधास्तेगणाः सर्वेशशांककृत
शेखराः ॥ ५ ॥ यदासपश्यतेदेविमत्समानोनरोत्तमः ॥ तदासर्वाणिचिह्नानि
लक्ष्यंतस्यसुरेश्वरी ॥ ६ ॥ पूर्ववृत्तांकथांदेवितथाचकथयाम्यहम् ॥ कश्चिद्विप्रः
पुरादेविधनधान्यसमृद्धिमान् ॥ ७ ॥ तस्यपुत्रोमहाभक्तः चिन्तयेन्तुदिवानि
शम् ॥ केदारंहिगमिष्यामितच्चसंभाषतेसदा ॥ ८ ॥ नमन्यतेपितानैषातदा

माताविशेषतः ॥ हृदयेनैवकेदारंव्रजाम्येषामपश्यता ॥ ९ ॥ एतदप्यवदायात्रा
सगतोमनसागिरिम् ॥ ततः संसारभीतोसौप्रस्थितोरात्रिमध्यतः ॥१०॥ दृष्टोथ
कोटपालेनहतोवैतोमरेणच॥सोप्यदृष्टोप्यभिज्ञातस्तत्क्षणाद्ब्राह्मणीसुतः॥११॥तेन
भीतेनदेवेशितदोपायोविचिंतितः॥प्राकारस्यसमीपेतुचाश्ववीथ्यांहिपथ्यतः॥१२॥
स्थापितोसौतदाविप्रः कोटपालेनधीमता ॥ ततःप्रभातेविमलेपुत्रःसोत्रनदृश्यते
॥१३॥तत्रदुःखेनसंतप्तौब्राह्मणीब्राह्मणश्चतौ॥इतश्चेतश्चधावंतौनगृहाश्रमवीक्ष
कौ ॥ १४ ॥ पृच्छंतौपथितॉल्लोकान्पुत्रपुत्रेतिवादिनौ ॥स्मृत्वापुत्रस्यवाक्यंतुके
दारगमनेसदा ॥ १५ ॥ विप्रास्ताभ्यांविसृष्टाश्चपुत्रान्वेषणकारणात् ॥ पुत्रमा
नयताद्यैवयथादुः खंनलभ्यते ॥ १६ ॥ पृच्छंतस्तेतदाविप्राः केदारेचमहापथे ॥

नदृष्टोनश्रुतश्चायंनिराशास्तेनिवर्तिताः ॥ १७ ॥ संप्राप्यतेमोक्षमार्गः केदारो
न्वेषिभिर्जनैः ॥ सर्वेचस्वगृहंप्राप्ताः श्रूयतेयावताध्वनिः ॥ १८ ॥ तावत्कस्याभि
भूतस्यध्वनिर्दृष्ट्यैककंद्विजम् ॥ भूतउवाच ॥ कथयस्वमहाभागप्रेषितः केनकर्म
णा ॥ १९ ॥ विप्रउवाच ॥ प्रेषितोस्मिद्विजेनात्रकार्यंभूतस्ततः शृणु ॥ ब्राह्मण
स्यसुतोनष्टस्तस्यान्वेषणआगतः ॥२०॥ भूतउवाच॥कोदृष्टःकेनचैवात्रकस्यासौ
ब्राह्मणःसुतः ॥ विप्रउवाच ॥ नदृष्टोनश्रुतश्चैवमृतोवेश्मनिकुत्रसः ॥ २१ ॥
पुत्रउवाच ॥ स्वर्गेतिष्ठाम्यहंविप्रगणगंन्धर्वसेवितः॥रुद्रकन्यामहाभोगभागीचस
र्वसंस्थितः ॥ २२ ॥ अक्षयंचपदंप्राप्य केदारेहृदिसंस्थिते ॥ विप्रउवाच ॥ के
नकर्मविपाकेनसंप्राप्नोत्यक्षयंपदम् ॥ २३ ॥ पुत्रउवाच ॥ अहंकेदारमाश्रित्यप्र

स्थितोरात्रिमध्यतः ॥ दृष्टोस्मिकोटपालेनहतोस्मितोमरेणच ॥ २४ ॥ तत्क्षणा
न्मेगताः प्राणास्ततोरूपंप्रवर्त्तितम् ॥ ततोविमानमारुह्यद्वादशादित्यभास्वरम्॥
॥ २५ ॥ अप्सरोगणसंकीर्णंसर्वाभरणभूषितम् ॥ तेनकर्मविपाकेनसंप्राप्तोस्मि
शिवालयम्॥२६॥एकोत्तरकुलशतंसमस्तंतारितंमया॥मातरःपितरश्चैवतथास्वज
नबांधवाः ॥ २७ ॥ तथामत्पितरश्चान्यान्बंधून्वाक्यमुदीरयत् ॥ ममोपरियदि
स्नेहउद्वेगंमाकृतास्तथा ॥ २८ ॥ अत्रैवचमयादृष्टंयादृशंसत्रमेवतु ॥ अन्यंमा
तुश्चमेवाच्यंमादुः खंकुरुचांबिके ॥ २९ ॥ मयासमुपभोगार्थंसंप्राप्तंकामितंदि
वि ॥ मर्त्यभोगैर्नमेकार्यमेतत्सर्वंवदाम्यहम्॥विप्रउवाच ॥ ३० ॥ यदिपुत्रोस्य
विप्रस्यतन्मेसत्यंप्रकाशय ॥ ज्ञातिज्ञानंदर्शयत्वंयेनानिः संशयोभवेत् ॥ ३१ ॥

तदहंप्रत्ययिष्यामिपितरंतेसमंततः ॥ पुत्रउवाच ॥ नचेत्पिताविश्वसतितदाख्ये
योद्विजोत्तम ॥ ३२ ॥ अभिज्ञानंपुराभूतंममदेहसमुद्भवम् ॥३३॥ केदारंप्रस्थि
तोहंतुंनिशिमध्येयदाततः ॥ दृष्टोस्मिकोटपालेननिहतस्तोमरेणच ॥ ३४ ॥ दृ
ष्टोयावदहंतेनतदाविस्मयतेगताः ॥ निक्षिप्तः सहसाचैवप्राकारस्यसमीपतः
॥ ३५ ॥ अश्विनीविष्टमध्येतुभयसंचकितात्मना ॥ एतत्तेप्रत्ययंविप्रशीघ्रंदर्शय
मत्पितुः ॥ ३६ ॥ कुरुतेयेनसंस्कारमग्निदाहंहुताशने ॥ मदीयंकाथितंचैवह्यबध्य
पितुरेवच ॥ ३७ ॥ एवंपुत्रोगतःस्वर्गंकथयित्वायथार्थतः ॥ एकोत्तरशतंदेविमि
यापिसततंदिवि ॥ ३८ ॥ नानाविधान्महाभीमान्भुंक्तेहरपुरेमहत् ॥ ३९ ॥
(इति श्रीकेदारकल्पे उमामहेश्वरसंवादे अष्टमःपटलः ॥ ८ ॥) श्रीदेव्युवाच ॥

१९

ऒंयादिकोत्राप्यंजानातिशास्त्रमुक्तंयथाविधि ॥ अगम्यगमनंकुर्यात्तत्फलंवदशं
कर ॥ १ ॥ श्रीशंकरउवाच ॥ यत्तत्पृच्छसिदेवेशितत्सर्वंकथयामिते ॥कोंपिसर्वत्र
भुक्त्वातुब्राह्मणोज्ञानसंयुतः ॥२॥ सदैवममभक्तोहिध्यातासर्वगमीश्वरम्॥तेनवि
प्रेणसुश्रोणिसंसारभयभीरुणा ॥ ३ ॥ केदारगमनंकृत्वाह्यहंतुष्टोनसंशयः ॥
पुनश्चैवगृहंप्राप्तइष्टैः सहतुतिष्ठति ॥४॥ अध्यासौराजसदनंकदाचिच्चगतो
भवेत् ॥ आशीर्वादिपरोविप्रोदानलुब्धः पुनः पुनः ॥ ५ ॥ तेनदृष्ट्वाश्वपाकीच
मधुरध्वनिशोभिता ॥ तस्यगीतध्वनिंश्रुत्वासुस्वरंकर्णशीतलम् ॥६॥ मोहितोब्रा
ह्मणोदेविदृष्ट्वाम्लेच्छांसुरूपिताम् ॥ मूर्छितोऽचेतनस्तस्यादिग्भागंचनिरीक्षते
॥ ७ ॥ पुनरालोक्यतांसोपिकामांधः पतितोभुवि ॥ विसर्जितेचगीतांतेवंदेदेव

 गृहाद्गते ॥ ८ ॥ ब्राह्मणस्तेनमार्गेणगतोवैम्लेछमंदिरे ॥ म्लेछासाप्रार्थितातें
नभार्याममभवस्वयम् ॥ ९ ॥ म्लेच्छोवाच ॥ दृश्यतेब्राह्मणंरूपंकुत्सितंतवभा
 षितम् ॥सर्ववर्णेमहाश्रेष्ठंसर्वशास्त्रविशारदम् ॥ १० ॥ भाषतोनिर्गुणंविप्रमहतां
लोमहर्षणम् ॥ नीचाहंसर्ववर्णानांवर्णानांब्राह्मणोगुरुः ॥ ११ ॥ प्रसंगोनैवकर्त्त
व्योम्लेच्छाहंब्राह्मणोभवान् ॥ ब्राह्मणउवाच॥ विवादोनैवकर्त्तव्यस्तस्मिन्कालेम
याप्रिये ॥ नदोषोजायतेतेहिसर्वः समायितिष्ठतु ॥ तेनसाकामलुब्धेनमधुराला
पवादिना ॥ १३ ॥ म्लेच्छावशीकृतातेनविप्रेणात्यग्रहेणतु ॥ गृहेवासोभवेत्तत्र
म्लेच्छयासहमोदते ॥ १४ ॥ तत्रास्यादुहिताजातासर्वलक्षणसंयुता ॥ यथा
प्राप्तवरासाचदृश्यतेचारुलोचना ॥ १५ ॥ सुप्रतिष्ठितपादास्यात्कूर्मपृष्ठसमान्न

भा ॥ स्वरूपाचसुजंघाभ्यांकदलीस्तंभसन्निभा ॥ १६ ॥ क्षामोदरीसुकन्याचवि
स्तीर्णहृदयातथा ॥ चलत्प्रदक्षिणावर्त्तमध्यात्रिवलिसंयुता ॥ १७ ॥ स्तनद्वयसु
रूपाचबाहुभ्यामपिहस्तयोः ॥ मुखंपूर्णेंदुसंकाशंकामराजांबुजप्रभाम् ॥१८॥ तां
दृष्ट्वालोलनयनांसर्वलक्षणलक्षिताम् ॥विप्रस्यतस्यलुब्धस्यगतंजन्मतयासह ॥
॥ १९ ॥ ततःप्रभूतकालेनज्वरस्तस्याभवन्महान् ॥ अतिज्वरेणतप्तस्यमृत्युश्च
तदनंतरम् ॥ २० ॥ ततोविप्रायतायत्रम्लेच्छातद्भवनंययौ॥प्रणामंसाचकुरुते
म्लेच्छाविप्रस्यसन्निधौ ॥ २१ ॥ तवपुत्रोहिमेभर्ताज्वरेणगतजीवितः ॥ अग्नि
दाहंकुरुष्वास्ययदितेप्राणवल्लभः ॥ २२ ॥ विप्रउवाच ॥ नमेकार्यंसुतेनात्रत
थाचैवमतः शृणु ॥ चांडालकर्मतांयातः कर्मचांडालउच्यते ॥ २३ ॥ श्रीईश्व

23

रउवाच ॥ तच्छ्रुत्वासागतागेहंम्लेच्छाशोकभयार्दिता॥ गृहोपस्करणंत्यक्त्वातस्य
दाहंचकारह ॥ २४ ॥ स्वगृहेतुतयादग्धेधूमोजातः सुदारुणः ॥ तत्रवृ
क्षसमारूढांभूतानांशतपंचकम् ॥ २५ ॥ धूमेनचावृतोवृक्षोभूतैश्चसमधि
ष्ठितः॥स्वर्गलोकगताभूतावटवृक्षेणसंयुताः ॥ २६ ॥ क्रीडंतिचाक्षरंकालंरुद्रलो
कसमूहताः॥एकोभूतोगतोन्यत्रभोज्यलुब्धः स्वगोत्रतः ॥ २७ ॥ तत्रयावच्च
संप्राप्तोवटस्थानंनदृश्यते ॥ तदाविस्मयमापन्नंरुदंतंतंद्विजान्तावित् ॥ २८ ॥
कस्त्वंरोदिषिदुःखार्त्तोयत्रस्थानेवदस्वमे ॥ भूतउवाच ॥ किंत्वंपृच्छसिमेविप्रप
रित्राणं वित्राणांकुरुष्वमे ॥ २९ ॥ विप्रउवाच ॥ हेतुनाकेनभूतत्वंक्रंदसेदारुणंव
द ॥ भूतउवाच ॥ गतः केदारकंविप्रस्सोस्मिंस्थानेप्रतिष्ठतः ॥ ३० ॥

सोपिम्लेच्छासमायुक्तोगृहवासीसदास्थितः ॥ तस्यजातातथाकन्यास्वरूपाचसु
लक्षणा ॥ ३१ ॥ तस्यांतोपिगतोविप्रोगतंजन्मतयासह ॥ न्यग्रोधोयंगृहद्वारेभू
तानांशतपंचकम् ॥३२॥ आरुह्यसेवतेचैवम्लेच्छभूतंमहद्भृतम् ॥ तत्क्षणात्प्राप्त
मृत्युः सोप्यग्निदाहस्तयाकृतः ॥ ३३ ॥ तेनभूतगतः स्वर्गवटवृक्षेणसंयुतः ॥
अक्षयंचपदंप्राप्तस्तद्धूमेनद्विजोत्तमः ॥ ३४ ॥ अहंपापीदुराचारोप्यन्यकार्य
व्यवस्थितः ॥ तेनदुःखनसंप्राप्तोरुदामिचपुनःपुनः॥ ३५ ॥ विप्रउवाच ॥ य
दिकिंचित्प्रकर्त्तव्यंमयापृच्छाप्रसाधनम्॥कथयस्वमहाभूतयेनाहंप्रकरोमितत्।३६।
भूतउवाच॥यदिमेवचनंश्रौषीःक्रंदमानस्यदारुणम् ॥ मन्यसेविप्रयद्देवंसुमहत्पाप
हारकम् ॥३७॥ तत्क्षणात्कुरुविप्रेंद्रमित्रकार्येसुवत्सलम्॥ तस्यविप्रस्यचास्थीनिह्य

 ग्निदाहंपुनःकुरु॥३८॥येनमोक्षोभवेन्मह्यंतस्यधूमेनसुद्विज ॥ विप्रउवाच॥यदिमो
क्षोभवेन्तुभ्यंशीघ्रंतत्प्रकरोम्यहम्॥३९॥ श्रीईश्वरउवाच॥तेनविप्रेणचतदादग्ध्वा
 स्थीनिहुताशने ॥ तद्धूमोविहितस्नेहपतितः सचभूतकः ॥ ४० ॥ पावकेतुप्र
ज्वलितेविप्रज्ञोगृहमध्यतः ॥ तत्क्षणाद्दिव्यदेहस्तुत्रिनेत्रश्चचतुर्भुजः ॥ ४१ ॥
कुंडलाभरणोभूत्वाशशांकधरएवच ॥ प्रणम्यहृष्टपुष्टात्माप्रोवाचगगनस्थितः ॥
॥४२॥ त्वत्प्रसादाद्द्विजश्रेष्ठस्वर्गंगच्छामिचाक्षयम्॥ तस्यभूतस्यरूपंहितत्क्षणा
त्तेनशिक्षितम् ॥ ४३ ॥ विप्रेणपतितः सोपितत्रमध्येहुताशने ॥ सोपिगच्छत्तदा
देवियत्राहंशंकरःस्वयम् ॥ ४४ ॥ अक्षयंचपदंप्राप्तोरुद्रत्वमनिवर्त्तकम् ॥४५॥
इति श्रीकेदारकल्पे ईश्वरपार्वतीसंवादे नवमः पटलः ॥ ९ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥

तेनोदकेनपीतेनकिंचिद्दनंदेवजंभवेत् ॥ कथंमोक्षमपिज्ञानंचित्तसंवित्तिकारणम् ॥
॥ १ ॥ एतद्देवसमाख्याहिमानवानांहितायच ॥ श्रीईश्वरउवाच ॥ पीतमा
त्रेजलेदेविरोद्रंभवतिवैगणः ॥ २ ॥ गर्जतेबहुशब्देनमहोत्साहोगजेंद्रवत् ॥ याव
द्रुद्रविमानेनप्रयातित्रिदिवंजवात् ॥ ३ ॥ अप्सरोगणसंकीर्णोनानादिव्यसमावृ
तः ॥ गायंतितत्रगंधर्वानृत्यंतिगणनायकाः ॥ ४ ॥ महारागंप्रकुर्वंतिरुद्रकन्यास
मंततः ॥ तावत्त्वंचध्वनिंश्रुत्वादिगंतांस्तुनिरीक्ष्यच ॥ ५ ॥ क्षणात्पश्यतिसस्वर्गं
क्षणेनचनपश्यति ॥ सूक्ष्मगीतध्वनिंश्रुत्वाक्षणेनैवसपश्यति ॥ ६ ॥ आत्मानंसुभ
गांचित्तंपूज्यमानंमहेश्वरम् ॥ जटामुकुटधारीचचंद्रार्द्धेनविभूषितम् ॥७॥ त्र्यक्षश्च
तुर्भुजश्चैवकुंडलद्योतिताननः ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ तस्यसंभवतेलिंगंकथंचैवसपश्य

ति ॥ ८ ॥ एतन्मेसंशयंदेवकथयस्वमहेश्वरः ॥ श्रीईश्वरउवाच ॥ शृणुदेविक
थांदिव्यांवृत्तांसंसारमध्यतः ॥ ९ ॥ कुलेमहतिविप्रस्यदुहिताभूत्पतिव्रता ॥ का
लेनविहितासाचविधवापूर्वकर्मणा ॥१०॥ तदासाचिंतयत्कामंकेदारगमनंप्रति ॥
यास्याम्यहंचकेदारंशीघ्रमन्वेषणायच ॥ ११ ॥ तयाभक्त्यातदासाचगतावैहिम
पर्वतः ॥ दृष्ट्वाचैवतुकेदारमीशानममराधिपम् ॥ १२ ॥ रेतोवारिततः पीत्वा
पुनरेवागतागृहम् ॥ आमंत्रयित्वाविप्रांश्चमद्भक्तांश्चतपोधनात् ॥ १३ ॥ कौ
मारंयौवनेकृत्वाभ्रातृभिः स्वजनैर्वृताः ॥ प्रभावाविनिवृत्त्यैवदानंदत्वाक्षमापये
त् ॥ १४ ॥ तावत्साधर्मसंयुक्तावृत्तंनियममाचरेत ॥ यावत्तस्यास्तदाभ्राताचकार
कलहंप्रिये ॥ १५ ॥ महद्भिर्दुष्टवचनैर्देवदूषणतत्परैः ॥ यादृशीतादृशीत्वंहिकेदा

रगमनेरता ॥ १६ ॥ हृदयेसंभवेगर्भौलिंगनेहृत्कयाश्रुतम् ॥ श्रुत्वैतच्छ्लोकसंप्रा
प्तादुःखंकृत्वाप्यहर्निशम् ॥ १७ ॥ केदारंहृदयेचिंत्यकिमेवमुदकात्फलम् ॥ शो
चंतियावदेवंसानिद्रांभवातितत्क्षणात् ॥ १८ ॥ तावत्पश्यंतिदेवंचजटामुकुटधारि
णम् ॥ देवतादर्शनंदृष्ट्वाब्राह्मणीप्रणमेक्षितौ ॥ १९ ॥ पादलग्नाचरुदतिदेव
देवेमहेश्वरे ॥ किमर्थंतुजलंपीतंमात्रामेतवभाषितम् ॥ २० ॥ एतत्कथयदेवेश
त्वद्यात्राकिंहिनिष्फला ॥ श्रीकेदारउवाच ॥ माशोचस्वमहाविप्रसफलंजन्मत
स्तव ॥२१॥ तद्धृदिप्रभवंलिंगंकुंडमात्रंप्रसादतः ॥ प्रभातेविमलेसत्येचाहूया
स्यसहोदरम् ॥ २२ ॥ अपरेषांतयाग्रेचगोदोहंपिबसुन्दरी ॥ अंगुलींचमुखेदत्वा
छर्दिकृत्वाचतत्क्षणात् ॥ २३ ॥ तन्मध्येचमहालिंगंपश्यकुंडसमप्रभम् ॥ पश्यं

तिसर्वलोकाश्चप्रत्ययोजायतेध्रुवम् ॥ २४ ॥ श्रीईश्वरउवाच ॥ प्रभातेचेदृशंक
र्मसर्वलोकैर्विलोकितम् ॥ लिंगभेदंभयाद्भीताब्राह्मणीचतदाभवेत् ॥ २५ ॥ हा
हाकारः कृतः सर्वैर्द्विजैर्भ्रान्तैर्विनिश्चतैः ॥ पापिष्ठाभ्रातरोह्येतेदुर्मदाः कुलपांस
नाः ॥ २६ ॥ भगिनीनिंदिकामूढादेवताप्रभुहर्षकाः ॥ येषामेवंमहाघोरोप्यवीचि
र्नरकार्णवः ॥ २७ ॥ लिंगभेदेनतेसर्वेभगिनीछद्मकारकाः ॥ ततः साब्राह्मणी
विप्रैरुक्तालिंगत्वमाहर ॥ २८ ॥ गोदोहमन्यंचपिबयेनेदंसनिवर्त्तयेत् ॥ दुग्धेक्षि
प्त्वाथतत्पीतंब्राह्मण्यातद्वचःकृतम् ॥ २९ ॥ संतोष्यब्राह्मणान्प्रीत्याप्राप्ता
तत्परमंपदम् ॥ अहंपापीदुराचारः प्रायेणात्मविशुद्धये ॥ ३० ॥ इतिभ्राताब्र
वीत्तस्यैप्रायेणात्मविशुद्धये ॥ तदानिष्पादितंविप्रतस्यपापस्यशोधनम् ॥ ३१ ॥

महत्कृच्छ्रंत्रिरात्राणिपरमानशनोदकम् ॥ एतत्तेकथितंदेविलिंगमाहात्म्यमुत्तमम् ॥
॥ ३२ ॥ (इतिश्रीकेदारकल्पे उमामहेश्वरसंवादे लिंगमाहात्म्यवर्णनोनामदश
मः पटलः ॥ १० ॥) कार्तिकेयउवाच ॥ ओंअहं पृच्छाकरोदेवसाधकानांहिताय
च ॥ महापथेचपश्यंतिकिंचिच्छक्तिंचमानवाः ॥ १ ॥ तस्यार्थेचफलंब्रूहिसत्यंदे
वसदाशिव ॥ गच्छंतिसाधकाः सर्वेस्वयंदेहेनशंकर ॥ २ ॥ श्रीईश्वरउवाच ॥
मनसाकर्मणावाचास्वप्तजन्मनिकिल्बिषम् ॥ विनश्यंतिकृतंतेषांयेशृण्वंतिमहापथ
म् ॥ ३ ॥ महापथपरोधर्मः त्रिषुलोकेषुविश्रुतः ॥ उच्यतेयदिलोकानांगतीनांप
रमागतिः ॥ ४ ॥ पंथमध्येमहापंथंपंथानांपंथमुत्तमम् ॥ पंथानांचैवसर्वेषांमहा
ज्ञानंसमुत्तमम् ॥ ५ ॥ दुर्लभंदेवतानांचदुर्लभंचेतरेजनाः ॥ दुर्लभंगणगंधर्वोय

श्वशास्त्रंवदाम्यहम् ॥ ६ ॥ रम्यंचदिव्यशास्त्रेषुभुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ॥ श्रु
त्वाविघ्नाविनश्यंतिपापानिसकलानिच ॥ ७ ॥ श्रुत्वाचपठितैश्चैवशिवकल्पोम
हापथे ॥ पदेपदेमहापुण्यंगंगास्नानफलंलभेत् ॥८॥ येचांधामानुषास्तेननपश्यं
तिमहापथम् ॥ पश्यंतियोनिमार्गेतुजनाःपापेनमोहिताः ॥९॥ मानुषाश्चमहासे
नपापंकृत्वामनोरमे ॥ केदारदृष्टिमात्रेणपापराशिर्विनश्यति ॥ १० ॥ यत्रतिष्ठं
तिकल्पंचतत्रातिष्ठंतिदेवताः ॥ अष्टषष्ट्याश्चतीर्थानिख्यातानिभुवनत्रये ॥ ११ ॥
ब्रह्मविष्णुमहेशानांसुरेंद्रस्त्रिदशांपतिः ॥ देवतासहितस्तत्रइंद्रास्तिष्ठतिनित्यशः
॥ १२ ॥ स्वर्गेमृत्यौचपातालेग्रहनक्षत्रतारकाः ॥ यत्रतिष्ठतिकल्पस्तुसर्वेतिष्ठं
तितत्रवै ॥ १३ ॥ पवित्रंवैसदाकल्पंयेशृण्वंतिपठंतिच ॥ राजद्वारेमहाद्वारेभयंत

त्रनविद्यते ॥ १४ ॥ पवित्रंवैमहत्पुण्यंयत्रकल्पोमहापथः ॥ सदेशीरुद्रतुल्योवैवि
शेषोयस्यमंदिरे ॥ १५ ॥ गृहेयेतुसदाकल्पंयेशृण्वंतिपठंतिच ॥ घोरसंकटआर
ण्येनभयंविद्यतेक्वचित् ॥ १६ ॥ वाराणस्यांकुरुक्षेत्रेप्रयागेचगयासह ॥ यत्फलं
प्राप्यतेतेनतत्फलंप्रतिपूजनात् ॥१७॥ वसंतितानितीर्थानिगृहेयस्यमहापथम् ॥
महापंथंमहाकल्पंतेलभंतिगृहेस्थिताः ॥ १८ ॥ पूर्वजैःसहितास्तेनअंतेयांतिशि
वालयम् ॥ नतेषांपुनरावृत्तिःकल्पकोटिशतैरपि ॥१९॥ शंकरस्यप्रसादेनविष्णो
श्चैवविशेषतः ॥ गच्छंतिशिवसान्निध्येभुंजंतिविपुलांश्रियम्॥२०॥तेषांतुष्टोमहा
देवउमासार्द्धंत्रिलोचनम् ॥ तेलभंतिमहाकल्पंदेवदानवदुर्लभम् ॥२१॥ विनारुद्र
प्रसादेननलभंतिमहापथम्॥ एतत्तेचमहासेनसत्यंसत्यंवदाम्यहम् ॥२२॥ यस्मि

न्नेवपुरापूर्वेंअर्चयित्वामहेश्वरम् ॥ राज्यंस्वर्गंचमोक्षंतुतेलभंतियुगेयुगे ॥ २३ ॥
महींचैवपूरेहंतिविल्ववृक्षंतृणानिच ॥ चतुराशीतिलक्षाणांअभ्रच्छायागृहेतथा ॥

॥ २४ ॥ तेषांसंख्यांचजानामिनेहपुण्यंवदाम्यहम् ॥ हेममंदिरसंकाशाः प्रासा
दाः शिवशासने ॥ २५ ॥ तेषांसंख्यांचजानामिनेहपुण्यंवदाम्यहम् ॥ आकाशे
पतितंतोयंपृथिव्यांपरितिष्ठति ॥ २६ ॥ तेषांसंख्यांचजानामिनेहपुण्यंवदाम्यह
म् ॥ चतुराशीतिलक्ष्याणितारकाणांचविस्तृतम् ॥ २७ ॥ तेषांसंख्यांचजाना
मिनेहपुण्यंवदाम्यहम् ॥ सागरेचमहासेनअनिलंविपुलंमतम् ॥ २८ ॥ तेषांसं
ख्यांचजानामिनेहपुण्यंवदाम्यहम् ॥ नरानार्यश्चयत्रोर्व्याः तिष्ठंतिचगृहेगृहे ॥
॥ २९ ॥ तेषांसंख्यांचजानामिनेहपुण्यंवदाम्यहम् ॥ सर्वभूताश्चातिष्ठंतिसंस्थिता

भुवनत्रये ॥ ३० ॥ तेषांसंख्यांचजानामिनेहपुण्यंवदाम्यहम् ॥
महापथंमहापुण्यंमहारुद्रंभयंकरम् ॥ ३१ ॥ स्वामिन्पंथेचकल्पे
चदर्शनेचमहाशुभम् ॥ तेनमार्गेणगंतव्यमभेदोदेवदुर्ल्लभम् ॥ ३२ ॥ भयंशं
कानकर्त्तव्यागंतव्यंचहिमालयम्॥महापंथेमहासेनाविघ्नंनास्तिकदाचन ॥ ३३ ॥
तस्यकल्पप्रसादेनसत्यंसत्यंवदाम्यहम् ॥ श्रीमहादेवउवाच ॥ स्वर्गसोपानमार्गो
ऽसौमयाताविनिर्मितः ॥ ३४ ॥ मानुषानैवपश्यंतिसंसारेकिमुपार्ज्जितम् ॥ श्री
ईश्वरउवाच ॥ ब्रह्मघ्नोगोहनश्चैवमातृपित्रोश्चघातकः ॥ ३५ ॥ बालोवृद्धो
यौवनस्थोहीनसत्यश्चवाऽऽलसी॥अगम्यागमनंपापंवेदशास्त्रविवर्ज्जितम् ॥३६॥
कल्पेकल्पेभवेत्तस्यसर्वार्थोयस्यासिध्यति ॥ जन्मांतरसहस्रेणक्रियतेपापकर्मयत् ॥

॥ ३७ ॥ केदारमुदकंपातुंभस्मराशीर्नसंशयः ॥ संसारेमानवामध्येपापजंपरमार्जि
तम्॥३८॥कल्पंपश्यतिनेत्रेणतेयांतिशिवसन्निधौ॥ यत्कृतंचमहाकल्पंसाधकानांहि
तायच ॥ ३९ ॥ संसारेयेनराः सर्वेमोहिताःकर्मबंधनैः ॥ केदारंयेनजानंतिवृथा
जन्मतुमानवाः ॥ ४० ॥ संसारसागरेघोरेदुस्तरंनरकार्णवम् ॥ उत्तीर्णसर्वलोका
नांमृत्युलोकेचतारितम् ॥ ४२ ॥ जलेचबुद्बुदाकारंतावत्संसारिणोभवेत् ॥ अ
भ्रच्छायायथासेनतथासंसारिणोजनाः ॥ ४३ ॥ जलमध्येयथामत्स्याहिमजालैश्च
रुंधिताः ॥ बंधपाशकयामोहंनैवगच्छंतिमत्पुरे ॥ ४४ ॥ महापंथंमहाशास्त्रंदेव
दानवदुर्ल्लभम् ॥ स्वर्गशास्त्रमहारम्यंसर्वपापप्रणाशनम् ॥ ४५ ॥ प्रसादंमंदि
रंछत्रंशिवस्यपरिधारयेत् ॥ तस्यरुद्रपदेवासोयावदिंद्राश्चतुर्दश ॥ ४६ ॥ तस्य

कल्पप्रसादेनयावदिंद्राश्चतुर्दश ॥ संवत्सरकृतंपापंमुच्यतेनात्रसंशयः ॥ ४७ ॥
केदारंचमहानामयेजपंतिगृहेतथा ॥ इहजन्मकृतंपापंमुच्यतेनात्रसंशयः ॥४८॥
मनसाध्यायतेलोकागच्छंतिचहिमालयम् ॥ सप्तजन्मकृतंपापंतेनपश्यंतितत्क्ष
णात् ॥ ४९ ॥ केदारगमनंचैववाचयंतिवदंतिच ॥ रविदिव्यप्रकाशेनगच्छंतिशि
वशासने ॥ ५० ॥ कर्मणांचमहासेनगताकेदारशासने ॥ केवलंदर्शनंदृष्ट्वाद्वारे
चैयपिबंतिच ॥५१॥ कल्पकोटिसहस्राणिकल्पकोटिशतानिच ॥ पितृभिः सहिता
स्तत्रगच्छंतिशिवशासने ॥ ५२ ॥ यत्रस्थानेसुराःसर्वेभुजंतिविपुलांश्रियम् ॥ व
संतिमानुषामूढागर्भवासोदिनेदिने ॥ ५३ ॥ केदारंनैवपश्यंतिसंसारेनिष्फलाग
ताः ॥ अज्ञानानैवपश्यंतिगर्भवासोदिनेदिने ॥ ५४ ॥ कथयामिशृणुवाचंयेकुर्वं

तिशिवालयम् ॥ कल्पकोटिसहस्राणिकल्पकोटिशतानिच ॥ ५५ ॥ पितृभिःस
हितास्तेऽपियांतियांतिशिवालयम् ॥ स्थापितेचमहालिंगेशृणुतस्यापितत्फलम् ॥
॥ ५६ ॥ यावद्भूरचलोमेरुर्यावत्स्वर्गेसुरोत्तमाः ॥ भावभक्तिसमायुक्तंमंत्रशास्त्रं
यथात्मनः ॥ ५७ ॥ पितृभिःसहितास्तेपिशिवलोकेवसंतिच ॥ सर्वधर्मांश्चयेप्रा
णांआतिथ्यंगुरुसेवनम् ॥ ५८ ॥ एकचित्तरतानित्यंतत्फलंशृणुशांतव ॥ चंद्रा
र्कंगगनेयावत्ग्रहनक्षत्रसंयुतम् ॥ ५९ ॥ यावत्स्वर्गेमहादेवयावन्नीरंतुसागरे ॥
सर्वदेवसमाः सिद्धाभुंजंतेविपुलांश्रियम् ॥६०॥ भुक्त्वाचविपुलान्भोगाँल्लभते
चजयंगतिम् ॥ शंकरस्यप्रसादेनसरुद्रोगणपोभवेत् ॥ ६१ ॥ इच्छाभोगाभवेत्त
स्यभुजंतिविपुलांश्रियम् ॥ अमृतंचपरित्यज्यविषंचैवपिबंतिच ॥ ६२ ॥ कौतूह

लंमयादृष्ट्वाक्षीरंत्यक्त्वाविषंपिबेत् ॥ सागरेचयथानावंसंसारंकल्पसंस्थितम् ॥
॥ ६३ ॥ निर्मितावैमहासेनमानुष्योत्तरणायच ॥ नपश्यंतिपथंदिव्यंमायामोहम
माकुलम् ॥ ६४ ॥ तृष्णाकामंतुमंभूत्वाक्रोधपापेप्रपूरिता ॥ एतैर्दोषैः सु
सहितः कामांधोमानुषोभवेत् ॥ ६५ ॥ स्थानंतत्रनपश्यन्तिपथंदिव्यं
महापथम् ॥ योनिमार्गेसहस्रेषुअधमोत्तममध्यमाः ॥ ६६ ॥ गच्छं
तिमानुषाः सर्वेनैवगच्छंतिमत्पुरे ॥ गृहेद्वारेयथासत्यागच्छंतिचमहापथम् ॥
॥ ६७ ॥ उद्र्ध्वस्थानेतुजायंतेयत्रदेवोमहेश्वरः ॥ एवंरम्यंमहाशास्त्रंत्रिषुलोके
षुदुर्ल्लभम् ॥ ६८ ॥ स्वर्गशास्त्रंमहारम्यंदृष्ट्वास्कंदोब्रवीमिते ॥ स्कंदउवाच ॥
पुनः पृच्छाम्यहंदेवकरोतिशृणुशंकर ॥ ६९ ॥ पुरापन्थंचपश्यंतिसाधकानांहित

31

केदार यच ॥ कैलासपीठमध्येतुयोगगम्येमहेश्वरम् ॥ ७० ॥ ब्रह्माविष्णुसुराः सर्वेसिं कल्प
द्धविद्याधरोऽसुराः ॥ एवंसमीहितंदृष्ट्वास्कंदोवचनमब्रवीत् ॥ ७१ ॥ महापंथं ११
२६ कथंदेवक्वस्थानेचयथाश्रमम् ॥ येनगच्छंतिवैसिद्धाः संसारभयपीडिताः ॥७२॥
कार्तिकेयउवाच ॥ ब्रूहिवाक्यंमहादेवत्रिदशैः सुरपूजिताः ॥ स्वयंदेहेनदेवस्यस्व
र्गेगच्छंतिसाधकाः ॥ ७३ ॥ (इतिश्रीकेदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादेएकादशः
पटलः ॥ ११ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंशृणुस्कंदमहाप्राज्ञ एकचित्तमहामुने॥
गच्छंतिशिवसान्निध्यंमहायोगामहातपाः ॥ १ ॥ निर्भयंनमहापंथंगंतव्यंचहिमा १२
लये ॥ अघोरेणचमंत्रेणअष्टषष्ट्यादिनिर्मितम् ॥ २ ॥ अथोरायमहामंत्रोमहा
सिद्धिकरंनृणाम् ॥ महाविघ्नहरंनित्यमहापंथप्रदायकम् ॥ ३ ॥ आश्विनेचैवमा २६

सेचगंतव्यंचमहापथम् ॥ प्रथमंतत्रगंतव्यंललितायत्रातिष्ठति ॥ ४ ॥ स्नात्वामं
दाकिनीतीर्थेउपवासंकरोतिच ॥ मंदाकिनीसंगमेषुह्येकरात्रौचजागरम् ॥ ५ ॥
महारुद्रप्रसादेनप्राप्नोतिपंचमुत्तमम् ॥ भद्रेश्वरमहातीर्थंदृष्ट्वाहरतिपातकम् ॥
॥ ६ ॥ केशत्यागंचकर्तव्यंतत्रस्थानेमहाबुधैः ॥ मालाधरंचगंतव्यंस्नात्वामंदा
किनीजलम् ॥७॥ लोकंदृष्ट्वातुमार्गेणगंतव्यमुत्तरांदिशम् ॥ विघ्नेश्वरप्रसादे
नगुरुधर्मबलेनच ॥ ८ ॥ प्रथमंतत्रगंतव्यंकेदारंप्रथमाश्रमम् ॥ संप्राप्यतत्र
स्थानेचकेदारंपरमेश्वरम् ॥ ९ ॥ तर्पयेत्पितृभिस्तत्रहंसतीर्थेषुसाधकः ॥ पूज
यित्वामहाभक्त्याकेदारंपरमेश्वरम् ॥ १० ॥ सप्तकोटिसहस्राणिरक्षंतिगणमुत्त
मम् ॥ मनुष्याणांहितार्थायस्वयंदेहेननिर्मितम् ॥ ११ ॥ देवदानवदैत्याश्चयक्ष

राक्षसकिंनराः ॥ नलभंतेजलंस्कंदयेचान्येपापकारिणः ॥ १२ ॥ पितृदेवगणाः
सर्वैस्नात्वामंदाकिनीजले ॥ भक्षयेच्चलभेत्स्कंदयेचान्येपापकारिणः ॥ १३ ॥
तुष्टावरंप्रयच्छंतिप्राप्तास्तांपरमांगतिम्॥ देवस्यदक्षिणेपार्श्वेरेतःकुंडंव्यवस्थितम्
॥ १४ ॥ इहजन्मकृतंपापंदृष्टमात्रेविनश्यति ॥ दर्शनंरेतकुंडस्यसप्तजन्मकृतंद
हेत् ॥ १५ ॥ यानिकानिचतीर्थानिविख्यातानिमहीतले ॥ रेतःकुंडस्थितेसर्वेक
लांनार्हंतिषोडशीम् ॥ १६ ॥ वामहस्तेनतत्पूर्वंत्रिवारंतुपिबेज्जलम् ॥ दक्षिणेच
त्रिवारंतुपावितोयंजलांजलिम् ॥ १७ ॥ गोमुखंतत्रपीत्वाचत्रिनेत्रोजायतेनरः ॥
जलंचकंठगंतव्यंलिंगंभवतिदेहिनाम् ॥ १८ ॥ तृणाग्रेविंदुमात्रेणब्रह्मसूत्रेणसं
स्थितम् ॥ मृत्युलोकेचसंप्राप्तस्त्रिनेत्रोजायतेनरः ॥ १९ ॥ कार्तिकेयउवाच ॥

रेतोविद्यामहादेवकथयस्वप्रकाशितम्॥कतिमात्राः कत्यक्षराः कतिमंत्राःप्रकीर्तिताः
॥ २० ॥ श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंकारद्वयसंयुक्तांक्षुंकारत्रयभूषिताम् ॥ रुंकारंपंच
संयुक्तांदशविन्दुप्रपूरिताम् ॥ २१ ॥ ओंक्षुंक्षुंक्षुंरुंरुंरुंरुंरुं ॥ ओंकारंचस्वयंब्रह्मरुं
कारंविष्णुरुच्यते ॥ क्षुंकारंचशिवप्रोक्तंदशविन्दुसमाश्रिता ॥ २२ ॥ रेतोविद्याम
हासेनममदेहेषुनिर्मिता ॥ शृणुस्कन्दमहाप्राज्ञ सत्यंसत्यंवदाम्यहम्॥ २३ ॥
यत्रतत्रपिबेत्तोयमेवंचरेतोविद्यया ॥ केदारदशगुणंपुण्यंलभतेनात्रसंशयः ॥
॥ २४ ॥ नवेभांडेमहासेनरेतोविद्याभिमंत्रितम् ॥ सप्तधान्यंगृहीत्वाचगंतव्यमु
त्तरांदिशम् ॥ २५ ॥ नवेभांडेकरेग्राह्यमुदकमध्येप्रक्षालनम् ॥ उत्तराभिमुखेचैव
रेतोविद्याभिमंत्रितम् ॥ २६ ॥ तत्रतिष्ठतिसादेविगौरीनाम्नीमहातप ॥ देवाये

33

तुलयंचैवरेतोविद्याभिमंत्रितम् ॥ २७॥ गृहीत्वागम्यतेतत्रह्यपामार्गस्यतंदुलम्॥
अपामार्गस्याभावेनशालिमेकंचतंदुलम् ॥ २८ ॥ सामाहिसाधिकातत्र अघोरेणा
३१ भिमंत्रितम् ॥ यंरंलंवंहं ॥ शोधयित्वाचरुंतत्रअघोरेणाभिमंत्रितम् ॥ २९ ॥ पं
चब्रह्मसमायुक्तंचरुंयत्नेनसाधयेत् ॥ तच्चरुंतत्रकर्त्तव्यंचतुर्भागंतुकारयेत् ॥
॥ ३० ॥ ब्रह्ममंत्रंभवेत्पुण्यंपथंददातिनिर्मलम् ॥ प्रथमंदैवदातव्यंद्वितीयंब्रह्मणे
वच ॥ ३१ ॥ तृतीयंचापिगौर्याया: चतुर्थेआत्मतर्पणम् ॥ प्रसादित्वाचरुंसर्वैप्रा
प्यतेचपदेरसम्॥३२॥पश्चाच्चभोजनंकृत्वास्वयमेवमहात्मनाम्॥पश्यंतिशिवगौरी
भ्यांस्तुतिंकृत्वाप्रयत्नतः ॥ ३३ ॥ स्वस्तिकंतत्रगौर्याग्रेकर्त्तव्यमात्मतर्पणम् ॥
अचिंत्यरूपचरितेपरमादिव्यरूपिणी ॥ ३४ ॥ त्वंमातासर्वलोकानांक्षंतव्यंपरमे ३१

श्वरी ॥ संसारभयभीतानांपंथंदेहिसुखंप्रति ॥ ३५ ॥ तस्यादेव्याः प्रसादेनप्रा
प्नोतिपंथमुत्तमम् ॥ नमस्कारंशिवंकृत्वागुरुंदेवंनमाम्यहम् ॥ ३६ ॥ गौरीईशा
नभागेनगंतव्यमुत्तरांदिशम् ॥ गोमात्रेणपथंयत्रदृश्यतेनिर्मलंततः ॥ ३७ ॥ प्र
माणंतस्यमार्गस्यद्वात्रिंशांगुलविस्तरम् ॥ दर्शितंशंभुनामार्गंसिद्धानांसर्वकांक्षिणा
म् ॥ ३८ ॥ एतस्यत्रिविधोवर्णः श्वेतःकृष्णस्तुपीतकः ॥ मध्येचैवभवेत्पीतइति
शास्त्रस्यनिश्चयः ॥ ३९ ॥ धन्वंतरंशतंतेचयत्रचिह्नंप्रदृश्यते ॥ अर्द्धचंद्रकृता
श्चैवशिलास्तिष्ठंतिषण्मुख ॥ ४० ॥ तस्याःप्रदक्षिणांकृत्वागंतव्यमुत्तरांदिश
म् ॥ धन्वंतरंशतंत्रीणिआत्मनश्चैवगम्यते ॥ ४१ ॥ लिंगंहेमंवधोनामस्थितं
तत्रैवदृश्यते ॥ श्वेतरक्तपीतकृष्णंतस्यवर्णंचलक्षते ॥ ४२ ॥ आत्महस्तेनतंलिं

गंदृष्टिमात्मविलेपनम् ॥ अघोरेणैवमंत्रेणआत्मरक्षांतुकारयेत् ॥ ४३ ॥ (इति श्रीकेदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादेस्वर्गगमनविधिवर्णनोनामद्वादशः पटलः ॥ ॥ १२ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंहुंफट्स्वाहा ॥ जपमंत्रः ॥ प्रथमंजपित्वामंत्रं पश्यंतंचअलिंगता ॥ शृणुस्कंदमहाप्राज्ञवजूंभवतिदेहिनाम् ॥ १ ॥ अघोराय महामंत्रंमहाविघ्नंप्रणश्यति ॥ षडंगमंत्रमहामंत्रंदेवदानवदुर्लभम् ॥ २ ॥ सत्यंलिंगप्रभावेनहेमेनैवतुवध्यते ॥ धन्वंतरंशतंत्रीणिएकचित्तंजपेत्पुनः ॥ ३ ॥ तत्रास्तेचपुरीसर्वेदृश्यंतेपूरनेकधा ॥ तत्रहेमप्रभादीप्तंदृश्यतेउत्तरामुखम् ॥४॥ दृष्ट्वाशंखपुरीञ्चैवत्रह्माविष्णुपुरींस्तथा ॥ सूर्यकोटिसमंतेजा दृश्यतेउत्तरामुखम् ॥ ५ ॥ इन्द्रनीलैर्महानीलैः पद्मरागैः सुशोभितम् ॥ तत्रशंकरपूजायां

कैलासशिखरालये ॥ ६ मनोहरंचदिव्याढ्यंमंगलादपिमंगलम् ॥ नृत्यैः सहस
माकीर्णैः प्रासादैश्चमहाकुलम्॥ ७ ॥ एकविंशतिसंख्याश्चपुरीस्तत्रमनोरमाः॥
दृश्यतेचमहासेनदृश्यतेचमहापथम् ॥ ८ ॥ पंचादिसाधकाः सर्वेगंतव्यमुत्तरां
दिशम् ॥ नदीचदृश्यतेस्वर्गेआगताचसरस्वती ॥ ९ ॥ हंसकारंडसंकीर्णैश्चक्र
वाकोपशोभितम् ॥ नानाद्रुमलताकीर्णैर्नानापक्षिसमाकुलम् ॥ १० ॥ कुमुदोत्प
लपद्मैश्चशोभितंसरमुत्तमम् ॥ हरंतिसर्वपापानिसप्तजन्मार्जितानिवै ॥११॥
तस्मिस्थानेपिबेत्तोयंपूजयित्वातुशंकरम् ॥ पितृवंशगताः स्वर्गेमातृवंशास्तथैव
च ॥ १२ ॥ शुद्धवंशागताः स्वर्गेउत्तराभिमुखेगताः ॥ योजनार्द्धंततोगत्वाआ
श्रमंदृश्यतेमहत् ॥ १३ ॥ शक्रेणस्थापितंलिंगंपिंडिकादेहमंडितम् ॥ योजनार्द्धं

चविस्तीर्णापुरीशक्रेणानिर्मिता ॥ १४ ॥ प्रतोल्यर्गलसंयुक्तंहेमप्राकारवेष्टितम् ॥
देवगंधर्वसंकीर्णंप्रासादंचमहाकुलम् ॥ १५ ॥ गायंतिचगणाः सर्वेवंशवादित्रना
दितम् ॥ नृत्यंतेचाप्सरास्तत्रदेवगंधर्वयोषिताः ॥ १६ ॥ वेदध्वनिंचनिर्घोषं
पठंतिमुनयः श्रुतेः ॥ स्नात्वामंदाकिनीतीर्थेअर्चयन्तिमहेश्वरम् ॥ १७ ॥ कुश
संस्तरणंकृत्वाएकरात्रिंवसेत्ततः ॥ नदीसरस्वतीतीर्थेगंतव्यंयोजनत्रयम् ॥१८॥
एकरात्रिंवसेत्तत्रनमस्कृत्वाजगद्गुरुम् ॥ अग्रतोदृश्यतेतत्रसिद्धाचार्यमनेकधा ॥
॥ १९ ॥ नानारत्नविचित्राणिहेमबद्धावसुंन्धरा ॥ इन्द्रनीलैर्महानीलैः पद्मरा
गोपशोभिताः ॥ २० ॥ दशयोजनविस्तीर्णंपुरीकांचनभूषिता ॥ विष्णुनास्था
पितंलिंगंदेवगंधर्वसंकुलम् ॥ २१ ॥ प्रासादगृहमाकीर्णंदेवकंन्यासमाकुलम् ॥

चूतचन्दनसंयुक्तंकदलीखंडमंडितम् ॥ २२ ॥ जायंतीचमहापुष्पमीलताराजच
पिका ॥ पाटलैर्विल्वपत्रैश्चअतिपुष्पसुवासितम् ॥ २३ ॥ देवकंन्यासमाकीर्णंवं
शवादित्रनादितम् ॥ भेरीमृदंगशब्देनशंखतूर्यंचवेणुका ॥ २४ ॥ भेरीमृदंगश
ब्देश्चवंशवादित्रनादितम् ॥ तस्यमध्येमहालिंगंगणगन्धर्वपूजितम् ॥ २५ ॥
विष्णुनास्थापितंलिंगंस्नात्वातीर्थेसरस्वति ॥ पंचैतेसाधकाः सर्वेअर्चयित्वामहे
श्वरम् ॥ २६ ॥ रात्रिमेकंततःकृत्वानमस्कृत्वाजगद्गुरुम् ॥ सरस्वतीतटेचैवगं
तव्यमुत्तरांदिशम् ॥ २७ ॥ सरस्वतीतटेचैवआश्रमंदृश्यतेमहत् ॥ २८ ॥ (इ
ति श्रीकेदारकल्पे ईश्वरपार्वतीसंवादेविष्णुपुरीवर्णनोनामत्रयोदशः पटलः॥१३॥)
श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंवासुकीप्रमुखाकारंदृश्यतेपन्नगोत्तमम् ॥ दृश्यतेशेषनागं

चतक्षकोधरणीधरः ॥ १ ॥ पन्नगः सर्वराजेन्द्रोराजाचैववलिस्तथा ॥ तिष्ठति
वासुकीनागोराजावैरोचनस्तथा ॥ २ ॥ राजाबलिः पन्नगैश्चसभायांपरिवेष्टित
म् ॥ सिंहासनानिदिव्यानिनानारत्नांकितानिवै ॥ ३ ॥ तत्रतिष्ठंतिराजेन्द्रपन्न
गेश्वरवासुकीम् ॥ अग्रतोदृश्यतेतत्रवेदविद्यामनेकधा ॥ ४ ॥ भेरीमृदंगशब्देन
काहलैः शंखमर्दलैः ॥ वाद्यंतेतानिनिर्घोषैर्नानास्वरस्तथैवच ॥ ५ ॥ सभांविनो
दसंयुक्तांवेणुनादेनसर्वतः ॥ वाद्यंतेचतथासर्वेयथामेघेनगर्जिताः ॥ ६ ॥ स्थानेत
स्मिन्पुरेरम्येनानारत्नविभूषितम् ॥ योजनार्द्धंचविस्तीर्णंहेमप्राकारवेष्टितम् ॥
॥ ७ ॥ द्वादशादित्यतेजाढ्यंनागकन्यासमाकुलम् ॥ यौवनस्थामदोन्मत्तादिव्य
तेजासमप्रभा ॥ ८ ॥ मृगाक्षीहंसगामिनीनूपुराभिरलंकृता ॥ करकंकणसंयुक्तंहा

रकेयूरभूषितम् ॥ ९ ॥ संपूर्णचंद्रनयनैर्दिव्यवस्त्रपरिच्छदा ॥ मृदुकोमलदेहाच
वदंतिकोकिलास्वरम् ॥१०॥ शिरः पुष्पसुगंधाचनागवल्लीविभूषितम् ॥ सर्वल
क्षणसंपूर्णारूपयौवनगर्विताः ॥ ११ ॥ सर्वागुणसमोपेताःकुंडलैरुपशोभिताः ॥
दिव्यपुष्पैः शिरोवध्वादिव्यगंधानुलेपनन् ॥ १२ ॥ साधकाश्चगतास्तत्रसर्वेते
विस्मयंगताः ॥ तांदृष्ट्वाचमहाप्राज्ञः पुरीसर्वगुणान्विताः ॥ १३ ॥ रम्यंमनो
हरंदिव्यंअग्निज्वालासमाकुलम् ॥ उत्तुंगशिखराकारंप्राकारंतोरणान्वितम् ॥
॥ १४ ॥ रत्नमुक्ताचवैडूर्यस्फुरंतेचकिताज्वला ॥ कपाटार्गलसंयुक्तंपश्यंतिपुरमु
त्तमम् ॥ १५ ॥ इन्द्रनीलैर्महानीलेः पद्मरागोपशोभितैः ॥ तस्मिन्वनेपुरेरम्येहे
मवज्ञावसुंधरा ॥ सुवर्णवृक्षसंयुक्तंफलपुष्पसमाकुलम् ॥ सदाचदृश्यतेपुष्पंकूष्मां

डसदृशंफलम् ॥ १७ ॥ सुवर्णकेतकीजातितिष्ठंतिराजचंपिका ॥ वकुलैःशतपत्रै
श्चदेववृक्षैश्चपाटलैः ॥ १८ ॥ वापीकूपतडागादिप्रासादगृहमाकुलम् ॥ ध्वज १५

मालाकुलंदिव्यंशिखरैश्चैवशोभितम् ॥ १९ ॥ चूतचंदनसंयुक्तंकदलीखंडमंडि
तम् ॥ वृक्षराजसमाकीर्णंविवाहोत्सवसंकुलम् ॥ २० ॥ रम्यंमनोहरंदिव्यमुदि
तार्कसमप्रभम् ॥ जलमध्येयथापद्मंनक्षत्राणांयथाशशि ॥ २१ ॥ तथानाग
पुरीचैवशोभतेचमनोरमा ॥ साधकाश्चगतास्तत्रदृष्ट्वाचकुहवल्लभाम् ॥
॥ २२ ॥ निशिवह्निर्यथातेजोदृश्यतेचयथापुरी ॥ गंधर्वायत्रगायंतेगीतशास्त्र
समाकुलम् ॥ २३ ब्राह्मणावेदनिर्घोषैः सर्वेशास्त्रंपठंतिच ॥ शिवालयेनसंकीर्णं
नानालिंगसमाकुलम् ॥ २४ ॥ तस्यमध्येमहाराजातिष्ठतिपन्नगोत्तमः ॥ दिव्य

वस्त्रपरीधानंदिव्यगंधानुलेपनम् ॥ २५ ॥ दिव्यदेहसमाकायाः दिव्याभरणभू
षिताः ॥ सर्वेगुणसमोपेतादिव्यभोगसमाकुलम् ॥ २६ ॥ दृष्ट्वाचसाधकास्त
त्रदंति साधकाः प्रिये ॥ राजउवाच ॥ क्वभुवनागतासिद्धाः क्वस्थानेचैत्रगम्य
ते ॥ २७ ॥ साधकउवाच ॥ आगतामृत्युलोकाच्चगंतव्यंशंकरालयम् ॥ राजो
वाच ॥ श्रुत्वाचसाधकाः सर्वेममवाक्यंसुनिश्चितम् ॥ २८ ॥ पंचादिसाधकाः
सर्वेगच्छाचार्ययथासुखम् ॥ शतत्रयंचकंन्यायांदीयतेचपृथक्पृथक् ॥ २९ ॥ व
र्षपंचशतंआयुः कामरूपामहावलाः ॥ आचार्यसाधकाः सर्वेभुंजभोगयथासुख
म् ॥ ३० ॥ दिव्यवस्त्रपरीधानंदिव्याभरणभूषितम् ॥ दिव्यपुष्पशिरोबध्वावि
मानारूढसाधकाः ॥ ३१ ॥ यत्रस्थानेमहावीरायत्रेच्छातत्रगम्यते ॥ अस्मिन्ने

केदार | वपुरेरम्येयत्रबहुकंन्यासमाकुलम् ॥ ३२ ॥ अस्मिंस्थानेमहाभोगास्तेभोगादेवदुर्ल्लं | कल्प
भाः ॥ तिष्ठंतुसाधकाः सर्वेभुंजंतिविपुलांश्रियम् ॥ ३३ ॥ एतन्मेकथितंभोग्यं | १४
३६ | भोक्तव्यंसाधकैः सह ॥ पश्चात्तुसाधकाः सर्वेमृत्युलोकेव्रजंतिच ॥ ३४ ॥ सर्वै
गुणसमोपेताराजाभवतिधार्मिकाः ॥ साधकउवाच ॥ मृत्युलोकेमहादुःखंगंतव्यं
चमहान्नृपम् ॥ ३५ ॥ मृत्युलोकेभयाद्भीताराजानोह्यत्रगम्यते ॥ यत्रस्थानेम
हाराजन्तिष्ठंतिशंकरैः सह ॥ ३६ ॥ मयातत्रैवगंतव्यंयत्रदेवोमहेश्वरम् ॥ त्व
याचवदतेराजाहृदयेनैवरुच्यते ॥ ३७ ॥ अवश्यंतत्रगंतव्यंयत्रब्रह्माहरोहरिः ॥
राजोवाच ॥ साधुसाधुमहाप्राज्ञः क्षणमेकोऽत्रतिष्ठति ॥ ३८ ॥ करसंपुटीसंभू
त्वाराज्ञेतत्रनिवेदितम् ॥ भक्षितंफलमेकैकंदेववदानवदुर्ल्लभम् ॥ ३९ ॥ पंचादि | ३६

साधकाः सर्वेंगंतव्यंत्वजरामरम्॥फलानिभक्षितान्येवह्यमृतंचपिबंतिच ॥४०॥ पं
चादिसाधकाः सर्वेंगंतव्यमुत्तरामुखम् ॥ ४१ ॥ (इतिश्रीकेदारकल्पे ईश्वरपार्व
तीसंवादेनागपुरीवर्णनोनामचतुर्दशः पटलः ॥ १४ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ ओं
अथतोदृश्यतेतत्रहेमबद्धावसुंधरा ॥ तस्मिंस्थानेपुरंरम्यंनानारत्नविभूषितम् ॥
॥ १ ॥ अर्द्धयोजनविस्तीर्णंप्रासादैरुपशोभितम् ॥ वासितंचपुरीः सर्वाः सुगंध
कुसुमादिभिः ॥ २ ॥ इन्द्रनीलैर्महामहानीलैः स्फुरंतिचमहापथे ॥ मौक्तिकैश्च
न्द्रकांतैश्चवैडूर्यमणिरश्मिभिः॥३॥रत्नज्वालासमापेतांमहादिव्यांमनोहराम् ॥
अग्निज्वालासमोपेतांचित्रकर्मोपशोभिताम्॥ ४ ॥ रम्यंमनोहरंदिव्यंचन्द्रादित्य
समप्रभम् ॥ उत्तुंगशिखराकारंदिव्यमालाविभूषितम् ॥ ५ ॥ रत्नमालासमो

पेतांपुष्पमालासुशोभितम् ॥ तत्रस्थानेमहादिव्यंबहुगन्धादिवासितम् ॥ ६ ॥
रत्नमालासमाकीर्णैः सिद्धैश्चैवोपदेशितम् ॥ देवस्यपाश्चिमेभागेतिष्ठंतिफलि
ताद्रुमाः ॥ ७ ॥ फलैश्चनिर्मिताः शाखाः कूष्मांडसदृशंफलम् ॥ कूष्मांडफलरू
पेणह्यमृतंचव्यवस्थितम् ॥ ८ ॥ गृहीत्वाभक्षयेच्चार्द्धंशिवेचार्द्धंनिवेदयेत् ॥ एवं
सर्वेसमाख्याताः निद्राश्चैवगताः पुनः ॥ ९ ॥ नानारत्नसमाकीर्णंप्रासादंतत्रशो
भितम्॥तस्यमध्येमहारम्यंगताः सर्वेचसाधकाः ॥ १० ॥ ब्राह्मणाः स्थापितंलिं
गंतत्रदेवंमहेश्वरम्॥साधकाश्चगताः सर्वेनमस्कृत्वाजगद्गुरुम् ॥ ११ ॥ पंचा
दिसाधकाः सर्वेनमस्कृत्वासदाशिवम् ॥ स्वर्गस्थानेगणाः सर्वेआगतागणकोटि
शः ॥ १२ ॥ आगताश्चतथाकन्याअर्चयंतिपृथक्पृथक् ॥ पूजांचक्रियतेस्वामि

न्अत्रतिष्ठयथासुखम् ॥ १३ ॥ स्वर्गस्यकन्याश्चागत्यनानालक्षणसंयुताः ॥ भे
रीमृदंगशब्देनशंखकाहलमर्दलैः ॥ १४ ॥ वेणुतालमहाशब्दंवाद्यंतेविविधानि
च ॥ नृत्यंतेचप्रकुर्वंतिलिंगस्याग्रेनिरंतरम् ॥ १५ ॥ मधुरस्वरगंधर्वाः गीतंकुर्वं
तियोषिताः ॥ हर्षमानाश्चतेसर्वेकर्पूरेणतुचंदनैः ॥ १६ ॥ पठंतिविविधंशास्त्रं
मुनयोदेवतास्तथा ॥ अर्चनंचप्रकुर्वंतिकर्पूरेणसमन्वितम् ॥ १७ ॥ तस्मिन्स्था
नेमहातीर्थंधर्मकर्मसमन्वितम् ॥ गुरूपदेशमार्गेणपूजयित्वातुशंकरम् ॥ १८ ॥
अत्रस्थानेमहातीर्थंवेदविद्यांवदाम्यहम् ॥ अस्मिन्स्थानेमहातीर्थेएकरात्रिंचका
रयेत् ॥ १९ ॥ अर्द्धरात्रौभवेन्निद्रातस्मिंस्थानेमहाबुधैः ॥ स्वप्नेचदृश्यतेरु
द्रंतत्रदेवंमहेश्वरम् ॥ २० ॥ जटामुकुटधारिणंचंद्रार्द्धकृतशेखरम् ॥ नीलकंठंव्र

षारूढंशूलपाणिंमहाबलम् ॥ २१ ॥ त्रिनेत्रंदशभुजांश्चभस्मगात्रविलेपनम् ॥
साधुसाधुभवेत्तत्रसिद्धाश्चउपदेशितम् ॥ २२ ॥ देवस्यपश्चिमेभागेतिष्ठंतिफलि
ताद्रुमाः॥फलंनिर्मिनशाखायांकूष्माण्डसदृशोपमम् ॥२३॥ कूष्माण्डफलरूपेण
ह्यमृतंचव्यवस्थितम् ॥ गृहीत्वाभक्षयेच्चार्द्धंशिवेचार्द्धंनिवेदयेत् ॥ २४ ॥ स्वप्ने
सर्वेमहाबुद्धिः पुनर्निद्रांचनागताः ॥ सुखमेकंचपश्यंतिसाधकाविस्मयंगताः ॥
॥ २५ ॥ स्वप्नेश्रुतंतुपूर्वंहिपश्यंतिचमहेश्वरम् ॥ इदंतुप्रकटंधर्मंसर्वशास्त्रविवर्द्ध
नम् ॥ २६ ॥ तस्यतद्वचनंश्रुत्वास्वप्नेचशिवसन्निधौ ॥ दृश्यतेचपुरींसर्वांप्रस्थि
तास्तत्रसाधकाः ॥ २७ ॥ सुपक्वंमृदुगंधंचनदीर्घंनचह्रस्वकम् ॥ गृहीत्वाफलमे
कैकंफलंकांचनसन्निभम्॥ २८ ॥ स्नात्वाचशुचिताःसिद्धाःपुनर्गत्वाशिवालयम्॥ ३८

महेश्वरंपूजयित्वाचार्द्धंचैवतुभक्षितम् ॥ २९ ॥ अर्द्धंशिवेचानिवेद्यफलभक्षण
मात्रतः ॥ यावत्तिष्ठंतितेसिद्धामूर्छाभवंतिसाधकाः ॥ ३० ॥ चित्तंचसुस्थिरंकृ
त्वायावद्गोदोहमात्रितम् ॥ सर्वेव्याधिविनिर्मुक्ताः स्मरंतिपरमेश्वरम् ॥ ३१ ॥
दिव्यदेहमहाकायाजरापलितवर्जितम् ॥ चतुर्वेदीभवेद्भक्तामलगंधविवर्जितम् ॥
॥ ३२ ॥ देवद्विजप्रसादेनसर्वशास्त्रविशारदाः ॥ भवंतिसाधकाः सर्वेगुरुधर्मब
लेनच ॥ ३३ ॥ भवंतिज्ञानिनः सिद्धारुद्रतुल्यपराक्रमाः ॥ पश्यंतिसाधकाः स
र्वेतेचजातिस्मराभवन् ॥ ३४ ॥ महावीरामहायोद्धाःस्वर्गमृत्युरसातलम् ॥ रूप
वंतोमहातेजा महाबलपराक्रमाः ॥ ३५ ॥ भवंतिसाधकास्तत्रपश्यंतिगगनांतर
म् ॥ पश्यंतिचपुरीः सर्वेकैलासशिखरालयम् ॥ ३६ ॥ दिव्यंचक्षुर्भवेत्तस्यआ

चार्यसाधकैः सह ॥ इच्छायांकुरुतेसर्वेंदीर्घदृष्टिर्भविष्यति ॥ ३७ ॥ प्रणम्यत्रि
षुलोकेषुइच्छयाहरतेजगत् ॥ सहस्रयोजनंगत्वाकरोतितस्यलीलया ॥ ३८ ॥
नवकोटिगजानांचपुनर्गत्वातुतेसुखम् ॥ तस्यशंकांप्रकुर्वंतिवलंप्राप्तंचसर्वदा
॥ ३९ ॥ स्वर्गेमर्त्येचपातालेदेवदानवराक्षसाः ॥ एवंदेहवलंतेषांगोपदंमात्रदृ
श्यते ॥ ४० ॥ तत्रासन्साधकाः सर्वेसत्यंसत्यंवदाम्यहम् ॥ सिद्धाचार्यसमीपे
तान्संभवत्यजरामरान् ॥ ४१ ॥ आत्मानंनैवशोचंतिमानुष्याजन्मसंभवाः ॥ वि
द्यमानंमहाशास्त्रंआस्थितानरकार्णवे ॥ ४२ ॥ नपश्यंतिपथंदिव्यंमायामोहसमा
कुलम् ॥ महादेवमहाशास्त्रंमहादेवमुखोद्भवम् ॥ ४२ ॥ महाकल्पमहास्वर्गंम
हाभोगकरंनृणाम् ॥ नपश्यंतिपथंदिव्यंअध्यास्तेऽपिविमोहिताः ॥ ४४ ॥ अने

नैवतुदेहेनस्वर्गपुष्पंप्रगम्यते ॥ शिवेनकथितंसर्वेमहेशानंमनोरम् ॥ ३५ ॥
(॥ इतिश्रीकेदारकल्पेईश्वरकार्तिकसंवादेब्रह्मपुर्यांअमृतफलवर्णनोनामपंचदशः
पटलः ॥ १५ ॥) श्रीईश्वरउवाच॥ओंनमस्कारंशिवंकृत्वासर्वेतेगणमोहिताः ॥
पुरापश्यंतितेसिद्धाः नदींविपुलगामिनीम् ॥ १ ॥ दशयोजनविस्तीर्णांह्यतिरम्यां
मनोहराम् ॥ लहरींतरंगगंभीरांफेनावर्त्तसमाकुलाम् ॥ २ ॥मणिरत्नसमाकीर्णांसू
क्ष्मकांचनबालुकाम् ॥ शंखमुक्तासमाकीर्णांहंससारससंयुताम् ॥ ३ ॥ चक्रवाक
समोपेतांमत्स्यकूर्मसमाकुलाम् ॥ कर्पूरवासगंधाढ्यांह्यतिस्वाद्वींसुशीतलाम्॥४॥
अनेकपुष्पसंयुक्तांपद्मांपुष्पैर्विराजिताम् ॥ विद्याधरास्तटान्वितायक्षगंधर्वाकिन्न
राः ॥ ५ ॥ जलक्रीडांचकुर्वंतिपूजयंतिसदाशिवम् ॥ एवंपश्यंतितेसिद्धाश्चंडवे

गांसरस्वतीम् ॥ ६ ॥ तत्रस्थानेमहासेनपंथंचैवनदृश्यते ॥ गंधर्वाणांध्वनिंश्रु
त्वासन्मुखायांतिसाधकाः॥७॥पश्यंतिचमहास्थानंह्यतिरम्यंतपोवनम् ॥ प्राप्तंसे
नमहादिव्यंशंखपालपुरंमहत् ॥८॥ संप्राप्ताः साधकास्तत्र आश्रमंयत्रतिष्ठति॥
प्राकारंगोपुरंचैवानिर्मितंदिव्यकांचनैः ॥ ९ ॥ प्रस्फुरंतिमहारत्नैर्निर्मितंपुरमुज्ज्व
लम् ॥ ध्वजमालाकुलंदिव्यंचित्रकर्मोपशोभितम् ॥ १० ॥ भेरीमृदंगशब्देन
शंखतूर्यसुवेणुकैः ॥ पटहैर्वेणुनादैश्चनानाशब्दैश्चशब्दितम् ॥११॥ नानापुष्प
समोपेतंदिव्यगंधमनोहरम् ॥ द्वादशादित्यतेजाढ्यंमंगलादपिमंगलम् ॥ १२ ॥
शतशश्चशतैः पंचलक्षकोटिरनेकधा ॥ देवतायत्रदिव्यंचनानारत्नविभूषितम् ॥
॥ १३ ॥ एकविंशतिषट्कोणंदृश्यतेधवलंगृहम् ॥ श्वेतपीतंरक्तश्यामंएवंवर्णक्र

मेणतु ॥ १४ ॥ पंचवर्णपताकाश्चदृश्यंतेपवनैरिताः ॥ महामंदिरशोभाढ्यंदृ
श्यतेचमनोरमम् ॥ १५ ॥ स्थानंहेममयंसर्वंसोमकांतिसमप्रभम् ॥ पुष्पैः फलैः
समाकीर्णंसुपक्वफलशोभितम् ॥ १६ ॥ चूतचंदनसंयुक्तंकदलीखंडमंडलम् ॥
देवगंधर्वसंकीर्णंवंशवादित्रनादितम्॥१७॥महारत्नैश्चसंयुक्तंकदलीखंडमंडितम्॥
हेमेनरचिताभूमिरुदिताकंसमप्रभा॥हेमरत्नसमाकीर्णंप्रासादंगृहमाकुलम्१६दश
योजनविस्तीर्णंशंखपालपुरंमहत्॥इन्द्रनीलैर्महानीलैःपद्मरागैःसुशोभितम् २०
अर्द्धयोजनविस्तीर्णंशंखपालस्यमंडपम् ॥ स्तंभहेममयंसर्वंसोमकांतिसमप्रभम् ॥
॥ २१ ॥ महदुत्सवसंयुक्तंदीपमालासमाकुलम् ॥ रत्नमालासमोपेतंपुष्पमाला
सुवेष्टितम् ॥ २२ ॥ नानाविधैश्चरत्नैश्चशोभितंधवलंगृहम् ॥ स्वस्तिकंरत्नपूरैः

१९

श्चकुंकुमैर्यक्षकर्दमैः ॥ २३ ॥ नित्योत्साहसमाकीर्णंद्वारेचगणशोभितम् ॥ तस्य
मध्येमहाश्रेष्ठंशंखपालनृपोत्तमम् ॥ २४ ॥ अप्सरोगणगंधर्वास्तिष्ठंतिचसमंत
तः ॥ संप्राप्ताःसाधकास्तत्रआश्रमंयत्रातिष्ठति ॥ २५ ॥ प्राकारैर्गोपुरैःश्रेष्ठैर्नि
र्मितंदिव्यकांचनैः ॥ प्रस्फुरंतिमहारत्नैर्वेष्टितंभुवनोत्तमम् ॥ २६ ॥ ध्वजमाला
समोपेतंचित्रकर्मोपशोभितम् ॥ भेरीमृदंगशब्देनशंखतुर्यैश्चवेणुभिः ॥२७॥ सिं
हासनानिदिव्यानिहेमरत्नैर्विभूषितम्॥तत्रतिष्ठतिराजेंद्रशंखपालपुरंमहत्॥२८॥
दुंदुंभिस्तालनिर्घोषैर्वेणुवादित्रनादितम् ॥ शिरः पुष्पसुगंधैश्चतांबूलमुखमं
डितम् ॥२९॥ मृगाक्षींहंसगामिनींसर्वाभरणभूषिताम् ॥दिव्यवस्त्रपरीधानांदिव्य
गंधानुलेपनाम् ॥ ३० ॥ शोभितांशिरसापुष्पैस्तांबूलमुद्गिरंतिच ॥ मृगाक्षींहंस

गामिनींकुंडलाभरणोज्वलाम् ॥ ३१ ॥ संपूर्णचंद्रवदनांकोकिलामंजुभाषिणीम् ॥
करेकंकणसंयुक्तांहारनूपुरशोभिताम् ॥ ३२ ॥ दिव्यदेहमहास्वच्छांदिव्यतेजोम
हाज्वलाम् ॥ अशोकफलहस्तांचरूपयौवनगर्विताम् ॥ ३३ ॥ जानुर्बाहुस्तथासर्वाः
कदलीस्तंभकोमलाः ॥ कमलदलैः शोभाढ्याः शोभितास्तत्रयोषितः ॥ ३४ ॥
केचिद्गजसमारूढाः केचिदश्वेचसंस्थिताः ॥ केचिद्विमानमारूढाः केचिद्दिव्यर
थेस्थिताः ॥ ३५ ॥ इच्छावाहनमारूढाः सर्वाः स्वच्छंदगास्तथा ॥ सर्वेकंन्यास
मारूढाः गच्छंतिललनागतिः ॥ ३६ ॥ शंखपालसुतास्तत्रपठंतिचरमंतिच ॥
॥ ३७ ॥ विद्यंतिचंचलाकारंपद्मनालेचकंटकैः ॥ क्षणेशुक्लाः क्षणेकृष्णास्तथा
दर्पणमेवच ॥ ३८ ॥ चंडवेगातटेचैवबहुपुष्पोपशोभितम् ॥ तस्यमध्येमहावृक्षं

सुवटोनामतत्परम् ॥ ३९ ॥ तस्मिंमस्क्तदोलंतींदोलंघंटाचामरभूषितम् ॥ रत्नमु
क्ताप्रवालैश्चकांचनंरचितालयम् ॥ ४० ॥ हिन्दोलयंतिताः कंन्यागायंतिक्रीड
यंतिच ॥ फलपुष्पसमाकीर्णंतस्यशाखावलंबितम् ॥ ४१ ॥ नानापुष्पसमाकीर्णं
श्रीपक्वान्नफलांस्तथा ॥ रत्नकांचनवैडूर्यकांचनैर्मणिरश्मिभिः ॥ ४२ ॥ अर्द्धयो
जनविस्तीर्णंउच्छ्रायोयोजनंभवेत् ॥ तस्यशाखाः प्रशाखाश्चगताश्चैवदशोदि
शः ॥ ४३ ॥ दिव्यवृक्षोमहातेजश्छायातस्यसुशीतलम् ॥ तस्यांमनोहरंदिव्यं
चंद्रादित्यसमप्रभम् ॥ ४४ ॥ तत्रातिष्ठंतिताः कंन्याः सर्वाभरणभूषिताः ॥ ति
ष्ठंतिपंचलक्षंचशंखपालसुतास्तथा ॥ ४५ ॥ साधकाश्चततोगत्वायत्रतिष्ठंति
सापुरी ॥ दृष्ट्वातत्रतदाकंन्यांसाधकाविस्मयंगताः ॥ ४६ ॥ आगताः स्वाग

तासिद्धाः कन्यास्तत्रवदंतिच ॥ आचार्यसाधकास्तत्रमूर्च्छांगच्छंतिसाधकाः ॥
॥ ४७ ॥ कन्यांस्तुकृतवान्वार्त्ताआचार्यसाधकैः सह ॥ शंखपालमहाराजाअमृ
तंचसुशीतलम् ॥ ४८ ॥ नखाग्रेक्षरतिनित्यंअमृतंबहुशीतलम् ॥ क्षरंतिचमहासे
नतपंतिचैवतत्परम् ॥४९॥ स्खलितंचामृतंतत्रपतितंचमुखेततः ॥ क्षणेनतत्र
जीवंतिवदंतीहंसगामिनी ॥ ५० ॥ सिंहासनानिदिव्यानिहेमरत्नविभूषितम् ॥
तत्रतिष्ठतिआचार्यः साधकैः परिवेष्टितम् ॥ ५१ ॥ तत्रस्थानेकथाकंन्याआर्तिं
चैवकरोतिच ॥ करेचसंपुटींकृत्वाकंन्यास्तत्रवदंतिच ॥ ५२ ॥ दिव्यवस्त्रपरीधा
नंदिव्यगंधानुलेपनम् ॥ दिव्यपुष्पशिरोवध्वादिव्याभरणभूषितम् ॥ ५३ ॥ सा
धुसाधुमहाप्राज्ञ दुर्लभंतवदर्शनम् ॥ स्वागतंभोमहासिद्धाः कन्यास्तत्रवदंतिच॥

॥ ५४ ॥ कन्योवाच ॥ क्वभुवनागताः सिद्धाः क्वस्थानेचैवगम्यते ॥ आचा
र्यउवाच ॥ आगतामृत्युलोकान्तुगंतव्यंशंकरालयम् ॥ ५५ ॥ तस्मिन्नुआगता
देवंदिव्यपुष्पंचकारणम् ॥ जटामुकुटधारीचदिव्यदेहस्वरूपकम् ॥ ५६ ॥ दि
व्यवस्त्रपरीधानादिव्यगंधानुलेपनम् ॥ यावद्वदतिसाकंन्याशंकरालयमागता ॥
॥ ५७ ॥ दिव्यपुष्पशिरोवध्वारूपपात्रंमहान्नृपम् ॥ दिव्यराजोमहासेनदिव्याभ
रणभूषितः ॥ ५८ ॥ तत्रसेनमहाप्राज्ञदृष्ट्वापंचैवसाधकान् ॥ दृष्ट्वातुष्टास्त्त
तोभूत्वाराजावदंतितेसदा ॥ ५९ ॥ राजोवाच ॥ साधकै दर्शनंकृत्वासर्वपापैः
प्रमुच्यते ॥ पवित्राश्चमहाकंन्यासाधुसाधुशुभंवदेत् ॥ ६० ॥ अद्यमेसफलंज
न्मअद्यमेसफलंतपः ॥ अद्यमेसफलंराज्यंमयादृष्ट्वाचसाधकाः ॥ ६१ ॥ पुष्प

करंडमतिरुवाच ॥ क्षणार्द्धंतिष्ठतातावद्देवतायांतमागतम् ॥ स्तुतिंतुक्रियते राजाप्रणम्यसाधकान्प्रति ॥६२॥ शंखपालउवाच ॥ क्वभुवनागतासिद्धाः क्व स्थानेचैवगम्यते ॥ साधकउवाच ॥ आगतामृत्युलोकस्यगंतव्यंशंकरालयम् ॥ ॥ ६३ ॥ राजोवाच ॥ अस्मिन्नेवपुरेरम्यंबहुकंन्यासमाकुलम् ॥ पूर्णचन्द्रमुखी कंन्याः सर्वलक्षणभूषिताः ॥ ६४ ॥ वरायचारयसाकंन्यासर्वलक्षणसंयुता ॥ स्त नौताडफलाकारौशुभ्रांगाचन्दनान्विता ॥ ६५ ॥ तिष्ठंतिपंचलक्षंचकामांधामद विह्वलाः ॥ भुंजंतिचयथासौख्यंक्रीडंतिचैवकन्यकाः ॥ ६६ ॥ षोडशाव्दमिता कंन्याः सर्वलक्षणसंयुताः ॥ सर्वरूपान्विताश्चैवसाधकास्तिष्ठचैवहि ॥ ६७ ॥ कंन्यकाश्चमहारूपाः सर्वाः क्रीडंतिकन्यकाः ॥ कतिवर्षाणिजीवंतिभुंजंतिविपुलां

श्रियम् ॥ ६८ ॥ साधकउवाच ॥ अत्रचैत्रमहाराजाकतिवर्षाणिजीवति ॥ प
श्चात्तुकांगतिंगच्छेत्तत्क्वस्थानेचैवगम्यते ॥ ६९ ॥ राजोवाच ॥ सहस्रत्रयकं
न्यायादीयतेचपृथक्पृथक् ॥ संवत्सरसहस्रैकंभक्ष्यभोगाननुत्तमम् ॥ ७० ॥ आ
युरेताविधीयंतेभुक्तिंचविपुलांश्रियम् ॥ मृत्युलोकेव्रजंतिचजायतेविपुलेकुले ॥
॥ ७१ ॥ धन्यामातापिताधन्योधन्योदेशोनृपस्तथा ॥ धन्याग्रामपुरीधन्याउत्प
न्नायत्रसाधकाः ॥ ७२ ॥ उत्तिष्ठगम्यतेसिद्धास्त्वरितंचशिवालयम् ॥ तस्यत
द्वचनंश्रुत्वामनश्चिंतंतिसाधकाः ॥ ७३ ॥ साधकउवाच ॥ आचार्यवचनंश्रुत्वा
प्रत्यक्षंचैवगम्यते ॥ किमुपांडुरगात्राणिकंन्यकाचमहामुनिः ॥ ७४ ॥ राजोवा
च ॥ केतकीनांसुगंधंचलिप्तैः पद्मदलेनच ॥ हिन्दोलयंतिक्षेपाग्रहेमधूलिप्रले

पनम् ॥ ७५ ॥ कामराजंचोत्पद्यतेतेनपांडुरगात्रता ॥ तत्रस्थानेमहावीराभुंज
तिविपुलांश्रियम् ॥ साधकउवाच ॥ शंखपालमहाराजागतव्यंशंकरालयम् ॥
तस्यतद्वचनंश्रुत्वाराजावचनमब्रवीत् ॥ ७७ ॥ राजोवाच ॥ कथंनभवतांरुच्यं
कथंचात्रसमागताः ॥ पंचैतेसाधकास्तत्रकथंतेनैवरोच्यते ॥ ७८ ॥ मृत्युलोके
महाभोगाविद्यंतेकथमागताः ॥ पंचैतेसाधकास्तत्रइच्छंतिसर्वदेवताः ॥ ७९ ॥
नानाभोगान्वितापृथ्वीमृत्युलोकादिहागताः ॥ तत्रसर्वंपरित्यज्यस्त्रियोयौवनग
र्विताः ॥ ८० ॥ मृत्युलोकेमहाभोगाः कथयामिवचः शृणु ॥ वाजीश्चविविधा
स्तत्रत्यक्त्वायौवनगर्विताः ॥८१॥ भुक्तंशालिघृतंक्षीरंक्षौद्रंपिबंतिशर्कराम् ॥ मृ
त्युलोकेमहाभोगांस्त्यक्त्वायौवनगर्विताः ॥ ८२ ॥ चन्दनादिमहाभोगाकेतकीरा

जचंपिका ॥ जातीश्चशतपत्रैश्चविल्वपत्रैश्चपाटलैः ॥ ८३ ॥ मृत्युलोकेमहा
भोगावायुवेगतुरंगमाः ॥ गजैरथैस्तुरंगैश्चपूर्णचन्द्रमुखीस्त्रियाः ॥ ८४ ॥ उ
ष्ट्राणांवाहनंचैवगजारथतुरंगमाः ॥ करकंकणसंयुक्तंहारनूपुरभूषितम् ॥ ८५ ॥
वस्त्राणिचमहासूक्ष्माणिपट्टवस्त्रंचशोभितम् ॥ संपूर्णनागवल्लीचकर्पूरेणसम
न्विताः ॥ ८६ ॥ इच्छाभोगंचतिष्ठन्तिमृत्युलोकेचसाधकाः ॥ मृत्युलोकेमहाभो
गान्कथयामिवचः शृणु ॥ ८७ ॥ नानापुष्पसमाकीर्णंनानाफलसमाकुलम् ॥ क
दलीफलसंयुक्तंनारिकेलंचचूतकम् ॥ ८८ ॥ नानाभक्ष्यसमाकीर्णंबहुकन्न्याचपु
त्रकैः ॥ मृत्युलोकेमहाचार्यैनानाभोगसमाकुलैः ॥ ८९ ॥ तत्सर्वंचपरित्यज्याकिं
मर्थमिहआगताः ॥ सत्यंब्रूहिमहाचार्यसाधकैःपरिवेष्टितम् ॥ ९० ॥ साधकउवा

च ॥ मृत्युलोकेमहादुःखंकथयामितवशृणु ॥ मातृपितृसुतानांचबांधवानांस्तथा स्त्रियाः ॥ ९१ ॥ तेषांमहावियोगेनमयाभुक्ताह्यनेकधा ॥ गर्भवासभयाद्भीता स्तस्मात्तत्रगतावयम् ॥ ९२ ॥ संसारस्वप्नमात्रेणचलंप्राणंचलंधनम् ॥ चिंता श्चबहुधाश्चैवक्षुधास्तत्रपुनः पुनः ॥९३॥ एतद्दुःखभयाद्भीताः राजातत्रग तावयम् ॥ एवंदुःखंमहादुःखंमृत्युलोकेव्यवस्थितम् ॥ ९४ ॥ एवंदुःखंमहाराज नृमृत्युलोकेव्यवस्थितम् ॥ कथयामिमहादुःखंशृणुत्वंचमनः पुनः पुनः ॥ ९५ ॥ संसारभयभीताश्चवक्तुंनैवतुशक्यते ॥ कथयामिमहादुःखंशृणुज्ञानिप्रियामर ॥ ९६ ॥ अष्टोत्तरशतंव्याधिंदेहमध्येव्यवस्थितम् ॥ सागरेचजलंपूर्णंसंसा रेदुःखपूरितम् ॥ ९७ ॥ सुखंतत्रनपश्यंतिदुःखंबहुतरंसदा ॥ तत्रवाविपुलाभोगा

आयुर्हीनाश्चमानवाः ॥ ९८ ॥ इन्द्रजालसमादृष्ट्वासंसारसरितोमया ॥ महा
दुःखंचसंसारेमयादृष्ट्वापुनः पुनः ॥ ९९ ॥ मृत्युलोकेमहादुःखंसत्यंसत्यंवदा
म्यहम् ॥ अल्पंसुखंचसंसारेपुनर्दुःखगतावयम् ॥ १०० ॥ प्रथमंगर्भमध्येतुऊ
र्ध्वपाद अधोमुखम् ॥ द्वितीयंजन्मकालेतुमहादुःखंप्रवर्त्तते ॥ १०१ ॥ तृतीयेयौ
वनेदुःखंकामांधामदविह्वलाः ॥ तस्यदुःखंमहादुःखंजर्जरीकृतदेहिनाम् ॥
॥ १०२ ॥ तत्रसंकोचितंगात्रंजर्जरंपांडुरंवपुः ॥ पुत्रदारास्तथाबंधुर्वाक्यंचैवक
रोतिच ॥१०३॥ नसोनैत्रेजलस्रावंमुखेचजायतेततः ॥ अस्मिन्कालेमहादुःखं
पंचरूपंविनश्यति ॥ १०४ ॥ एवंदुःखभयाद्भीताः राजानोत्रसमागताः ॥ अ
अहंचकथयिष्यामिपुनर्दुःखंवदाम्यहम् ॥ १०५ ॥ शंखपालमहाराजनृशृणुत्वं

वचनंमम ॥ अभ्रमध्येपिपश्यंतिचंचलाविद्युतागतिः ॥१०८॥ क्षणंदृष्ट्वानपश्यं
तितथासंसारिणोजनाः ॥ मयादृष्ट्वामहाराजासत्यंसत्यंवदाम्यहम् ॥ १०७ ॥
तथाचकूपमध्येचघटिकाचभ्रमंतिच ॥ गतागतंचपश्यंतितथासंसारिणोजनाः ॥
॥१०९॥ लोचनेचमहाराजन्निमेषोन्मेषवर्तत्ते ॥ मयादृष्ट्वामहाराजंस्तथासंसा
रिणोजनाः ॥ ११० ॥ चंचलंसर्वसंसारेमयादृष्ट्वापुनः पुनः ॥ एवंदुःखभयाद्भी
ताः राजन्मेत्रगतावयम् ॥ १११ ॥ संसारस्यमहाघोरेमहादुःखेनपीडिताः ॥ म्र
महाकष्टंशृणुराजन्तस्यसंसारलोन्वितम् ॥११२॥ तस्यतद्वचनंश्रुत्वाराजावचन
मब्रवीत् ॥ राजोवाच ॥ ममंदिरंद्रष्टव्यंयथेच्छसितथाकुरु ॥ ११३ ॥ शंखपा
लेनसहिताः गतानृपतिमंदिरे ॥ आचार्यसहिताकंन्यावदंतिचपरस्परम् ॥

॥ ११४ ॥ कामाताक्वपिताचैवक्वभ्राताचवदप्रिये ॥ ब्रूहित्वांकामिनीसत्यं
यद्वाक्यंचवदप्रिये ॥११५॥ कंन्यकोवाच॥अहंचकथयिष्यामिशृणुसाधुमहातपः॥
शंखपालसुतासाध्व्यआन्दोलान्दोलितास्तथा ॥ ११६ ॥ कथयिष्याम्यहंतेवैशृ
णुसाधुमहामते ॥ शंखपालसुताएताःप्राक्कर्ममदविह्वलाः ॥ ११७ ॥ साध
कउवाच ॥ शृणुकामिनितत्त्वेनशुभवाक्यंवदाम्यहम् ॥ शंखपालऋषीराजाकथ्य
तेतस्यपुत्रिका ॥११८॥ कंन्यकाउवाच ॥ पंचलक्षंचपुत्रीणांसप्तलक्षंचपुत्रकाः॥
अर्द्धलक्षंचनारीणामेवंनृपकुटुंबिनाम् ॥११९॥ साधकउवाच ॥ कतीमागजास्ति
ष्ठंतिकत्यस्तवतुरंगमाः॥कतिरथाश्चतिष्ठंतिकतियोद्धाश्चभृत्यकाः ॥१२०॥ तत्र
स्थानेचरुच्यंतेनानाभोगसमाकुलम्॥नानाचित्रविचित्राणिनानावस्त्रसमाकुलम्॥

॥ १२१ ॥ कंन्योवाच ॥ द्वादशकोटिगजानांचषोडशकोटितुरंगमाः ॥ त्रिंश
त्कोटिरथास्तत्रपद्मकोट्योयुयुत्सुकाः ॥ १२२ ॥ अत्रस्थानेनरुच्यंतेनानाभोग
समाकुलम् ॥ नानाचित्रविचित्राणिगृहन्तिचह्यनेकधाः ॥ १२३ ॥ कंन्यकोवा
च ॥ गच्छगच्छमहासाधुआचार्यसाधकैः सह ॥ राजोवाच ॥ अद्यमेसफलंज
न्मअद्यमेसफलाक्रिया ॥ १२४ ॥ अद्यमेसफलंराज्यंमयादृष्ट्वाचसाधकाः ॥
अद्यमेसफलंकर्मअद्यमेसफलंतपः ॥ १२५ ॥ अद्यमेसफलासेवामयादृष्ट्वाचसा
धकाः ॥ अद्यमेसफलाभूमिरागताः सर्वसाधकाः ॥ १२६ ॥ ततस्तेसाधकाः स
र्वेगतास्तेउत्तरामुखे ॥ १२७ ॥ (इतिश्रीकेदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादेशंख
पालपुरीवर्णनोनामषोडशःपटलः ॥ १६ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंअग्रतोदृश्य

तेतत्रअप्रमादंमहागिरिः ॥ अप्रमादंचपश्यंतिप्रोत्तुंगंपर्वतंशुचिम् ॥१॥ पर्वतद्व
यमध्येचक्षीरोदसागरंमहत् ॥ अप्रमादस्यसोपानंहेमरत्नविभूषितम् ॥ २ ॥ तत्र
गच्छंतितेमार्गेगंतव्यंसाधकास्तथा ॥ तस्यशृंगपुरीदिव्यमतिरम्यंमनोहरम् ॥
॥ ३ ॥ शतयोजनविस्तीर्णंबालार्कसदृशप्रभम् ॥ प्रतोल्याद्वारसंयुक्तंहेमप्राकारवे
ष्टितम् ॥ ४ ॥ रम्यंमनोहरंदिव्यंहेमरत्नविभूषितम् ॥ महापुरंमहारम्यंहेमप्राका
रशोभितम् ॥ ५ ॥ पृच्छंतिहिमहासेनगंतव्यंसाधकैः सह ॥ प्रासादगृहसंकीर्णं
तोरणैरुपशोभितम् ॥ ६ ॥ हैमेनरचिताभूमिरग्निज्वालासमप्रभम् ॥ पुष्प
प्राकारसंकीर्णंचित्रकर्मोपशोभितम् ॥७॥ अर्द्धयोजनविस्तीर्णंमंदिरंतस्यमंडपम् ॥
सिंहासनानिदिव्यानिहेमरत्नविभूषितम् ॥८॥ तत्रातिष्ठतिराजेन्द्रसूतपालोमहान्

पः ॥ सर्वलक्षणसम्पूर्णमहाबलपराक्रम ॥ ९ ॥ दिव्यवस्त्रपरिधानांदिव्याभर
णभूषिताम् ॥ संपूर्णचंद्रवदनांदिव्यगंधानुलेपनाम् ॥१०॥ साधकाश्चगतास्त
त्रदृश्यन्तेसर्वकन्यकाः ॥ दृष्ट्वाचसाधकास्तत्रवदंतिसाधकाः प्रिये ॥ ११ ॥ पृ
थिव्यांरुचितेनैवकिमर्थमिहमागताः ॥ सत्यंब्रूहिमहाचार्यसाधकाः परिवेष्टितम् ॥
॥ १२ ॥ साधकउवाच ॥ संसारस्वप्नमात्रेणसंसारंदुःखसागरम् ॥ महादुःखश्च
णुराजन्शोकचिंताप्रपीडिताः ॥१३॥ जननीगर्भमध्येचमहादुःखंप्रवर्त्तते ॥ महा
नरकंचभोक्तव्यंमहाकष्टप्रपीडिताः ॥१४॥ गर्भज्वालामहादग्धंमलज्वालादयान
राः॥भोक्तव्यंचमहानरकंमहादुःखंप्रवर्त्तते ॥ १५ ॥ पश्चाच्चपतितोभूमौमानवःस
र्ववेदनः ॥ तस्मिन्कालेनजानामिसुखंदुःखंचतेनराः ॥१६॥ तुच्छायुर्मानुषानीचा

अर्द्धंगृहंतिशर्वरी ॥ तस्यार्द्धंचवियोगेस्यात्शेषंवाल्येचयौवने ॥ १७ ॥ एतेदुःख
भयाद्भीताःराजान्मात्रगतावयम्॥मृत्युलोकेमहादुःखंसत्यंसत्यंवदाम्यहम्॥ १८॥इ
न्द्रजालंमयादृष्ट्वासत्यंसत्यंवदाम्यहम्॥चपलंसर्वसंसारंमयादृष्ट्वामहान्नृपम् ॥
॥ १९ ॥ चपलंधनमायाचचपलंयौवनंपुनः ॥ स्वजनःप्रतिवंधुश्चधनंवाहनमंदि
रे ॥ २० ॥ एतादृष्ट्वामयासर्वेचपलंचमहन्नृपम् ॥ चतुराशीतिलक्षाणियोनि
स्थानेभ्रमंतिच ॥ २१ ॥ गमागमंचपश्यंतिभयाद्भीतामहान्नृपम् ॥ महादुःखंच
संसारेमहानरकंचपूरिते ॥ २२ ॥ एतद्दुःखभयाद्भीता राजन्नोऽत्रगतावयम् ॥
मित्रंवंधुंपरित्यज्यस्वजनैश्चह्यनेकधाः ॥ २३ ॥ पुत्रदारास्तथासर्वेस्वजनैश्चह्य
नेकधा ॥ त्यक्त्वाचतत्रगंतव्यंराज्यंचविभवंधनम् ॥ २४ ॥ सर्वेत्यक्त्वामयात

त्नीलवैडूर्य्यमौक्तिकाः ॥ गजाश्चैवरथास्तत्रतिष्ठंतिचगृहेमम ॥२५॥ उष्ट्राणां
वाहनंचैवसुखासीनंचपालकी ॥ तिष्ठंतिमंदिरेसर्वेगंतव्यंतत्रत्यक्तया ॥२६॥ स
र्वेतत्रमयात्यक्त्वाराजानोत्रमनोरमाम् ॥ चपलंसर्वसंसारंराजानस्तत्रआगताः ॥
॥२७॥ तत्रस्थानेमहासेनचिमानंचगताबहु ॥ आगताश्चसुराः सर्वेविमानारूढ
मागताः ॥ २८ ॥ आरूढाश्चसुराःसर्वेविमानास्तत्रआगताः ॥ तथाचैवपुरीदि
व्यंदेवगंधर्वयोषिताम् ॥ २९ ॥ सुरेंद्रसहितादेवा विमानारूढमागताः ॥ आग
ताश्चसुराःसर्वेरंभाद्यास्त्रीरनेकधा ॥ ३० ॥ देवतादिव्यकन्याश्चगंधर्वायक्षकि
न्नराः ॥ आगताश्चतथासिद्धाःदिव्यंतेचह्यनेकधाः ॥ ३१ ॥ श्रीईश्वरउवाच ॥
साधुसाधुमहाप्राज्ञआचार्यसाधकैःसह ॥ विमानंरुच्यतेवीराः शिवलोकेव्रजामहे

॥ ३२ ॥ मयाश्चप्रेरिताः सिद्धाःब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ विमानसहिताश्चैवचाग
तासुरानेकधाः ॥३३॥ त्वयागमनसिद्धार्थंप्रेषितंचह्यनेकधा ॥ शंखदुंदुभिनिर्घोषैः
काहलैर्भेरिमर्दलैः ॥ ३४ ॥ वेणुतालैश्चशृंगैश्चवाद्यंतेवह्यनेकधा ॥ आगताश्चत
तःकंन्यारूपयौवनगर्विताः ॥३५॥ संपूर्णचंद्रवदनावदंतिकोकिलस्वरम् ॥ मृगा
क्षीहंसगामिन्यांकुंडलाभरणोज्वलाः ॥३६॥ विद्यातेजस्समोज्योतिरूपराशिरलं
कृतम् ॥ करकंकणसंयुक्ताहारकेयूरभूषिताः ॥३७॥ सर्वलक्षणसंयुक्तंदिव्यगंधानु
लेपनम्॥शोभिताःशिरसापुष्पैर्नागवल्लीविभूषितं ॥३८॥ सर्वशृंगारशोभाढ्यानाना
शोभितनायकाः ॥ रूपयौवनसंपूर्णाभानुमित्रसमप्रभाः ॥ ३९ ॥ सर्वलक्षणसंपू
र्णाःसर्वाभरणभूषिताः ॥ कंन्यकासहितादेवाः दिव्यगंधानुलेपनम् ॥ ४० ॥ चा

मरैर्वीज्यमानैश्चच्छत्रंचोपरिधारयेत् ॥ आचार्यउवाच ॥ शृणुराजन्महाप्राज्ञ ए
कचित्तोऽव्यवस्थितम् ॥ ४१ ॥ विमानानिचरुच्यंतिसत्यंसत्यंवदाम्यहम् ॥ शंक
रस्यप्रसादेनगुरुधर्मवलेनच ॥ ४२ ॥ अहंचआगतादेववैमानानिनसंशयः ॥
विमानेनैवमेकार्यंशृणुशक्रमहाप्रभो ॥ ४३ ॥ विमानानांनमस्कृत्यआचार्यसाध
कैः सह ॥ गतानिचविमानानियत्रब्रह्माहरोहरिः ॥ ४४ ॥ सूतपालउवाच ॥ शृ
णुसाधुस्ततस्त्वंहिममवाक्यंसुनिश्चितम् ॥ आगतानिविमानानिशुभंभोगायथा
सुखम् ॥ ४५ ॥ आचार्यउवाच ॥ ममभोगानरुच्यंतेराज्यंचविपुलांश्रियम् ॥
त्यक्त्वानिचमहाराजम्वहुरत्नावसुंधराः ॥ ४६ ॥ विनारुद्रमहाराजन्नरुच्यंतेपुरी
तव ॥ यत्रस्थानेमहादेवउमयासहशंकरः ॥ ४७ ॥ तत्रस्थानेमहाराजन्गंतव्यं

केदार शंकरालयम् ॥ आगताश्चतथाकन्याःसूतपालसुताप्रभो ॥ ४८ ॥ सर्वारूढविमा कल्प
नानिर्गताश्चैवतुरंगमाः ॥ कन्यकोवाच ॥ अस्मिन्पुरेमहाभोगाभुंजन्भोगयथासुख
५१ म् ॥ ४९ ॥ किंकरिष्यासिकैलासेकिंकरिष्यासिशंकरः ॥ मृद्वीवतीप्रवक्ष्यामिकंन्या
लक्ष्याश्चसादृशी ॥५०॥ किमर्थंगम्यतेसाधुशंकरस्यपुनःपुनः॥रूपपालस्यकन्या
तुपूर्णचंद्रविभाविनी ॥ ५१ ॥ दिव्यवस्त्रपरीधानंदिव्यगंधानुलेपनं ॥ दिव्यपु
ष्पशिरेवध्वासर्वशास्त्रविशारदाः ॥ ५२ ॥ पंचलक्षमहासेनसूतपालसुतास्तथा ॥
रमंतिचपठंन्त्येवमहाबलपराक्रमाः ॥५३॥ राजोवाच ॥ अस्मिन्नेवपुरेरम्येस्वर्गतु
ल्योनसंशयः ॥ इच्छायांचमहाचार्यविमानारूढमागताः ॥ ५४ ॥ इच्छावस्त्रपरी
धानांदिव्यगंधानुलेपनाम् ॥ दिव्यदेहमहाकायाभोक्तव्यंसाधकैःसह ॥५५॥ आ ५१

चार्यउवाच ॥ कतिभोगम्यमायुष्यंपश्चात्कतिभविष्यति ॥ राजोवाच ॥ कन्या
पंचसहस्राणिदीयंतेचपृथक्पृथक् ॥ ५६ ॥ संवत्सरसहस्रैकंआयुरेताविधीयते ॥
भोक्तव्यंविपुलान्भोगान्मृत्युलोकंव्रजंतिच ॥ ५७ ॥ सर्वेधर्मसमृद्धाश्चजायंतेवि
पुलेकुले ॥ चक्रवर्तिमहाराज्ञःसैन्यंद्वारेचतिष्ठति ॥ ५८ ॥ सर्वेकामसमृद्धाश्चस्व
र्गेतुल्योनसंशयः ॥आचार्यउवाच॥ यदिपुण्यंमृत्युलोकेराजातत्रनगम्यते ॥ ५९ ॥
नरुच्यतेमयाराज्यंक्षणमेकंनतिष्ठति ॥ राजोवाच ॥ पक्वान्नकाभवेद्देवितिष्ठंतिसा
धकैःसह ॥ ६० ॥ क्षीरंदधिमधुघृतैरमृतंचपिबंतिच ॥ मंदारपारिजातंचपारिजा
तफलैस्तथा ॥ ६१ ॥ भोक्तव्यंचफलंचैवअमृतंचपिबंतिच ॥ क्षणमात्रंतुतेवीराः
मूर्च्छांगच्छंतिसाधकाः ॥६२॥ तिष्ठंतिक्षणमात्रेणस्मरंतिपरमेश्वरम् ॥ पश्चात्तु

साधकाः सर्वैरुद्रतुल्यपराक्रमं ॥ ६३ ॥ साधकउवाच ॥ अस्मिन्नेवपुरेरम्येरु
चिनैवमहान्नृपः ॥ प्रत्यक्षंदृश्यतेतत्रब्रह्मविष्णुमहेश्वरान् ॥६४॥ अस्मिंस्थानेन
मेकार्यंराज्यंचविपुलंनृपः ॥ मयातत्रैवगंतव्यंयत्रदेवोमहेश्वरम् ॥ ६५ ॥ अहंमे
स्वप्नमात्रेणकेचिद्दृष्ट्वापुनःपुनः ॥ पतिहीनायथानारीअन्नहीनायथातनुः ॥ ६६ ॥
शर्वरीचंद्रहीनाचरविहीनंयथादिनम्॥नृपहीनायथासेनानासाहीनंयथामुखम्॥६७॥
जन्मनाअक्षिहीनोचशिवशून्यातथापुरी ॥ राजोवाच ॥ यदिनोरुच्यतेसिद्धाःगंत
व्यंनघशक्यते ॥ ६८ ॥ यदिनोरुच्यतेराज्यंदेवकन्यास्तथैवच गच्छगच्छमहा
साधुयत्रदेवोमहेश्वरः ॥ ६९ ॥ अप्रमादस्यमानंचउत्तीर्णंगम्यतेततः ॥ ७० ॥
(इतिश्रीकेदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादे सूतपालपुरीवर्णनोनाम सप्तदशः प

टत्तः ॥ १७ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ अग्रतोदृश्यतेतत्रचंद्रादित्यसमप्रभा ॥ सा
धकाश्चगताः सेनगंतव्यमुत्तरांदिशम् ॥१॥ अप्रमादस्यसोपानंहेमरत्नविभूषित
म् ॥ ज्वालास्यंपद्मरागंचवैडूर्यमणिरश्मिभिः ॥ २ ॥ चद्रकांतशिलास्तत्रभानु
विंवसमप्रभाः॥महागिरिमहास्वर्गंअतिरम्यंमनोहरम् ॥ ३ ॥ दिव्यवृक्षमहातेजा
दृश्यंतेचर्दिशोदश ॥ अप्रमादगिरिपृष्ठाउत्तीर्णंगम्यतेतथा ॥ ४ ॥ महारम्यंम
महातेजाः पद्मपत्रव्यवस्थितम् ॥ अग्रतोदृश्यतेतत्रक्षीरोदसागरोपमम् ॥ ५ ॥
शतयोजनविस्तीर्णंतडागंदृश्यतेमहत् ॥ सुवर्णपंकजाकीर्णैबहुपुष्पैः सुशोभितम्॥
॥६॥ कुसुमोत्पलपद्मंचप्रक्षालीकृतसन्निधौ ॥ दृश्यतेहेमसोपानंवेष्टितंचदिशो
दश ॥ ७ ॥ सुवर्णकर्दमास्तत्ररेणुकांचनशोभितम् ॥ इन्द्रनीलैर्महानीलैर्वैडूर्य

मणिशोभितम् ॥ ८ ॥ तस्मिंस्थानेमहातीर्थेधर्मकर्मसमाचरेत् ॥ पितृभ्यउदकं
दत्वापिंडदानंतथैवच ॥ ९ ॥ ओंहुंहुंक्षुंक्षुंरुंरुंहुंहुंओं ॥ कल्पकोटिसहस्राणिकल्प
कोटिशशतानिच ॥ यस्यश्राद्धप्रभावेनपितृणांचजयांगतिम् ॥ १० ॥ एकोत्तर
शतञ्चैवपितृवंशंसमुद्धरेत् ॥ एकोत्तरंपितृशतंपितृवंशेसमुद्धरेत् ॥ ११ ॥ मातृ
वंशेभवेत्पूतउभयोर्वंशमुद्धरेत् ॥ साधकाः पितृसहिताजल्पयंतिपरस्परम् ॥१२॥
प्रत्यक्षंदृश्यतेतत्रसाधकादेवरूपिणः ॥ शंकरंसदृशंरूपंपितरोपिभवंतिच ॥१३॥
त्वत्प्रसादेनभोपुत्रअक्षयाचगतिर्मम ॥ ब्रह्मणास्थापितंलिंगंमध्येपूर्वंमहात्मने ॥
॥ १४ ॥ शंखमुक्तामहायुक्तंहंससारसशोभितम् ॥ शोभितश्चक्रवाकैश्चमत्स्यकू
र्मसमाकुलम् ॥ १५ ॥ कर्पूरगंधवातोयंअतिस्वादुसुशीतलम् ॥ दुग्धंदधिघृतंक्षी

रंक्षोद्रंपिवंतिशर्करैः ॥ १६ ॥ तत्सर्वंचपुरीरम्यंक्षीरोदसागरोपमम् ॥ सहस्रस्तं
भंविज्ञायप्रासादंपरिशोभितम् ॥ १७ ॥ गयायांकोटिपुण्यंचतत्पुण्यंक्षीरसागरे ॥
प्रत्यक्षंवदनैस्तत्रपितरोपिवदंतिच॥१८॥साधकाश्चगतास्तत्रसर्वेतेविस्मयंगताः॥
स्तुतिंकुर्वंतितेतस्यअर्चयंतिपृथक्पृथक् ॥ १९ ॥ भेरीमृदंगशब्देनशंखकाहलवे
णुकैः ॥ पटहैर्घोषशृंगंचमृदंगंतालनादितम् ॥ २० ॥ गीतंकुर्वंतिगंधर्वावीणावा
द्यतिसुंदरी ॥ लेपनैरर्चितंलिंगंकर्पूरागरुचंदनैः ॥ २१ ॥ भावभक्तिसमस्तेनन
मस्कृत्वापृथक्पृथक् ॥ अर्द्धरात्रौचतंदेवंरुक्तार्तिंकृत्वापुनःपुनः ॥ २२ ॥ अप्सरोग
णगंधर्वापूजितास्तत्रदेवताः ॥ नानाप्रकारभक्तिश्चनानापूज्याव्यवस्थिताः ॥ सु
वर्णपंकजैःपत्रैःपूजयंतिपुनः ॥२३॥ आर्तिंचैवप्रकुर्वंतिलिंगस्याग्रेनिरंतरम् ॥ स

रसः पश्चिमेभागेतिष्ठंतिवनमुत्तमम् ॥ २४ ॥ रणितंशृंगजाकारैरक्तकृष्णैश्चकर्बु
रैः ॥ पीतपंकजरक्ताक्षैः पंकजंतत्रशोभितम् ॥ २५ ॥ चूतचंदनसंयुक्तंकदलीखंड
मंडितम् ॥ सुवर्णकेतकीजातिनानापुष्पंचशोभितम् ॥ २६ ॥ पाटलैःशतपत्रैश्च
तिष्ठंतिराजचंपिका ॥ कूष्मांडफलरूपेणसर्ववृक्षाःफलंतिच ॥ २७ ॥ वनमध्ये
तथाचार्यसाधकैःपरिवेष्टितम् ॥ सुवर्णकास्तथावृक्षादृष्ट्वास्तत्रदिशोदश ॥
॥ २८ ॥ अग्रतोदृश्यतेतत्रप्रसंगोपिमहागिरिः ॥ तस्यसोपानमार्गेणगंतव्यंत
त्तयोःपुरी ॥२९॥ प्रसंगोपिमहाशोभास्तस्यशृंगेपुरीस्तथा ॥ साधकाश्चगतास्त
त्रपश्यंतिचमनोरमाम् ॥ ३० ॥ कोलाहलंमहादिव्यंदृश्यतेऽत्रदिशोदश ॥ दृ
ष्ट्वातत्रपुरंरम्यमतिशोभंमनोहरम् ॥ ३१ ॥ मणिरत्नसमाकीर्णंचंद्रादित्यसम

प्रभम् ॥ ध्वजमालाकुलंदिव्यंवहुरत्नोपशोभितम् ॥ ३२ ॥ प्रतोल्याद्वारसंयुक्तं
नानारत्नसमाकुलम् ॥ हेमप्राकारसंयुक्तंदृश्यतेच्चनिरन्तरम् ॥ ३३ ॥ महांस्था
नेसुसौभाग्यंविस्तीर्णंशतयोजनम् ॥ वापीकूपतडागानिप्राकारगृहमाकुलम् ॥
॥ ३४ ॥ रम्यंमनोहरंदिव्यंबहुगंधादिवासितम् ॥ प्रतोल्याद्वारसंयुक्तंप्राकारंपुर
शोभितम् ॥ ३५ ॥ अग्निज्वालासमोपेतंचित्रकर्मोपशोभितम् ॥ तस्यमध्येमु
निश्रेष्टः पूर्वोनाममहान्नृपः ॥ ३६ ॥ जटामुकुटधारीचंदिव्यदेहश्चमूर्तिमान् ॥
दिव्यवस्त्रपरीधानंदिव्यगन्धानुलेपनम् ॥ ३७ ॥ दिव्यपुष्पंशिरोवध्वाकुण्डला
भरणोज्वलाः ॥ चतुर्वेदीभवेद्वक्तासर्वशास्त्रविशारदः ॥ ३८ ॥ अर्द्धयोजनवि
स्तीर्णंमंदिरंतस्यमंडपम् ॥ सिंहासनानिदिव्यानिहेमरत्नविभूषितम् ॥ ३९ ॥ त

त्रतिष्ठतिराजेन्द्रसभायांपरिवेष्टितम् ॥ साधकाश्चगतास्तत्रतिष्ठंतिचमहानृप
॥ ४० ॥ राजोवाच ॥ केभुवनागताः सिद्धाः क्वस्थानेचैवगम्यते ॥ साधक
उवाच ॥ आगतोमृत्युलोकाच्चगंतव्यंशंकरालयम् ॥ ४१ ॥ राजोवाच ॥ अ
स्मिन्नेवपुरेरम्येनानाभोगसमाकुलम् ॥ तिष्ठंतिसाधकाः सर्वेभुंजन्तिविपुलांश्रि
यम् ॥ ४२ ॥ किंकरिष्यतिकैलासेकिंकरिष्यतिशंकरम् ॥ साधकउवाच ॥ किम
र्थंभोगमायुष्यंपश्चात्किंचभविष्यति ॥ ४२ ॥ राजोवाच ॥ कन्याःसप्तसहस्रा
णिदीयंतेचपृथक्पृथक् ॥ लक्षवर्षाणिआयुष्यंमहाभोगसमन्वितम् ॥४३॥ चक्रवर्ती
महाराजाभवेज्जातिस्मरोभुवि ॥ भुक्त्वाचविपुलान्भोगान्मृत्युलोकेव्रजंतिच ॥
॥ ४४ ॥ पुत्रपौत्रसमायुक्तंधनधान्यसमाकुलम् ॥ दीर्घायुर्विपुलान्भोगान्पुनस्ते

स्वर्गगामिनः ॥ ४५ ॥ साधकउवाच ॥ यदिपुण्यंमृत्युलोकेगंतव्यंचमहान्नृपः ॥
मृत्युलोकेमहद्दुःखंराजानोत्रगतावयम् ॥४६॥ मृत्युलोकेमहद्दुःखंत्यक्त्वैनंतुस
मागताः ॥ तत्रस्थानेगताःसर्वेविमानारूढमागताः ॥ ४७ ॥ साधकादर्शनंकृत्वा
हृष्यंतिचनमंतिच ॥ दिव्यवस्त्रपरीधानंदिव्यगंधानुलेपनम् ॥ ४८ ॥ कुंडलैःशो
भितैःकर्णैकट्यांचक्षुद्रघंटिकाः ॥ शोभिताःशिरसापुष्पैस्तांबूलंचैवशोभिताः ॥
॥ ४९ ॥ मृगाक्षीहंसगामिनीरूपयौवनगर्विताः ॥ करेकंकणसंयुक्तंहारनूपुरभूषि
तम् ॥५०॥ संपूर्णचंद्रवदनांनूपुराभिरलंकृताम् ॥ मेखलाशोभिताकट्यांकरकंक
णशोभिताम् ॥५१॥ कन्यकाउवाच ॥ क्वभुवनागताःसिद्धाःक्वस्थानेचैवगम्यते ॥
साधकउवाच ॥ आगतोमृत्युलोकात्स्वर्गंतव्यंशंकरालयम् ॥५२॥ कन्यकोवाच ॥

अस्मिंस्थानेपुरेरम्येनानाभोगसमाकुलम् ॥ तिष्ठंतुसाधकाः सर्वेभुंजन्तिविपुलां श्रियम् ॥ ५३ ॥ साधकउवाच ॥ अस्मिंस्थानेनमेकार्येनमेरुच्यंतिकामिनी ॥ अहंचतत्रगंतव्यंयत्रदेवोमहेश्वरम् ॥ ५४ ॥ एतैश्चसाधकाः सर्वेगंतव्यमुत्तरां दिशम् ॥ ५५ ॥ (इतिश्रीकेदारकल्पेईश्वरकार्तिकसंवादेक्षीरोदकसागरवर्णनो नामाष्टादशः पटलः १८) श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंअग्रतोदृश्यतेतत्रयत्रदेवोमहेश्वरः ॥ रूपयौवनहीनस्यअस्थिचर्मणएवच ॥ १ ॥ वृद्धब्राह्मणरूपंचजर्जरीकृतदेहिनाम् ॥ कायांकृत्वाक्षणंतस्यक्षीणंतुपुरकंपया ॥ २ ॥ तंवदतेमंदस्वरः पीडिताश्चक्षुधातृषा ॥ ब्राह्मणउवाच ॥ क्वभुवनादागताः सिद्धाः क्वस्थानेचैवगम्यते ॥ ३ ॥ साधकउवाच ॥ आगतामृत्युलोकाच्चगंतव्यंशंकरालयम् ॥ ब्राह्म

णउवाच ॥ दिव्यवर्षसहस्राणिभ्रमितोहंदिशोदश ॥ ४ ॥ नैवदृष्टोमहादेवोरुद्रा
दिभुवनेश्वरः ॥ दिव्यवर्षसहस्राणिनैवदृष्टोमहामुनिः ॥ ५ ॥ मयाचनिषितासा
धुः नैवदृष्ट्वामहेश्वरम् ॥ किमर्थंगम्यतेसाधु मांगच्छंकुरुभाषितम् ॥ ६ ॥ रु
द्रस्यदर्शनंसाधोदेवानामपिदुर्लभम् ॥ आचार्यउवाच ॥ त्वयाचकथितोविप्रहृद
येनैवरुच्यते ॥ ७ ॥ अवश्यंतत्रगंतव्यंयत्रब्रह्माहरोहरिः ॥ विप्रउवाच ॥ कुत
स्थानेमहादेवंकिंनामकीदृशंवलम् ॥८॥ कथंकार्यंमहादेवविपुलंकिंप्रयोजनम् ॥
दुर्लभंसर्वसंसारंदुर्ल्लभाइतरेजनाः ॥ ९ ॥ दुर्ल्लभंसर्वभूतानांसंसारप्रियदुर्ल्लभ
म् ॥ आचार्यउवाच ॥ त्वयाचकथ्यतेविप्रहृदयेनैवरुच्यते ॥ १० ॥ अपश्यंतत्र
गंतव्यंयत्रदेवोमहेश्वरम् ॥ ब्राह्मणउवाच ॥ कस्मिंस्थानेस्थितंरुद्रंकिंनामकीदृ

शंबलम् ॥ ११ ॥ कथंकार्यंमहादेवोविपुलंकिंप्रयोजनम् ॥ कस्यचैवसमोरुद्रःके
नरूपेणदृश्यते ॥ १२ ॥ कथंकार्योमहादेवः किंप्रायोनमहेश्वरम् ॥ ब्रूहितन्मेम
हावीराः किंकरिष्यतिशंकरम् ॥ १३ ॥ रुद्रस्यदर्शनंसाधोः कथयामिशृणुत्वया॥
साधकउवाच ॥ कथयामिशृणुस्वामिन्ईश्वरस्यप्रकारणम् ॥ १४ ॥ ईश्वरः स
र्वभूतेषुत्रैलोक्येसचराचरम् ॥ नीलकंठंवृषारूढंशूलपाणिंमहाबलम् ॥ १५ ॥
त्रिनेत्रंचदशभुजंभस्मगात्रविलेपनम् ॥ भस्मेनोद्धूलितंगात्रंसूर्यकोटिसमप्रभ
म् ॥ १६ ॥ एवंरूपंमहादेवमुमासार्द्धंत्रिलोचनम् ॥ विप्ररूपंपरित्यज्यदृष्ट्वावै
रुद्रदर्शनम् ॥ १७ ॥ दिव्यंदेहंमहाकायंदिव्यगन्धानुलेपनम् ॥ दिव्यंज्योतिर्म
हामूर्तिंमहारूपंमहाप्रभम् ॥ १८ ॥ जटामुकटधारिणंचन्द्रार्द्धकृतशेखरम् ॥ नी

लकण्ठंवृषारूढंशूलपाणिंमहाबलम् ॥ १९ ॥ त्रिनेत्रंतुदशभुजमुमासहितशंकर
म् ॥ प्रत्यक्षंदर्शनंदृष्ट्वासाधकानांवदंतिच ॥ २० ॥ रुद्रउवाच ॥ अहंतुष्टोम
हाप्राज्ञमहावीरमहातपः ॥ साधकउवाच ॥ यदितुष्टोमहादेवउमासार्द्धंत्रिलोचन
म् ॥ २१ ॥ गर्भवासंनपश्यंतियदितुष्टोमहेश्वरः ॥ कस्मिन्कालेचसंप्राप्तेमृत्यु
लोकेनमाम्यहम् ॥ २२ ॥ तेनमार्गेणगंतव्यंशिवकल्पंव्रजाम्यहम् ॥ तेनमार्गेण
गंतव्यंयत्रतिष्ठतिशंकरः ॥ २३ ॥ एवंदेहिवरंमह्यंयदितुष्टोसिशंकरः ॥ साधका
नांवरंदत्वाशिवलोकेगतोहरः ॥ २४ ॥ समिश्चैववरंलब्ध्वंयथेच्छमतिहर्षिताः ॥
हर्षतुष्टगताः साधुः प्रणमंतिमहेश्वरम् ॥ २५ ॥ तत्रतेसाधकाः सर्वेगंतव्यमुत्त
रांदिशम् ॥ २६ ॥ (इतिश्री केदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादे ब्राह्मणरूपेण ई

श्वरवर्णनोनाम एकोनविंशतिः पटलः ॥ १९ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ अग्रतो
दृश्यतेतत्रइन्द्रराजोमहान्नृपः ॥ कृत्वावैसिंहरूपेणमहारुद्रंभयंकरम् ॥ १ ॥ महा
दधिचवक्त्रचाशिरः पर्वतमार्जितम् ॥ तस्यस्वरनिनादंचयथामेघेनगर्जितम् ॥२॥
भूमिंचित्ताडितेक्रोधात्कंपितंभुवनत्रयम् ॥ दृष्ट्वासिंहंमहारूपंतीक्ष्णरुद्रोमहाबलः
॥ ३ ॥ साधकाश्चध्वनिंश्रुत्वावर्द्धतेचपुनः पुनः ॥ नखदंष्ट्रास्तीक्ष्णजिह्वाः स्फु
रंतिचतथापुनः ॥ ४ ॥ ततोदृष्ट्वामहासेनवनेसिंहभयंकरम् ॥ एवंदृष्ट्वामहा
प्राज्ञाः साधकाविस्मयंगताः ॥ ५ ॥ भयभीतामहासिंहंआत्मानंशोचयंतिच ॥
अघोरेणचमंत्रेणसर्वविघ्नक्षयंकरः ॥ ६ ॥ ओंहुंफट्स्वाहा ॥ सिंहउवाच ॥ क्व
स्थानेआगतासिद्धाः क्वस्थानेचैवगम्यते ॥ सिंहस्यवचनंश्रुत्वासाधुर्वचनमब्रवी

त् ॥७॥ साधकउवाच॥आगतामृत्युलोकाच्चगंतव्यंशंकरालयम्॥साधकानांवचः
श्रुत्वासिंहोवचनमब्रवीत्॥८॥सिंहउवाच॥कीदृशंमृत्युलोकंचकीदृशंशंकरालयम्॥
शृणुत्वंसाधकाः सर्वेंपातव्यंरुधिरंतव ॥ ९ ॥ आधारंसाधकानांचवांछितंचपुनः
पुनः ॥ आचार्यसाधकाः सर्वेंमागच्छंशंकरालयम् ॥ १० ॥ यदित्वंगच्छसेसाधो
स्वयंदेहेनजायते ॥ षण्मासाभ्यंतरेसाधोभोजनंनकृतंमया ॥११॥ मयाचावश्यंभो
क्तव्यंतवमांसंचसाधकाः ॥ नैवपश्यंतिजीवंतंउमासार्द्धत्रिलोचनम् ॥ १२ ॥ म
हापन्थमहाघोरंलंघयंतिशनैः शनैः ॥ आगतादिव्यमार्गेषुदृष्ट्वासिंहंभयंकरम्॥
सिंहस्यभयभीताश्चअघोरंजप्यतेमहत् ॥ ओंह्रुंफट्स्वाहा ॥ अघोरायमहामंत्रस
र्वविघ्नंविनश्यति ॥ १४ ॥ भीतैस्तुजप्यतेमंत्रैः अघोरंदेवदुर्ल्लभम् ॥ अघोराय

नमस्तस्मैदुर्ल्लभंभुवनत्रयम् ॥ १५ ॥ अघोरंजप्यमानस्यभयंनश्यातितत्क्षणात्॥
मूर्त्तिवंतंमहारूपंसर्वालंकारभूषितम् ॥ १६ ॥ गजारूढंसहस्राक्षंवज्रायुधंचशोभि
तम् ॥ इन्द्रउवाच ॥ अहंतुष्टोमहासाधुवरंवरयसुव्रत ॥ १७ ॥ साधकउवाच ॥
यदितुष्टस्त्वयादेवशक्रराजसुरोत्तमम् ॥ महापन्थेनराः केचित्तुविघ्नंनैवतुमेप्रभो
॥ १८ ॥ इन्द्रउवाच ॥ धन्यधन्यमहासाधोह्येकचित्तव्यवस्थितम् ॥ साधकाश्च
महाप्राज्ञाः आगताश्चपुरीवृतः ॥ १९ ॥ साधकउवाच ॥ महापन्थेभयंकिंचित्
विद्यतेसांप्रतंयदि ॥ त्वयाकस्यनशक्यंतेवक्तव्यंवचनंमम ॥ २० ॥ इन्द्रउवाच॥
एवंदुष्टादुराचाराविघ्नंचैवक्षयंप्रभो ॥ तस्यस्थानेसुराः सर्वेब्रह्माविष्णुमहेश्वराः॥
॥ २१ ॥ तत्रस्थानेमहादेवोभयंमार्गेनजायते ॥ हेमपन्थेचगंतव्यंनित्यंकल्पंस्म

रंतिच ॥ २२ ॥ तत्रविघ्नंनपश्यंतिसत्यंसत्यंवदाम्यहम् ॥ तत्रास्तेसाधकाः स
वैगंतव्यमुत्तरांदिशम् ॥ २३ ॥ (इतिश्री केदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादे इन्द्र
सिंहरूपवर्णनोनाम विंशतिः पटलः ॥ २० ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ अथतोचभ
हासेनदृष्ट्वातत्रमहापुरीम् ॥ अग्नितेजः समायुक्तंचन्द्रादित्यसमप्रभम् ॥ १ ॥
चण्डवेगातटेचैवपुरीरुद्रेणनिर्मिता ॥ स्थितंकैलाशस्वच्छंदेमहागिरिवरोत्तमम् ॥
॥ २ ॥ शतयोजनविस्तीर्णंरत्नकांचनभूषितम् ॥ प्रत्यक्षंदृश्यतेतत्रज्वालानांच
न्द्रभास्करम् ॥ ३ ॥ इन्द्रनीलैर्महानीलैः चन्द्रकांतिसमप्रभम् ॥ हैमेनरचिताभू
मिः रुद्रप्राकारतोरणम् ॥ ४ ॥ अभ्रमध्येचशोभंतेनक्षत्राणांयथाशशी ॥ तस्मि
न्नेवपुरेरम्येबहुपुष्पंचशोभितम् ॥ ५ ॥ तत्रस्थानेगृहेरम्येबहुगंन्धादिवासितम्॥

चंपिकास्तत्रीतंष्ठतिकन्याकोटिसमन्विताः ॥ ६ ॥ कोकिलास्वरगंभीरंनागवल्ली
विभूषितम् ॥ नानापुष्पसमाकीर्णंबहुगन्धादिवासितम् ॥ ७ ॥ भेरीमृदंगशब्दे
नवंशवादित्रनादितम् ॥ वेणुतालमहाशब्दंपटहंतत्रनादितम् ॥ ८ ॥ वाद्यंतेवि
विधास्तत्रगायंतिक्रीडयन्तिच ॥ कुंकुमैर्दिव्यगन्धंचलेपनंकन्यकास्तथा ॥ ९ ॥
दिव्यवस्त्रपरीधानाहारनूपुरभूषितम् ॥ पद्मपत्रविशालाक्षीकरेकंकणशोभितम् ॥
॥ १० ॥ मुखरागंचतांबूलंकर्पूरेणसमन्वितम् ॥ केशैर्भ्रमरसंकाशैर्विह्वलागज
गामिनी ॥ ११ ॥ प्रस्फुरंतिकपोलंचकुर्वंतिकोकिलास्वरम् ॥ मृदुकोमलदेहाय
सर्वकामस्वरूपिणी ॥ १२ ॥ दिव्यवस्त्रपरीधानंदिव्यंगन्धानुलेपनम् ॥ मुष्टिग्रा
ह्यंसुमध्यश्चकरीकुंभसमस्तनम् ॥ १३ ॥ अशोकफलहस्तेचनातिदीर्घेनह्रस्वक

म् ॥ दृष्ट्वाचविविधाः कन्याः साधकाविस्मयंगताः ॥ १४ ॥ आगताः स्वाग
ताः सिद्धाः कन्यास्तत्रवदंतिच ॥ कन्योवाच ॥ क्वभुवनागताः सिद्धाः क्वस्था
नेचैवगम्यते ॥ १५ ॥ साधकउवाच ॥ आगताम्मृत्युलोकाच्चगंतव्यंशंकरालय
म् ॥ कन्यकोवाच ॥ चंपिकातिष्ठतितत्रचंपिकाअतिहर्षिता ॥ १६ ॥ अस्मि
न्नेवपुरेरम्येवहुकन्यासमाकुलम् ॥ तिष्ठंतुसाधकाः सर्वेभुंजंतिविपुलांश्रियम् ॥
॥ १७ ॥ साधकाः चम्पिकांदृष्ट्वासर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ चम्पिकोवाच ॥ क्व
स्थानेआगतास्तत्रआगत्यतुसत्यंवदेत् ॥ १८ ॥ साधकउवाच ॥ आगताम्मृत्यु
लोकाच्चगंतव्यशंकरालयम् ॥ चम्पिकोवाच ॥ कन्यादशसहस्राणिदीयंतेचपृ
थक्पृथक् ॥ १९ ॥ कोटिवर्षाणिआयुष्यंमहाभोगसमन्विता ॥ आचार्यमन्दिरे

भोगादेवानामपिदुर्ल्लभम् ॥ २० ॥ साधकउवाच ॥ चम्पिकावचनंसत्यंतवश
ब्दंमयाश्रुतम् ॥ सर्वैमयाप्रतिज्ञाचगंतव्यंशंकरालयम् ॥ २१ ॥ चम्पिको
वाच ॥ त्वच्छ्रुत्वावचनंतेषांगच्छाचार्ययथासुखम् ॥ मयात्वंपृच्छताचार्यकामि
न्योमदविह्वलाः ॥ २२ ॥ राधितोपिमयापूर्वेकामिनोमदविह्वलाः ॥ दिव्यवर्ष
सहस्राणितवतुष्टोमहेश्वरम् ॥ २३ ॥ महापन्थेनतेसिद्धा गच्छंतेतेस्वमध्यके॥
त्वयापादौप्रसादेनगृहमेकंचचम्पिकाः ॥२४॥ गृहीत्वाचंपिकामेकांप्रस्थित पंथ
मुत्तमम् ॥ साधकस्तिष्ठतेतत्रतस्यचित्तेसमुद्भवेत् ॥ २५ ॥ साधकउवाच ॥
ब्रूहिमेचम्पिकासत्यंकिंत्वयासुकृतंकृतम् ॥ एवंतुदिव्यलोकेस्मिनूउत्पन्नाकामरू
पिणी ॥ २६ ॥ चम्पिकोवाच ॥ त्वंलोकानांस्थिताचास्मिनूउत्पन्नाकामयाव

ना ॥ पूर्वाहंचम्पिकानामगृहंतिसाधकाश्चते ॥ २७ ॥ लोकेत्वद्वचनंश्रुत्वात्व
दृष्ट्वाचैवव्याकुलम् ॥ साधकउवाच ॥ क्वस्थानेस्वस्मिँल्लोकांश्चकिंपुण्यफलंल
भ्यते ॥ २८ ॥ क्वतीर्थंचप्रसादेनकिंगृह्णंतुचसाधकाः ॥ चम्पिकोवाच ॥ के
दारनामदेवस्यतत्रमन्दाकिनीनदी ॥ २९ ॥ केशेहंजूथिकानामलोकेयदिपराग
तिः॥लोकास्तांपावनंकृत्वाभक्तिभावसमन्विताः ॥ ३० ॥ नचेष्टाक्वगताज्ञातः
साधकैः सहसंस्थितम् ॥ तस्यतीर्थप्रसादेनाशिवसोपानमुत्थितम् ॥ ३१ ॥ अ
प्सरात्वंमयाप्राप्तंपूर्वंकामसमन्विता ॥ सर्वदेवसमोपेताराज्यंप्राप्तंमयाद्वनम् ॥
॥ ३२ ॥ महारुद्रप्रसादेनमहापन्थंप्रदायकम् ॥ केदारस्यैवपन्थेनयेमृताहिमचू
र्णिताः ॥ ३३ ॥ शूलहस्तांशिवाग्रेणभुंजंतिविपुलांश्रियम् ॥ एतन्मेचरणंसाधुगृ

हृणांतेमित्रबांधवाः ॥ ३४ ॥ तस्यतद्वचनंश्रुत्वाआचार्यसाधकैः सह ॥ त्यक्त्वा
तुचम्पिकालोकंगतास्तेउत्तरामुखम् ॥ ३५ ॥ (इतिश्री केदारकल्पेईश्वरकार्ति
कसंवादे चम्पिकापुरीवर्णनो नाम एकविंशतिः पटलः ॥ २१ ॥) श्रीईश्वरउ
वाच ॥ योजनंशतकेनैवदृश्यतेपर्वतोत्तमम् ॥ उत्तुंगशिखरोनामसर्वरत्नविभूषि
तम् ॥ १ ॥ सुवर्णकास्तथावृक्षाः फलपुष्पसमन्विताः ॥ सप्तसागरपृथ्वीचगो
पदेमात्रदृश्यते ॥ २ ॥ पन्थंभयानकंदृष्ट्वाअघोरंजप्यतेमहत् ॥ अघोरंजप्यमा
नंचपथंदृष्ट्वाचनिर्मलम् ॥ ३ ॥ ओंहुंफट्स्वाहा ॥ अघोरोयंमहामंत्रोमहासिद्धि
करंनृणाम् ॥ महाविघ्नंहरेन्नित्यंसर्वपंन्थप्रदायकम् ॥ ४ ॥ मेरुशृंगेमहारुद्रंदिव्य
मालाकुलध्वजम् ॥ पश्यतांतस्यशैलस्यकलापूर्णसमापुरी ॥ ५ ॥ शतयोजनवि

२२

स्तीर्णैरत्नकांचनभूषितम् ॥ ब्राह्मणंवेदनिर्घोषैर्वैडूर्यमणिरश्मिभिः ॥ ६ ॥ ऋष
योयक्षगंधर्वाराववंस्तेपुरवासिनः ॥ इंद्रस्यतुपुरीदिव्याश्रूयतेकन्यकोतमा ॥ ७ ॥
ज्वलितापद्मरागस्यवैडूर्यमणिरश्मिभिः॥इंद्रनीलैर्महानीलैर्दृश्यतेचमनोहरम्॥८॥
तिष्ठंतिचततःसर्वेपुत्रदारासमन्विताः ॥ क्षीरोदधौयथाविष्णुःसंप्राप्तोदीर्घनिद्रया
॥ ९ ॥ तत्रस्थानेमहादेवंभुंजंतिविपुलांश्रियम् ॥ स्वयंतुष्टोमहादेवउमासार्द्धंत्रि
लोचनम् ॥ १० ॥ भेरीमृदंगशब्देनशंखतुर्य्यचवेणुका ॥ गीतंगायंतिगंधर्वावी
णावाद्यतिसुदरी ॥११॥ केचित्पक्षोपवासिनःकेचिन्मासोपवासिनः ॥ केचित्पुष्प
फलाहाराःकेचिन्मारुतभोजनाः ॥१२॥ अग्निहोत्ररताःकेचित्पूजयंतिचब्राह्मणान्
केचिन्तपःश्रमायंतेकेचिद्विपुलभोजनाः ॥१३॥ केचित्तपन्तिब्राह्मणाः केचिल्लो

काःपतंतिच ॥ केचिद्वपवनंशक्त्याकेचिद्ध्यानतपोरताः ॥१४॥ ऊर्द्ध्वपादस्थि
ताःकेचित्केचिच्चांद्रायणेरताः ॥ एकपादैःस्थिताः केचित्केचिदेकांगुल्यंगुष्ठयोः
॥ १५ ॥ एवंबहुविधालोकाअर्चयंतिमहेश्वरम् ॥ तेनकेचिन्महाप्राज्ञाउमासहि
तशंकरम् ॥ १६ ॥ भृगुर्मुनिर्नारदश्चवाल्मीकिःकश्यपस्तथा ॥ मरीचिर्मार्कंडेय
श्चदुर्वासाव्यासपंडिताः ॥ १७ ॥ ऋषिकन्यासमारूढाःदृष्ट्वाताश्चमयाधुना ॥
लक्ष्मीश्चसदृशाकारंपद्मिनीमृगलोचना ॥ १८ ॥ दिव्यवस्त्रपरीधानानानाचित्र
विचित्रिता ॥ नानागंधसुगंधाश्चकुंकुमादिरलंकृता ॥ १९ ॥ भूषितापद्मरागं
चहेमरत्यकंकणंकरे ॥ कट्यांक्षुद्रघंटिकाचहारनूपुरभूषिताः ॥ २० ॥ नलघूनदी
र्घंताचस्तनौचकरकुंभयोः ॥ एवंसर्वगुणोपेताऋषिकन्यामनोरमाः ॥ २१ ॥ सि

द्धांश्चआगतानूदृष्ठ्वागच्छंतीचसमीपत॥पश्यंतिसाधकाःसर्वेअनेकानिसहस्रशः
॥ २२ ॥ कन्यकोवाच ॥कभुवनागता॥सिद्धाःकस्थानेचैवगम्यते ॥साधकउवाच॥
आगतामृत्युलोकाच्चगंतव्यंशंकरालयम् ॥ २३ ॥ यत्रस्थानेचकैलासेतत्रगच्छा
मिभामिनी॥ऋषीणांचसङ्घंदृष्ट्वाऋषिस्तुष्टास्समीहिताः ॥२४॥ ऋषिरुवाच ॥
कन्यकाश्चैवतिष्ठंतिसंख्यातस्यनविद्यते ॥ ताभिःसर्वस्यरूपाणिक्रीडंतिचयथा
सुखम् ॥ २५ ॥ साधकउवाच ॥ किंरूपंभोगमायुष्यंपश्चात्किंतुभविष्यति ॥ त
तःस्वरूपसंयुक्तंयावच्चन्द्रार्कतारकाः ॥ २६ ॥ ऋषिरुवाच ॥ भजंतिचमहाभो
गंमृत्युलोकेव्रजंतिच ॥ सर्वांगुणसमोपेताराजाभवतिधार्मिकः ॥ २७ ॥ सर्वका
मसमृद्धाश्चसर्वधर्मसमोद्याः ॥ सर्वक्रियासमाः सिद्धा जायंतेविपुलेकुले ॥

॥ २८ ॥ चक्रवर्तीभवेद्राजासर्वाचारोभवेच्छुचिः ॥ सर्वशास्त्रंभवेद्वक्ताभवेज्जा
तिस्मरोभुवि ॥ २९ ॥ साधकउवाच ॥ यदिपुण्यंमृत्युलोकेगंतव्यंचमहामुनिः ॥ २२
 इतिश्री केदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादेऋषिस्थानवर्णनोनाम द्वाविंशतिः पट
लः ॥ २२ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ किंतत्रराजभोगेनशिवलोकेगमिष्यति ॥ सा
धकाः प्रणिताद्दृष्ट्वानिश्चयंचवरानने ॥ १ ॥ यौवनस्थामदोन्मत्तादिव्यभोग २३
स्यकुंकुमः ॥ नानाचित्रविचित्राणिपुष्पवस्त्रंचशोभितम् ॥ २ ॥ कन्यकाश्चैव
तांस्त्यक्त्वाउत्तराभिमुखंगताः ॥ ध्वजाश्चदृश्यंतेतत्रहेमस्तंभपरिच्छदाः ॥ ३ ॥
संप्राप्ताः साधकास्तत्रऋषिंदृष्ट्वाअधोमुखम् ॥ तस्यस्तंभसमोपेतादृष्ट्वातत्र
महामुनिः ॥ ४ ॥ मुनिरुवाच॥ किमर्थंतिष्ठतेतत्रऊर्ध्वपादमधोमुखम् ॥ हेमस्तं

भंततोदृष्ट्वासर्वरत्नविभूषितम् ॥ ५ ॥ अर्द्धयोजनविस्तीर्णंउच्छायोदशयोजन
म् ॥ चंद्रादित्यसमंज्योतिः छायातस्यसुशीतलम् ॥ ६ ॥ इन्द्रनीलैर्महानीलैः प
द्मरागैः सुशोभितम् ॥ ध्वजमालाकुलंदिव्यंनानारत्नोपशोभितम् ॥ ७ ॥ ज्वलं
तिपद्मरागस्यस्फुरंतिकिरणोज्वलाः ॥ तस्यशृंगंमहादिव्यंशोभतेधवलंगृहम् ॥
॥ ८ ॥ तस्यमध्येमहालिंगंज्योतीरूपंसनातनम् ॥ अप्सरास्थापितंलिंगंउमास
हितशंकरम् ॥ ९ ॥ पूजयंतितथाकंन्यात्रिकालेभक्तवत्सलम् ॥ नृत्यंतिचाप्सरा
स्तत्रगायंतिक्रीडयंतिच ॥ १० ॥ प्रोक्षणीयंप्रकुर्वंतिशंखतुर्यंचवेणुका ॥ गीतंगा
यंतिगन्धर्वाअर्चयन्तिमहेश्वरम् ॥ ११ ॥ हेमपुष्पैर्महापद्मैरर्चिंतासुरनेकधा ॥
अगरैर्धूपनंचैवपुष्पैः कर्पूरमिश्रिताः ॥ १२ ॥ धूपितंदेवदेवस्यअतिगन्धंमनोह

रम् ॥ आर्तिकंचप्रकुर्वंतिधूपदीपसमाकुलैः ॥ १३ ॥ पटहंवेणुवाद्यंचवाद्यंतेबह्व
नेकधा ॥ चन्दनागरुकर्पूरदिव्यधूपैस्तुधूपिता ॥ १४ ॥ तस्यशृंगेमहासेनगता
स्तेसर्वसाधकाः ॥ अर्चयित्वामहादेवंहेमपुष्पस्तुफुल्लयेत् ॥ १५ ॥ आर्तिञ्चैव
प्रकुर्वंतिकर्पूरागरुचन्दनैः ॥ ततस्तेसाधकाः सर्वेउतीर्णास्तत्रतिष्ठंति ॥ १६ ॥
ततोदृष्ट्वामुनिश्रेष्ठंसाधुर्वचनमब्रवीत् ॥ मयादृष्ट्वामहादुःखंभवेद्यस्मिन्तपःकृ
तः ॥ १७ ॥ ऊर्ध्वपादउवाच ॥ पूर्वजन्मकृतंपापंऊर्ध्वपादअधोमुखम् ॥ मृत्यु
लोकेअहंजातोराजाहंमंडलेश्वरम् ॥ १८ ॥ पूजितोहिमहादेवोनविष्णुर्नार्चितोम
या ॥ श्रीविष्णुंपूजयेन्नैवप्रसंगेनगतोमया ॥ १९ ॥ विष्णुनास्थापितास्तत्रअ
धोमुखंकृतंतदा ॥ साधकउवाच ॥ अस्मिस्थानेपुरीसर्वेगणगन्धर्वदेवता ॥२०॥

अप्सरायोषिताः सर्वैर्भुंजंतेविपुलांश्रियम् ॥ एकाकीचमुनिश्रेष्ठदुःखसागरपीडि
तः ॥ २१ ॥ क्वकालेचभवेन्मोक्षंभविष्यसिमहामुनिः ॥ ऊर्ध्वपादउवाच ॥ को
टिसिद्धागमिष्यंन्तिममोक्षंभविष्यति ॥ २२ ॥ चांद्रायणंभवेत्तत्रतदामोक्षंभ
भवेन्मम ॥ आकाशंपन्थमारूढाः पश्यंतिहेममन्दिरम् ॥२३॥ तत्रशांतामहाका
यामेरुपृष्ठेसमाकुलम् ॥ दिव्यदेहसमोभूत्वाअग्निज्वालासमप्रभाः ॥ २४ ॥ अ
स्तियत्रसुवर्णस्यनानारत्नान्वितस्यच ॥ मौक्तिकंचंद्रकांतिश्चप्रासादाविविधास्त
था ॥ २५ ॥ संप्राप्ताः साधकास्तत्रगृहद्वारमुपस्थिताः ॥ पश्यंतुदक्षिणेपार्श्वेपृ
थिव्यांतिलकंयथा ॥ २६ ॥ हंससारसनादेनवदंतिचसुरोत्तमम् ॥ देवमानवगंध
र्वाः पश्यंतिममसाधकाः ॥ २७ ॥ इतिश्रीकेदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादे ऊर्ध्व

पादस्थानवर्णनोनाम त्रयोविंशतिमः पटलः ॥ २३ ॥ ग्रहउवाच ॥ क्वभुवना
गतासिद्धाः क्वस्थानंचैवगम्यते ॥ साधकउवाच ॥ आगतामृत्युलोकाच्चगंत
व्यंशंकरालयम् ॥ १ ॥ ग्रहस्यवचनंश्रुत्वासाधकाविस्मयंगताः ॥ येनदृष्ट्वातु
तावापिनकस्यवदनेगृहम् ॥ २ ॥ ततः प्रीतास्तुतिंसिद्धादृश्यंतेनमहागृहम् ॥
गृहसंबंधिनोयस्यसर्वलक्षणसंयुतम् ॥ ३ ॥ हेममायासुखंस्त्रीणांसर्वालंकारभूषि
तम् ॥ भुक्त्वोदितेमहाभोगावैडूर्यमणिमध्यके ॥ ४ ॥ गवाक्षशतसंकीर्णनाना
विहंगसेविताः ॥ गंधर्वाः किन्नराः सिद्धानागानांशोभिताः शिवम् ॥ ५ ॥ पुरं
दरगृहस्यैवप्राकारंशतमाकुलम् ॥ पदंपश्यतिनाचार्यमेतत्कांचनवद्गृहम् ॥ ६ ॥
उच्चैस्तुसाधकाः सर्वेकिमिदंचैवदृश्यते ॥ नमानुष्यानदेवाश्चनयक्षानचराक्षसाः

॥ ७ ॥ किन्नरानचगंधर्वाः संपूर्णैः सदृशीर्ष्टंनाः ॥ आस्थितामवनेतेवैअधऊर्ध्वं
दिशोदश ॥ ८ ॥ भमनाथकुलैर्गत्वाउदधेर्दक्षिणेतटे ॥ स्वपाणिनापथस्तेभ्यो
महादेवस्यसाधुना ॥ ९ ॥ पान्थिकउवाच ॥ किमर्थंसाध्यतेदेवंमहादेवेनभोगृह
म्॥कथयस्वममाचार्यमहाकौतूहलंहिमे ॥ १० ॥ गृहउवाच ॥ ईश्वरस्यस्वयंलिं
गंप्रकाशितंतयोर्मुनिः ॥ समुत्थंवैश्रुतेर्नित्यंसमुद्रस्यसमीपतः ॥ ११ ॥ तेनैवक्रि
यतेस्वामीगृहस्यसततंवदेत् ॥ यत्रस्थानेनसंक्रोधएतत्पश्यंतुकारणम् ॥ १२ ॥
आस्थित्वातत्रवैतावत्ईशान्यांदिशिचोत्तमम् ॥ आचार्येणचसंयुक्तंयत्राप्तःपार्व
तीपतिः ॥ १३ ॥ ऋषीश्वरोनंदीनामसर्वशास्त्रविशारदः ॥ तेनाहंनिर्मिताः सि
द्धागृहंवैस्फाटिकंभवेत् ॥ १४ ॥ कांत्यागत्यचपुष्पार्थंगत्वाक्षीरोदसागरे ॥ या

69

वद्वदंतितेसिद्धाः नंदीनांगृहमागताः ॥१५॥ राजिहैंम्नैवपुष्पैश्चमुक्तापंकजपूरि
का ॥ कृतांजलिपुटोभूत्वासिद्धान्वचनमब्रवीत् ॥ १६ ॥ नन्दिकेश्वरउवाच ॥
स्वागतंभोमहासिद्धादुर्ल्लभंतवदर्शनम् ॥ दुष्कृतंकृतकर्माणिएकाकीविचराम्य
म् ॥ १७ ॥ साधकउवाच ॥ ततः पृच्छाम्यहंब्रूहिकिंत्वयादुष्कृतंकृतम् ॥ एका
कीतिष्ठतेतत्रसर्वलोकविवर्जिताः ॥ १८ ॥ नन्दिकेश्वरउवाच ॥ उद्यानंजलमा
भावः पुरीपन्थेनमेस्थिताः ॥ पूर्वकर्मविपाकेनलिंगमुत्पाटितंमया ॥ १९ ॥ वि
ङ्वसंतियथानागंसर्वलोकविवर्जितम् ॥ भुंजंतिसर्वकर्माणिह्येकास्तिष्ठाम्यहंवने ॥
॥ २० ॥ ब्रह्महत्यासहस्राणिनानाकर्मकृतानिच ॥ कोटिःसार्द्धंचकंन्यानांगोवधं
कोटिमेवच ॥ २१ ॥ उत्पातंचभवेत्तस्यालिंगमुत्पाटितंकृतम् ॥ तेनपापेनसंयुक्तं

नतेयांतिशिवालयम् ॥ २२ ॥ साधकउवाच ॥ कस्मिन्कालेभवेन्मोक्षंतन्मेब्रूहि
महामुनि· ॥ मुनिरुवाच ॥ कोटिसिद्धेगमिष्यामिममोक्षंभविष्यति ॥ २३ ॥
पूर्वकर्मविपाकेनएतत्पापंकृतंमया ॥ साधकउवाच ॥ यादृशंस्फुटितंलिंगंदग्धंखं
डितमेवच ॥ २४ ॥ सुकृतंदुष्कृतंचैवशिवलिंगंनचालयेत् ॥ एवमुक्तायथासिद्धा
वेगेनपवनोयथा ॥ २५ ॥ प्रस्थिताः सर्वसिद्धाश्चगच्छन्तेउत्तरांदिशम् ॥२६॥
(इतिश्री केदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादे उद्यानानंदीस्थानवर्णनोनाम चतुर्विं
शतिः पटलः ॥ २४ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंतत्तत्स्थानेस्वयंगता आकाशेउत्त
रांदिशम् ॥ ईशानसदृशंदृष्ट्वाध्वजमालाकुलंमहत् ॥ १ ॥ हेमलिंगंमहत्कूटे
वध्वादृष्ट्वाचकांचनैः ॥ द्वादशादित्यतेजाढ्यंनानारत्नोपशोभितम् ॥ २ ॥ सह

स्रयोजनविस्तीर्णंउच्चकंशतयोजनम् ॥ महद्दिव्यंमनोरम्यंमहागिरिवरोत्तमम् ॥
॥ ३ ॥ तस्यमध्येपुरीरम्यानानारत्नसमाकुलम् ॥ अप्सरास्थापितंलिंगंपद्मरा
गोपशोभितम् ॥ ४ ॥ पूजयंतिसुराः सर्वेत्रिकालंभक्तवत्सलम् ॥ त्रिंशत्कोटिस
हस्राणिपूजयंतिकन्यकोत्तमम् ॥ ५ ॥ भेरीमृदंगशब्देनशंखकोलाहलैस्तथा ॥
दुंदुभिः शंखनिर्घोषैः पटलैर्मर्दलैस्तथा ॥ ६ ॥ वंशीवादित्रनादैश्चदिव्यपुष्पं
चशोभितम् ॥ चंदनागरुकर्पूरंदेवद्वारफलैस्तथा ॥ ७ ॥ आगताःशंखपालैश्चये
चान्येपुष्पवासितम् ॥ आगताश्चस्वयंसिद्धाद्वारेतिष्ठंतिसाधकाः ॥ ८ ॥ पुरम
ध्येगृहंतस्यबालार्कसदृशप्रभम् ॥ उत्तुंगशिखराकारंप्राकारंतोरणान्वितम् ॥९॥
कपाटार्गलसंयुक्तंवेष्टितंपुरमुत्तमम् ॥ द्वारेकपाटशब्देनद्वारपालेनधीमता ॥१०॥

महावीरामहासिद्धामहाबलपराक्रमम् ॥ शंकरोतिमहत्त्रासंसिद्धानांचमहाबलिः॥
॥ ११ ॥ तत्रैतचभयंदृष्ट्वाभयंतस्यनविद्यते ॥ प्रतीहारउवाच ॥ अघोरायम
हादृष्ट्वासर्वेषांचपलायनम् ॥ १२ ॥ तस्यतद्वचनंश्रुत्वाअघोरंचाक्षरंजपेत् ॥
श्रींश्रींश्रींहुंहुंहुंफट्स्वाहा ॥ अघोरोयंमहामंत्रः अघोरंदेवदुर्ल्लभम् ॥ १३ ॥ अ
घोरंजप्यमानस्तुप्रतीहारावदंतिच ॥ प्रतीहारउवाच ॥ भीतस्तुजप्यतेमंत्रः स
र्वशत्रुक्षयंकरः ॥ १४ ॥ अघोरंजप्यमानस्तुअघोरंदेवदुर्ल्लभम् ॥ सौम्यरूपांम
हामूर्तिंप्रतीहारावदंतिच ॥ १५ ॥ स्वागतंचमहासिद्धः सर्वालंकारभूषितः ॥
तस्यतद्वचनंश्रुत्वाकपाटोत्पाटयंतिच ॥ १६ ॥ सर्वेतत्रसमाख्याताकन्यातुष्टाच
हर्षति ॥ कन्यकोवाच ॥ क्वभुवनागतासिद्धाः क्वस्थानेचैवगम्यते ॥ १७ ॥

साधकउवाच ॥ आगतामृत्युलोकाच्चगंतव्यंशंकरालयम् ॥ कन्यकोवाच ॥ श्रु
त्वापार्थमहाप्राज्ञः रुद्रभक्तोमहातपाः ॥ १८ ॥ देवीपद्मावतीनामइयंभुंजतिसा
 पुरी ॥ प्रवेशंचपुरंरम्यंनानास्त्रीभिरलंकृतम् ॥ १९ ॥ प्रवेशेचपुरीरम्यानानार
त्नोपशोभितम् ॥ नृत्यंगीतंतथाकृत्वाआचार्य्यंदेवस्वागतम् ॥ २० ॥ पद्माव
त्युवाच ॥ क्वभुवनागताः सिद्धाः क्वस्थानेचैवगम्यते ॥ साधकउवाच ॥ आ
गतामृत्युलोकाच्चगंतव्यंशंकरालयम् ॥ २१ ॥ पद्मावत्युवाच ॥ तिष्ठंतुसाध
काः सर्वेमांवांछंतुमहापथे ॥ कामरूपीस्त्रियः सर्वाजरामृत्युविवर्जिताः ॥ २२ ॥
देवौहरिहरौब्रह्माद्यइयंतेस्मिन्पुरेसदा ॥ आगच्छंतिचतुर्दिक्षुसर्वेतीर्थार्थकांक्षिणः ॥
॥ २३ ॥ कार्तिकस्यतुमासेतुअमावस्यायदाभवेत् ॥ एवंभवतुकेदारंदेवानामपिदु

ल्लभम् ॥ २४ ॥ मन्दाकिनिमहानद्यांस्नात्वाचेन्तुपिबंतिच ॥ पश्यंतितेमहादेवं
कैलासंसुरमंदिरम् ॥ २५ ॥ साधकउवाच ॥ यदिदेवंचपश्यामिस्थितोवैनिश्चयं
मम ॥ अवश्यंतत्रगंतव्यंकैलासेमेरुमंन्दिरे ॥ २६ ॥ ततोदेवंविरूपाक्षंपश्यंति
साधकोत्तमाः ॥ प्रातिमालक्षणोपतांचंद्रकांतिसमप्रभाम् ॥२७॥ कट्यांचनागवंधं
चकर्णयोः कुंडलेतथा ॥ तांदृष्ट्वाचमहाप्राज्ञोमनसिनैवरुच्यते ॥२८॥ तस्यत
द्वचनंश्रुत्वाप्रस्थिताःसर्वसाधकाः ॥ संप्राप्तेप्रतिमांदृष्ट्वाविमानानिदिशोदश
॥ २९ ॥ विमानानिसहस्राणिआकाशस्यसमाकुलम् ॥ गणगंधर्वसंकीर्णंदेवगंध
र्वयोषिताः ॥ ३० ॥ इन्द्रकंन्यादेवकन्याहारिकन्यास्तथैवच ॥ दिव्यालंकारसंयु
क्तांदिव्यगंधानुलेपनाम् ॥३१॥ विमानानिसमारूढाःअप्सरानृत्यतत्परम् ॥ रत्न

वद्धाविमानानिविमानास्तेचकामनाः ॥ ३२ ॥ आगतास्तेततःकन्यासपुष्याश्च
विमानगाः ॥ शंखदुंदुभिनिर्घोषैःकाहलैर्भेरिमर्दलैः ॥ ३३ ॥ पटहैर्वेणुवाद्यैश्च
 भेरीशृंगंचनादितम् ॥ दुंदुभिस्तालशब्दैश्चवाद्यानिविविधानिच ॥३४॥ एतैस्तु
साधकादेवाविमानारूढमागताः ॥ चामरैर्वीज्यमानंचछत्रंचोपरिधारितम् ॥ ३५ ॥
गीतंगायंतिगंधर्वावीणावाद्यतिसुंदरी ॥ संपूर्णचंद्रवदनारूपयौवनगर्विताः ॥३६॥
दिव्यवस्त्रपरीधानंदिव्यगंधानुलेपनम् ॥ करकंकणसंयुक्तानागवल्लीविभूषितम् ॥
॥ ३७ ॥ अशोकफलहस्ताचवदंतिकोकिलास्वरम ॥ यौवनस्थामदोन्मत्ताःसर्व
शास्त्रविशारदाः ॥ ३८ ॥ यत्रस्थानेमहासाधुसर्वशास्त्रसमागम् ॥ आगताश्च
सुराःसर्वेगणगंधर्वदेवताः ॥ ३९ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ शृणुसाधुमहाप्राज्ञएकचि

तोऽप्यवस्थितः ॥ दर्शनेचत्वयासर्वेआगताःसुरदेवताः ॥४०॥ मयाचप्रेरिताः सर्वेविष्णुर्ब्रह्ममहेश्वराः॥देवदेवंजगन्नाथंशिवलोकेव्रजाम्यहम् ॥४१॥ वदंतिदेवताः सर्वेविमानारूढसाधकाः ॥ आचार्यउवाच ॥ विमानानिनरुच्यंतेसत्यंसत्यंवदाम्यहम् ॥ ४२ ॥ देवदेवंजगन्नाथंदुर्ल्लभंतवदर्शनम् ॥ शंकरस्यप्रसादेनगुरुधर्मबलेनच ॥४३॥ तस्यपद्भ्यांनमस्कारंविमानानिनसंशयः॥वदंतिसाधकाः सर्वेपूजयित्वाप्रयत्नतः ॥ ४४ ॥ तत्रस्थानेमहादेवसाधकाः परिवेष्टिताः ॥ एकदेवसमोरुद्रः कैलासेगम्यतेध्रुवम् ॥४५॥ पुनश्चचोत्थिताः सिद्धागच्छंतिह्युत्तरांदिशम् ॥ ४६ ॥ इतिश्री केदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादेपद्मावतीपुरीवर्णनोनाम पंचविंशतिः पटलः ॥ २५ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंअग्रतोदृश्यतेतत्रअतिर

म्यंमनोहरम् ॥ दृश्यतेपुरींविस्तीर्णांमुदितार्कसमप्रभाम् ॥ १ ॥ इन्द्रस्यचपुरी
रम्यागतास्तत्रचसाधकाः ॥ अस्मिन्गृहेमहादिव्याः पद्मरागमयानिच ॥ २ ॥
देवताः पूजयिष्यामिकामरूपामहाबलाः ॥ ततश्चशान्तरूपाणिदृश्यतेपुरीमुत्त
माम् ॥ ३ ॥ तत्रस्थानेचयेवृक्षाः सर्वेकालंफलंतिच ॥ नदीवहातितत्रैवघृतंक्षीरं
चचामृतम् ॥ ४ ॥ भेरीमृदंगशब्देनशंखकाहलमर्दलैः ॥ महागंभीरनिः स्वरैर्वा
द्यंतेबहुयंत्रिणः ॥ ५ ॥ वाद्यंतेतानिनिर्घोषैर्वंशवादित्रनादितम् ॥ उत्साहंदृश्यते
तत्रपदेपदेमहापथे ॥ ६ ॥ ध्वजाश्चनिर्मलास्तत्रपद्मखंडैश्चमंडिताः ॥ तत्रश
ब्दंमहानादंदीर्घवर्णनिनादितम् ॥ ७ ॥ तत्रतत्रासितासिद्धाः अघोरंजप्यतेमह
त् ॥ ओंहुंफट्स्वाहा ॥ अघोरंजप्यतेतत्रभयंनश्यतितत्क्षणात् ॥ ८ ॥ क्रोशमा

त्रंप्रमाणंचहैमंनैवतुदृश्यते ॥ हेमस्तंभंततोदृष्ट्वाउच्चायोनिः सयोजनम् ॥९॥
हेमस्तंभानुसंलग्नंघंटाचामरभूषितम् ॥ ध्वजाकारंसतेजाढ्यंसर्वरत्नविभूषितम्॥
॥ १० ॥ गृहमध्येचहिंदोलंघंटाघुर्घुरभूषितम् ॥ भूषितादिव्यगन्धैश्चदिव्यवस्त्र
परिच्छदाः ॥ ११ ॥ दिव्यपुष्पंशिरोवध्वाहारनूपुरभूषितम् ॥ भूषितापद्मरागै
श्चहेमस्यकंकणंकरे ॥ १२ ॥ हिंदोलयंतिताः कन्याजरामृत्युविवर्जिताः ॥ संप्रा
प्तायौवनस्थानेभाषयंतितपस्विनीम् ॥ १३ ॥ तपःस्विन्युवाच ॥ नामघोषाव
तीदेवीभुंजतिविपुलांश्रियम् ॥ योजनंशतविस्तीर्णंबंधकांचनसन्निभम् ॥ १४ ॥
पुरमध्येमहासैन्यंरम्यंपर्वतसन्निभम् ॥ विस्फुरंतिचविस्तीर्णंनानारत्नसमाकुलम्
॥ १५ ॥ तत्रातिष्ठतिसादेवीशंकरेणचनिर्मिता ॥ लक्ष्म्याचसदृशंरूपंसर्वालंका

रभूषितम् ॥ १६ ॥ संप्राप्तेचगृहद्वारेप्रतीहारावदंतिच ॥ महाबुद्धिर्महाराजाय
क्षकानांमहातपाः ॥ १७ ॥ साधकाश्चप्रवक्ष्यामिसर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ तस्यत
द्वचनंश्रुत्वाप्रस्थिताः सर्वसाधकाः ॥ १८ ॥ अभिवाद्यततोदेवींवंदेघोषावतींत
था ॥ घोषावत्युवाच ॥ क्वभुवनागताः सिद्धाः क्वस्थानेचैवगम्यते ॥ १९ ॥
साधकउवाच ॥ आगताम्मृत्युलोकाच्चगंतव्यंशंकरालयम् ॥ घोषावत्युवाच ॥
शृणुसाधकतत्त्वेनममवाक्यंसुनिश्चितम् ॥ २० ॥ राजाचित्ररथोनामचक्रवर्तीम
हाबलः ॥ पुरेदेवेततः सिद्धश्चागतःपुनरब्रवीत् ॥ २१ ॥ अहमीश्वरपार्श्वेतु
आगत्याप्टच्छयाकृतम् ॥ घोषावतीपुरीनामतिष्ठंतिसाधकास्तथा ॥ २२ ॥ सिंहा
सनानिदिव्यानिहेमरत्नविभूषितम् ॥ रम्यंतेकन्यकाः सर्वेसर्वशास्त्रविशारदाः ॥

॥ २३ ॥ यौवनस्थामदोन्मत्ताःहारनुपूरभूषिताः ॥ संपूर्णचंद्रवदनाविस्फुरंतीचते
जसा ॥ २४ ॥ मत्तमातंगगाभिन्यःप्रचलंतिपदेपदे ॥ नमंतिस्तनभारेणजराम्
त्युविवार्जिताः ॥ २५ ॥ भुंजंतिविपुलान्भोगान्रूपयौवनगर्विताः ॥ एकैवपुरी
सिद्धाश्चसिद्धाः भुजंतिचापरम् ॥ २६ ॥ राज्यभोगसमोपेतांजराम्त्युविवार्जि
ताम् ॥ साधकउवाच ॥ अस्मिन्पुरेनमेकार्यंकन्याभिर्नमहामुने ॥ २७ ॥ अवश्यं
तत्रगंतव्यंयत्रदेवोमहेश्वरम् ॥ घोषावत्युवाच ॥ स्वर्गलोकेचयेभोगाः कैलासस
दृशंगृहम् ॥ २८ ॥ अत्रैवतुप्रतिष्ठंतिकिमर्थंतत्रगम्यते ॥ देवोहरिहरोब्रह्मादृ
श्यंतेस्मिन्पुरेसदा ॥ २९ ॥ चित्रराजोवाच ॥ यदिनरुच्यतेसिद्धाः गंतव्यंनैव
शक्यते ॥ तदापन्थसमारूढाः पश्यंतितत्रसाधकाः ॥ ३० ॥ पंचैतेसाधकाः स

वेंगंतव्यमुत्तरांदिशम् ॥ (इतिश्री केदारकल्पेईश्वरकार्तिकसंवादेचित्रस्थघोषा
वतीपुरीवर्णनोनाम षड्विंशतिः पटलः ॥ २६ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंउत्त
रेदिग्विभागेचयोजनत्रयंगम्यते ॥ मंदाकिनीनदीतत्र अतिरम्यंमनोहरम् ॥ १ ॥
लहरीतरंगगंभीरंफेनावर्त्तसमाकुलम् ॥ उभयोस्तटयोः पार्श्वेसर्वलोकइदंबभौ ॥
॥ २ ॥ तत्रहेममयाभूमिः यत्रस्थावहतिनदी ॥ सुवर्णवालुकास्तत्रसुवर्णस्यचपं
कजम् ॥ ३ ॥ शुद्धस्फटिकसंकाशंशतपुष्पफलोत्तमम् ॥ देवताश्चस्वरूपेणातिष्ठं
तिकामरूपिणीः ॥४॥ सुवर्णपक्षिकास्तत्रवसंतिआजरामरम् ॥ संप्राप्ताः साध
कास्तत्रनदीचपापनाशिनी ॥ ५ ॥ साधुसाधुमहाप्राज्ञः पुनः साधुर्महातपाः ॥
एवंवदंतितेवृक्षाबुद्धिंदास्यंतिसाधकाः ॥ ६ ॥ एवंमंदाकिनींपुण्यांपूजयित्वामहे

श्वरम् ॥ अष्टोत्तरशतंमंत्रंअघोरंजप्यतेमहत् ॥ ७ ॥ ओंहुंफट्स्वाहा ॥ जपि
त्वातस्यमंत्रेणस्तूयतेशंखयोर्ध्वनिः ॥ अग्रेऐवचपश्यंतिईशान्यांदिशिसन्मुखे ॥
॥ ८ ॥ अघोरोयंमहामंत्रोमहापातकनाशनः ॥ महाविघ्नंहरेन्नित्यंमहासिद्धिप्र
दायकम् ॥ ९ ॥ सन्मुखंपश्यंतेसिद्धाः दृश्यतेपंथमुत्तमम् ॥ गच्छंतितेनमार्गेण
साधकाः पवनोयथा ॥ १० ॥ आश्रमंदृश्यतेरम्यंध्वजमालाकुलंमहत् ॥ पश्यं
तुसाधकाः सर्वेत्रिपथोनामदृश्यते ॥११॥ तत्रप्राप्ताश्चयेसिद्धास्तिष्ठंस्तिक्षणमे
वच ॥ उत्तरांदिशिभागेषुईशान्येदिशिसन्मुखे ॥ १२ ॥ तत्रपश्यंतितेसिद्धाः कै
लासंनामपर्वतम् ॥ शंकरस्यप्रियंनित्यंसर्वदेवालयंमहत् ॥ १३ ॥ श्वेतवर्णोगि
रिः सर्वःसन्धिभेदविवर्जितम् ॥ अर्द्धार्द्धमंडलाकारंमध्येस्थूलोमहागिरिः ॥१४॥

मृदंगकृतरूपेणदृश्यतेपर्वतोत्तमम् ॥ अष्टाशीतिसहस्राणिउच्चैस्तुयोजनंभवेत्॥
॥ १५ ॥ त्रिंशच्छतसहस्राणिविस्तारंचप्रकीर्तितम् ॥ पर्वतंचमहारम्यंसूर्यकोटि
समप्रभम् ॥१६॥ गृहाणिस्थितंतत्रैवसहस्रयोजनानिच॥ नाम्नाचधारणंदिव्यंना
नारत्नविभूषितम् ॥ १७ ॥ श्वेतपीतस्तथारक्तंकृष्णंचकर्बुरस्तथा ॥ पंचवर्णप
ताकावैदृश्यंतेपवनेरिताः ॥१८॥ स्तंभाहेममयाः सर्वेचन्द्रकांतिसप्रभम् ॥ कन्य
कास्तत्रतिष्ठंतिसुखरूपाः समंततः ॥१९॥ यथासामर्थ्यंरुद्रस्यतथासामर्थ्यमंदि
रे ॥ गृहेस्मिन्संस्थिताःकन्याहेमालंकारभूषितम् ॥ २० ॥ त्रिनेत्रंदशभुजंचन्द्रा
र्द्धकृतशेखरम् ॥ गणगन्धर्वसंकीर्णंसर्वशास्त्रविशारदाः ॥ २१ ॥ मुनयःसहिता
कन्यागंधर्वासुरपन्नगाः ॥ दशभुजंत्रिनेत्रंचात्रिशूलंकरपल्लवम् ॥ २२ ॥ अ

जरामरणंवृक्षाःकैलासस्यमहाबलाः ॥ अतिकोलाहलःशक्त्यासत्यंवासींचविद्यते
॥ २३ ॥ संप्राप्ताःसाधकास्तत्रकैलासंचसमीपतः ॥ दृष्ट्वाश्रुत्वाचतद्रूपंसाध
काविस्मयंगताः ॥ २४ ॥ गोदोहमात्रदेहाश्चमूर्च्छिताःपापकिल्विषाः ॥ पुनस्ते
चततःप्रप्ताआघोरंजप्यतेमहत् ॥ २५ ॥ अघोरोयंमहामंत्रःसर्वविघ्नक्षयंकरः ॥
अष्टोत्तरशतंतत्रअघोरंजप्यतेमहत् ॥ २६ ॥ ॐह्रुंफट्स्वाहा ॥ अघोरंजपयि
त्वातुपुनःपश्यामहेगिरिम् ॥ जयंजयंचकुर्वंतिसाधकावंदतेध्रुवम् ॥ २७ ॥ याव
त्पश्यंतितेसिद्धादृश्यंतेपंथमुत्तमम् ॥ पृच्छंतिसाधकाःसर्वेआचार्यंब्रूहिसत्पते ॥
॥ २८ ॥ कुत्रचैवतुगंतव्यंपंथानंचपृथक्पृथक् ॥ आचार्यउवाच ॥ ब्रह्मणःशंक
रस्यैवविष्णुलोकायथोत्तरे ॥ २९ ॥ धातुर्हरेरीशानस्यत्रयोमार्गाःप्रकीर्तिताः ॥

साधकउवाच ॥ ब्रह्मलोकेचयेभोगाःविष्णुलोकेतथास्म्यहम् ॥३०॥ कथयामि
विशेषेणतथापिचकथांशृणु ॥ विष्णुलोकेचयेभोगाःकथयामिप्रयत्नतः ॥ ३१ ॥
रुद्रलोकेचयेभोगाःकथयामिकथामिमाम् ॥ आचार्यउवाच ॥ ब्रह्मलोकेचयेभोगा
रूपवान्सप्रयत्नतः ॥ ३२ ॥ रुद्रलोकेचयेभोगास्त्रयोभोगायथाशृणु ॥ ब्रह्मलो
केचयेभोगाःकथयामिशृणुष्वते ॥ ३३ ॥ चतुर्वेदीभवेद्वक्ताब्राह्मणीसदृशाःस्त्रियः॥
नानालक्षणाश्चाप्सराश्चविमानाःसर्वकामिनी ॥३४॥ शतयोजनविस्तीर्णमुच्चा
यश्चचतुर्गुणम्॥इंद्रनीलैर्महानीलैः पद्मरागोपशोभितम्॥३५॥ब्रह्मलोकेचयेयांति
ब्रह्मणोस्यसमायुतम् ॥ कस्मिन्कालेतुसंप्राप्तेमृत्युलोकेव्रजंतिच ॥३६॥ सर्वका
मसमृद्धाश्चजायंतेविपुलेकुले ॥ सर्वेगुणसमोपेताराजानश्चभाविष्यति ॥ ३७ ॥

स्मरंतिपूर्वंपितरंस्मरंतिचमहापथे ॥ उत्तमेचकुलेजन्मभवेज्जातिस्मरोभवेत् ॥
॥ ३८ ॥ विष्णुलोकेचयेभोगान्कथयामिकथांशृणु ॥ शंखचक्रगदाहस्तेशार्ङ्ग
धन्वागदाधराः ॥ ३९ ॥ चतुर्भुजाश्चमाहात्म्यंश्यामवर्णामहाद्युतिः ॥ विजया
श्चसुराः सर्वेयथादेवोजनार्दनः ॥ ४० ॥ लक्षद्वयसहस्राणिकन्याश्चैवचतुर्भुजाः॥
यौवनस्थामदोन्मत्तागजलीलासुगामिनीः ॥४१॥ लक्ष्म्यंचसदृशीः सर्वासर्वालंका
रभूषिताः ॥ विमानाःकामिनीर्दिव्यंपद्मरागोपशोभिताः॥४२॥ वसंतिवैविष्णुलो
केक्रीडंतिसाधकैः सह ॥ कस्मिन्कालेतुसंप्राप्तेमृत्युलोकेव्रजंतिच ॥ ४३ ॥ च
क्रवर्तीमहाराजाभवेज्जातिस्मरोभवेत् ॥ पुत्रपौत्रसमायुक्तंधनधान्यसमा कुलम्
॥ ४४ ॥ सर्वकामसमृद्धाश्चजायंतेविपुलेकुले ॥ सर्वगुणसमोपेताः राजाभवति

धार्मिकः ॥४५॥ दीर्घायुर्विपुलान्भोगान्महाबलपराक्रमः ॥ द्वारेतिष्ठंतिसैन्याश्च
हयैर्मान्यैरनेकधा ॥ ४६ ॥ एवंजन्मभवेद्राजाजीवमानोनसंशयः ॥ सुनारीभिः
सुपुत्रैश्चपूर्णचंद्रविभाविनी ॥ ४७ ॥ एतानिचमहासेनपुरापश्यन्महापथे ॥ शिव
लोकचयेभोगाःकथयामिकथांशृणु॥४८॥त्रिनेत्रादशभुजाश्चचंद्रार्द्धकृतशेखराः॥
विमानाः कामिकाश्चैवचंद्रादित्यसमप्रभाः ॥ ४९ ॥ त्रिशूलंवरहस्तेनगणगंधर्व
सेविताः ॥ कैलासपीठमध्येचयत्रदेवोमहेश्वरः ॥ ५० ॥ यावन्नंदीमहाकायाया
वन्तोगणकोटयः ॥ उमामाहेश्वरावग्रेक्रीडंतेचैवसाधकाः ॥ ५१ ॥ कोट्यप्सरास्
सहस्राणिहारनूपुरभूषिताः ॥ सर्वशृंगारशोभाढ्यानूपुराभिरलंकृताः ॥ ५२ ॥ अ
प्सरायौवनाःसर्वेउमयासदृशोपमम्॥दिव्याःसुवस्त्रधार्यश्चदिव्यभोगपरिच्छदाः ॥

॥ ५३ ॥ सर्वभोगसमायुक्तंक्रीडंतेशिवसन्निधौ ॥ कस्मिन्कालेतुसंप्राप्तेमृत्युलो
केव्रजाम्यहम् ॥ ५४ ॥ सर्वकामसमृद्धाश्चजायंतेविपुलेकुले ॥ सर्वगुणसमोपे
ताराज्ञोभवंतिसाधकाः ॥ ५५ ॥ पुत्रपौत्रसमायुक्तंधनधान्यसमाकुलम् ॥ द्वारे
तिष्ठंतिसैन्याश्चगजारथमनेकधा ॥ ५६ ॥ धनवांश्चमहाभोगंचक्रवर्तीमहान्नृपः
॥ बांधवैःसहभृत्यैश्चभुंजंतेविपुलांश्रियम् ॥ ५७ ॥ दीर्घायुर्विपुलाभोगाःपुनस्ते
स्वर्गगामिनः ॥ अतीतस्यनरेंद्राणांआज्ञामानसमेवच ॥ ५८ ॥ सर्वपुण्यंमहारा
जापूर्णचन्द्रकलामुखम् ॥ कैलासस्यसमोपेतांआनन्दंकोटिमेवच ॥ ५९ ॥ सुव
र्णगोपुरद्वारैर्हेमप्राकारवेष्टितम् ॥ प्रासादग्रहसंकीर्णंसूर्यकोटिसमप्रभम् ॥ ६० ॥
मणिरत्नसमाकीर्णंसप्तप्राकारवेष्टितम् ॥ इन्द्रनीलैर्महानीलैः पद्मरागोपशोभित

म् ॥ ६१ ॥ सर्वरत्नसमाकीर्णंचातिरम्यंमनोहरम् ॥ तत्रस्थानेमहासेनदेवानांच
महाबलम् ॥ ६२ ॥ ध्वजमालाकुलंदिव्यंदृश्यतेशिखरोत्तमम् ॥ निवासोदेवताः
सर्वेत्रयस्त्रिंशच्चकोटयः ॥ ६३ ॥ तस्मिंस्थानेमहासेनशोभतेपुरमुत्तमम् ॥ निवा
सोदेवदेवस्यसुरैः सहितशंकरः ॥ ६४ ॥ अतिरम्यंगृहस्थानंमहादिव्यंमनोहर
म् ॥ निशिवह्निस्तथातेजोदृश्यतेचदिशोदश ॥ ६५ ॥ दीव्यंतेदिव्यमानेचसर्व
ज्योतिर्दिवाकरः ॥ तप्तकांचनवर्णाभाअग्नितेजसमप्रभाः ॥ ६६ ॥ भेरीमृदंग
शब्देनशंखतूर्याश्चवेणुकाः ॥ दुंदुभिस्तालनिर्घोषैर्गीतवादित्रनादितम् ॥ ६७ ॥
गीतंगायंतिगन्धर्वाः वेणुंवाद्यन्तिसुन्दरी ॥ नृत्यंतिचाप्सरास्तत्ररंभाद्यास्त्रीरनेक
धा ॥६८॥ नित्यंसहस्राण्याकीर्णादृश्यंतेह्यर्चिताः सदाः ॥ पुरीमध्येतथासर्वेक्षीरं

सर्पिस्तथामधु ॥ ६९ ॥ मधुकानांयथाम्लेवभुंजतिवरमूर्त्तिमान् ॥ दृश्यतेकांच
नंवृक्षंकूष्मांडसदृशोपमम् ॥ ७० ॥ चूतचन्दनसंयुक्तंकदलीखंडमंडितम् ॥ ए
करूपंमहारम्यंमर्वदेवनिवासितम् ॥ ७१ ॥ एकविंशतिलक्षंचदृश्यतेधवलंगृह
म् ॥ तत्रहेममहादिव्यंवहुरत्नसुशोभितम् ॥ ७२ ॥ पंचादिसाधकाः सर्वेगंतव्य
मुत्तरांदिशम् ॥ ७३ ॥ (इतिश्रीकेदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादे त्रिपथस्वर्गव
र्णनोनामसप्ताविंशतिः पटलः ॥ २८ ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ नदीवहतितत्रैव
क्षीरशर्करसर्पिषः ॥ देवगन्धर्वसंकीर्णदेवकन्यासमाकुलम् ॥ १ ॥ चन्द्रादित्यस
मंतेजोदृश्यतेगृहमुत्तमम् ॥ इन्द्रनीलैर्महानीलैर्विस्फुरंतिकरंतथा ॥ २ ॥ तस्य
मध्येमहारम्याहेमवद्धावसुधंरा ॥ साधकाश्चगतास्तत्रयत्रदेवोमहेश्वरः ॥ ३ ॥

श्रीदेव्युवाच ॥ क्वभुवनागताः सिद्धाः क्वस्थानेचैवगम्यते ॥ साधकउवाच ॥
आगतामृत्युलोकाच्चगंतव्यंशंकरालयम् ॥ ४ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ अस्मिन्स्था
नेमहावीराभुंजंतिविपुलांश्रियम् ॥ विमानंकामिनीदिव्यंपश्यंतिसर्वसाधकाः ॥
॥ ५ ॥ आरुह्यतिचविप्रेन्द्रःपथानेनैवगम्यते ॥ दिव्यवस्त्रपरीधानंदिव्यगन्धानु
लेपनम् ॥ ६ ॥ दिव्यपुष्पंशिरोवध्वादिव्यरत्नविभूषितम् ॥ भुंजंतुसाधकाः स
र्वेयावच्चंद्रार्कतारकाः ॥ ७ ॥ सुवर्णकेतकीजातिस्तिष्ठंतिराजचंपिकाः ॥ बकुलैः
शतपत्रैश्चविल्ववृक्षस्यपाटलैः ॥ ८ ॥ दृश्यंतेचसदापुष्पंतिष्ठंतिसर्वगन्धकाः ॥
एवंपुरीमहारम्यामहाज्ज्योतिर्मनोहरम् ॥ ९ ॥ गीतंनृत्यंचभोगंचवहुगन्धादिवा
सितम् ॥ यौवनस्थामदोन्मत्तामहारूपामहाबलाः ॥ १० ॥ ओष्ठमेकंचभूम्यां

चद्वितीयंगगनेतथा ॥ जिह्वास्फुरंतिचंद्राश्चसाधकाविस्मयंगताः ॥ ११ ॥ आ
चार्यःस्वागतमृप्टच्छेत्स्मरेद्घोरंमहत्कृतम् ॥ ओंहुंफट्स्वाहा ॥ अष्टोत्तरशतंचै
वसघोरंजप्यतेमहत् ॥ १२ ॥ अघोरंजप्यमानस्तुअदृष्टायांतितत्क्षणात् ॥ तुष्ट
स्तुष्टोसितेसर्वेप्रणमंतिजगद्गुरुम् ॥ १३ ॥ सत्यंचवदतेयावत्तावच्चंडेश्वरः
पुनः ॥ रत्नमालाकरोदिव्याकर्णेचहेमकुंडलम् ॥ १४ ॥ त्रिनेत्रंदशभुजाश्चशू
लहस्तधरास्तथा ॥ दिव्यवस्त्रपरीधानंदिव्यभोगसमाकुलम् ॥१५॥ दिव्यदेहम
हाकायादिव्याभरणभूषिताः॥दिव्यपुष्पंशिरोवद्ध्वादिव्यगन्धानुलेपनम् ॥१६॥
इतिश्रीकेदारकल्पेईश्वरकार्तिकसंवादेदेवीवर्णनोनामअष्टाविंशतिःपटलः ॥२८॥
चंडिकेश्वरउवाच ॥ साधुसाधुमहाप्राज्ञकृतंकर्मसुदुष्कृतम् ॥ एवमुक्तस्तथाचंडी

81

यत्रेदेवोमहेश्वरम् ॥ १ ॥ कृतांजलिपुटोभूत्वापृच्छंतिपरमेश्वरम् ॥ चंडिकेश्वर
उवाच ॥ साधकाः मृत्युलोकाच्चआगतादेवदर्शनम् ॥ २ ॥ श्रीईश्वरउवाच ॥
शृणुचंडीमहाप्राज्ञएकचित्तोऽव्यवस्थिता ॥ मृत्युलोकेमहातीर्थंकेदारोनामदेवता
॥ ३ ॥ तत्रसंललितागंगाअर्चयित्वातुशंकरम् ॥ तत्रकालस्यचंडीचसाधकाः हृ
दिसंस्थिताः ॥ ४ ॥ आगच्छंतिततनोचंडीविकल्पंनैवकारयेत् ॥ हृष्टतुष्टोमहाचं
डीयत्रतिष्ठंतिसाधकाः ॥ ५ ॥ चंडिकेश्वरउवाच ॥ युष्मन्तुष्टोमहादेवोउमा
सार्द्धंत्रिलोचनः ॥ उत्तिष्ठगम्यतेसिद्धोयत्रदेवोमहेश्वरः ॥ ६ ॥ नंदीस्कंदौमहा
कायावागतौरथकामिनौ ॥ त्रिनेत्रंदशभुजाश्चकपालंशूलहस्तकम् ॥ ७ ॥ तदा
सिद्धाः समारूढाः स्कंदस्तत्रसमागतः ॥ सुगंधाश्चमहातेजाः प्रयच्छंतिततो

हिमाम् ॥ ८ ॥ प्रणम्यदेवदेवञ्चआरूढंतिरथोत्तमम् ॥ आरूढंचततः स्थानेस
र्वकामैकमुत्तमम् ॥ ९ ॥ किमिदंदृश्यतेचाग्रेशिखरंचैवशोभितम् ॥ येषांस्थानंच
नामानिसुस्थानंशोभनानिच ॥ १० ॥ तत्रस्थानेचनामानितत्सर्वंकथयामिते ॥
चंडिकेश्वरउवाच ॥ अमरावतीपुरीरम्यापूर्वभागेसमन्विता ॥ ११ ॥ आग्नेय्यां
दिग्विभागेचपुरीतेजोवतीशुभा ॥ नैर्ऋत्यांदिग्विभागेचयत्रपुरीसुशोभिता ॥
॥ १२ ॥ पश्चिमेदिशिभागेचपुरींतिष्ठतिशोभना ॥ वायव्यांदिशिभागेचपुरीव
रुणमेवच ॥ १३ ॥ सुमेरोश्चोत्तरदिशोभागेपुरीमहोदरी ॥ मध्येलिंगंकृतंदिव्यं
शंखकुंदेंदुसन्निभम् ॥ १४ ॥ द्वादशकोटिविस्तीर्णंउच्छ्रायश्चचतुर्गुणम् ॥ कैला
सशिखरेरम्यंनानारत्नोपशोभितम् ॥ १५ ॥ संप्राप्ताः साधकास्तत्रपश्यंतिच

शिवालयम् ॥ विमानंकामिकंदिव्यंमंडितंरथमंडलैः ॥ १६ ॥ सर्ववाद्यरसोपेतंदुं
दुभिः पटहान्वितम् ॥ शंखकोलाहलंपूर्णवाद्यमंडलसंयुतम् ॥ १७ ॥ वेणुताल
महाशब्दंपटहंविनिनादितम् ॥ महासूर्यरविस्तेजागीतनृत्यसमन्वितम् ॥ १८ ॥
वाद्यानिविविधानिचनानामधुरनिः स्वरम् ॥ श्रुत्वाचसाधकाः सर्वेहर्षिताश्चाशि
वालयम् ॥ १९ ॥ शतयोजनविस्तीर्णंशोभितंशिवमंडपम् ॥ देवगंधर्वसंकीर्णमु
च्छ्रायश्चचतुर्गुणम् ॥ २० ॥ गृहानिदिव्यशोभानिदृश्यंतेबह्वनेकधा ॥ हेमरत्न
समायुक्तंहेमप्राकारवेष्टितम् ॥ २१ ॥ प्राकारंतत्रसौवर्णमग्निज्वालासमप्रभाः॥
मौक्तिकंचंद्रकांतिश्चप्रस्फुरंतिह्यनेकधाः ॥ २२ ॥ मेरुशृंगेसमारूढाः नानारत्न
विभूषिताः ॥ प्राकारंहेमरत्नानिवेष्टितंचशिवालये ॥ २३ ॥ हेमरत्नसमायुक्तं

दिव्यज्योतिर्मनोहरम् ॥ षोडशकलासमायुक्तंतोरणैरुपशोभितम् ॥ २४ ॥ माणि
रत्नसमायुक्तंवेष्टितंशिवमंडपम् ॥ लक्षयोजनविस्तीर्णंहरस्थानंचमंडपम् ॥
॥ २५ ॥ स्तंभाहेममयाः सर्वेचंद्रकांतिसमत्रभाः ॥ हेमेनरचिताभूमिर्नानारत्न
विभूषितम् ॥ २६ ॥ क्षणंक्षणंचतिष्ठंतिसूर्यकोटिसमप्रभाः ॥ तस्यमध्येमहाइं
शंसभूयुंपरिवेष्टितम् ॥ २७ ॥ सिंहासनानिदिव्यानिहेमरत्नविभूषितम् ॥ भूषि
तंकनकैः कांतैः पद्मरागैस्ततः परम् ॥ २८ ॥ तत्रतिष्ठतिदेवेशोजगन्नाथो
महेश्वरः ॥ चामरंदिव्यमानंचधनदोवरुणस्तथा ॥ २९ ॥ नंदीचंडीप्रतिहारा
स्तिष्ठंतिद्वारसंयुतम् ॥ सोमेनधारितंछत्रंरुद्रस्योपरिभक्तितः ॥३०॥ पवनोवा
द्यतेर्वीणामहानादेननादितम् ॥ देवानांचसुरश्रेष्ठंसर्वाभरणभूषितम् ॥ ३१ ॥

भाग्यं

दिव्यवस्त्रपरीधानंचन्दनादिविलेपनम् ॥ नीलकंठंमहातेजस्सूर्यकोटिसमप्रभम्॥
॥ ३२ ॥ त्रिनेत्रंदशभुजाश्चचंद्रार्द्धकृतशेखरम् ॥ देवदेवंवृषारूढंशूलहस्तधरं
प्रभुम् ॥ ३३ ॥ सर्वभोगसमायुक्तंभस्मगात्रविलेपनम् ॥ कपालखट्वांगधरंपंच
वक्त्रंमहेश्वरम् ॥ ३४ ॥ पिनाकशूलपाणिंचदेवदेवंजगद्गुरुम् ॥ गणगन्धर्वसं
कीर्णंनानाभरणभूषितम् ॥ ३५ ॥ लोकनाथंजगन्नाथंसर्वव्यापिमहेश्वरम् ॥
देवगणसमाकीर्णंनानारत्नविभूषितम् ॥ ३६ ॥ त्रिलोचनंजगन्नाथंसर्वव्या
पिमहेश्वरम् ॥ देवकन्यासमाकीर्णंरुद्रकन्यासमाकुलम् ॥ ३७ ॥ तिष्ठन्ति
मुनयः सर्वैतिष्ठन्तिदेवयोषिताः ॥ जिह्वाग्रेचचतुर्वेदीहृदयेभुवनत्रयम् ॥
॥ ३८ ॥ रोमाग्रेमुनयोदेवाः सिद्धाश्चयक्षराक्षसाः ॥ सप्तपातालपादौ

चआकाशेमस्तलोचनम् ॥ ३९ ॥ शृणुस्कन्दमहासेनवह्निंचस्वर्कमेवच ॥
तिष्ठन्तिचसुराः सर्वेब्रह्माद्यादेवतागणाः ॥ ४० ॥ लोकनाथंजगन्नाथं
सर्वव्यापिमहेश्वरम् ॥ देवगणैः समाकीर्णनानारत्नविभूषितम् ॥ ४१ ॥
ब्रह्माविष्णुश्चइंद्रश्चसभायांपरिवेष्टितः ॥ प्रोक्षणीयंप्रकुर्वंतिवाद्यंतेवहनेकधा ॥
॥ ४२ ॥ शंखदुंदुभिनिर्घोषैःकाहलैर्भेरीमर्दलैः ॥ पटहैर्वेणुवाद्यानिवादित्रैःसर्व
नादिताः ॥ ४३ ॥ डमरुभिर्निःश्वसनंगणमाकारगर्जितम् ॥ नृत्यंतीचसुरारंभा
अप्सराकन्यकास्तथा ॥ ४४ ॥ सर्वालंकारसंयुक्तंसर्वाभरणभूषितं ॥ विंवतेजः
समुद्भूतंहेमरत्नविभूषितम् ॥ ४५ ॥ संपूर्णचंद्रवदनांकुंडलाभरणोज्वलां ॥ शि
रःपुष्पंसुगंधंचनागवल्लीविभूषितम् ॥ ४६ ॥ रूपयौवनसंयुक्तंकोकिलास्वरभा

षितम् ॥ नृत्यंतिशंकरस्याग्रेवाद्यंतिवह्वनेकधा ॥४७॥ पठंतिविविधंशास्त्रंस्तुतिं
कुर्वंतिदेवताः ॥ गीतनादविनोदेनशृण्वंतिसुरानेकधा ॥ ४८ ॥ नानाशास्त्रविनो
दानिपुष्पमालासुवेष्टितम् ॥ चंदनागरुकर्पूरैर्वासिताचमहापुरी ॥ ४९ ॥ स्व
स्तिकैरत्नपूरैश्चद्वारेचगणभूमिकम् ॥ दर्पणंवामहस्तेनभोजनंबहुभावितम् ॥५०॥
पारिजातकनागैश्चनानापुष्पैश्चशोभिताः ॥ मंदारकल्पवृक्षैश्चपुष्पैर्दाडिमसंयुतैः
॥ ५१ ॥ केतकीशतपत्रैश्चाविल्ववृक्षैश्चपाटलैः ॥ एवंपुष्पसमाकीर्णदेवदारुफ
लैस्तथा ॥ ५२ ॥ पुन्नागवृक्षसफलैर्विद्यंतेराजचंपिकाः ॥ चूतचंदनसंयुक्तंकद
लीखंडमंडितम् ॥५३॥ वासितंचपुरेसर्वेमहागंधानुवासितम् ॥ तत्रप्राप्ताश्चये
सिद्धाः पश्यंतिचशिवालयम् ॥ ५४ ॥ दृश्यन्तेगणगन्धर्वादृश्यन्तेसुरानेकधाः॥

सर्वेदशभुजाश्चैवचन्द्रार्द्धकृतशेखराः ॥ ५५ ॥ ब्रह्माविष्णुस्तथाइन्द्रोनक्षत्रग्र
हतारकाः ॥ नन्दीस्कन्दोमहाकायोभृंगीकूष्मांडमेवच ॥ ५६ ॥ सिद्धविद्याधरा
श्चैवऋषिकन्यानरास्तथा ॥ गोकर्णहस्तिकर्णंचशूलपाणिमहेश्वरम् ॥ ५७ ॥
वृषभोवासुकिश्चैवयेयत्रत्रिदशास्तथा ॥ तांदृष्ट्वाचमहाप्राज्ञाः साधकाः विस्म
यंगताः ॥ ५८ ॥ साधकउवाच ॥ पृच्छंतिसाधकाः सर्वेकुत्रदेवोमहेश्वरः ॥ चं
डिकेश्वरउवाच ॥ ब्रह्माचदक्षिणेपार्श्वेवामेविष्णुः समाश्रितः ॥ ५९ ॥ मध्येना
रीधरोदेवः सर्वालंकारभूषितः ॥ भस्मांगोद्धूलितंगात्रंअर्द्धकुंकुमचर्चितम् ॥
॥ ६० ॥ एवंदेवउमासार्द्धत्रिदशेश्वरपूजितः ॥ एवंपश्यन्तितेसिद्धादेवदेवंमहे
श्वरम् ॥ ६१ ॥ दंडवत्प्रणताःसर्वेपातिताधरणीतले ॥ कृतांजलिपुटोभूत्वासाध

काःप्रणमंतिच ॥ ६२ ॥ साधकउवाच॥ अद्यमेसफलंजन्मअद्यमेसफलंतपः ॥
अद्यमेसफलंजाप्यमद्यमेसफलाक्रिया ॥ ६३ ॥ अद्यमेसफलंराज्यमद्यमेसफलंध
नम् ॥ अद्यमेसफलंकर्ममयादृष्ट्वासदाशिवम् ॥६४॥ नमस्यंचरणंपूज्यंदृष्ट्वा
संभाषितंशिवम् ॥ अद्यमेसफलंकृत्यंदृष्ट्वादेवंमहेश्वरम् ॥ ६५ ॥ वरंदेहिमहा
देवपिनाकिन्वृषभध्वज ॥ साधकानांहितार्थायउमांवचनमब्रवीत् ॥ ६६ ॥ व
रंदास्याम्यहंदेविसाधकाययथोत्तमम् ॥ एवमुक्तोमहादेवस्तत्राज्ञासंप्रदीयते ॥
॥ ६७ ॥ नंदीश्वरोमहाकायः स्वयंवागणनायकः ॥ जयाचविजयाचैवनर्मदाच
सरस्वती ॥ ६८ ॥ गंगाचयमुनाचैवकावेरीचमहानदी ॥ समुद्रेणसमन्विताःस
र्वानद्योविभूषिताः ॥ ६९ ॥ स्नात्वापीतस्तथानद्यांहेमकुंभैश्चरत्नकैः ॥ स्नानं

चचोत्तमैःकुंभैःपठंतिसिद्धचारणैः ॥ ७० ॥ जयशब्देनदेवस्यशंखतु शचवेणु
काः ॥ दिव्यांगवरसंयुक्तादिव्याभरणभूषिता ॥७१॥ दिव्याचाररताश्चैवनाना
रत्नविभूषिताः ॥ रत्नमालांशिरोवद्ध्वाललाटेहेमपुष्पजम् ॥७२॥ प्रकाशप्रति
मारूपासत्कायाकामरूपिणी ॥ देवीस्मरणमात्रेणदृश्यंतेमृत्युमुत्तमम् ॥७३॥ पद्मं
चदृश्यतेरूपंसाक्षात्त्रैलोक्यकाक्षमम्॥देव्यासुवर्णपात्रेणदीयतेवरमुत्तमम् ॥७४॥
पिबंतिह्यमृतंसिद्धायेचगर्भनिवारिताः॥उमयासहितोरुद्रःप्रेषितंपुरमुत्तमम् ॥७५॥
इतिश्रीकेदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादे ईश्वरदर्शनममृतप्रापणोनामएकोनत्रिंश
त् पटलः ॥२९॥ श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंसाधकाश्चगतास्तत्रयत्रइंद्रमहापुरीम्॥
द्वादशलक्षविस्तीर्णयोजनानांपुरंमहत् ॥ १ ॥ द्वादशादित्यतेजाढ्यंहेमप्राकारवे

ष्ठितम् ॥ मणिरत्नसमाकीर्णंप्राकारंगृहमाकुलम् ॥ २ ॥ शतयोजनविस्तीर्णंमं
दिरंतस्यमंडपम् ॥ प्रतोल्याद्वारसंयुक्तंचित्रकर्मोपशोभितम् ॥ ३ ॥ सिंहासनंसु
दिव्यंचहेमरत्नविभूषिम् ॥ तत्रतिष्ठन्महासेनइंद्रराजोमहानृपः ॥ ४ ॥ दिव्य
वस्त्रपरीधानंदिव्यगंधानुलेपनम् ॥ दिव्यपुष्पांशिरोवध्वादिव्यरत्नविभूषितम् ॥५॥
संपूर्णचंद्रवदनांरूपयौवनगर्विताम् ॥ इन्द्रश्चपीतवर्णश्चकरेवज्रंचगृह्यते ॥ ६ ॥
साधकाश्चततोदृष्ट्वाशोभितैस्तुमहापुरी ॥ साधकाश्चततोदृष्ट्वागतास्तेतत्र
सम्मुखम् ॥ ७ ॥ इंद्रउवाच ॥ विमानारूढदेवाश्चदिव्यकन्यासमाकुलाः ॥ चा
मरैर्वीज्यमानंचस्वस्तिंकुर्वंतिदेवताः ॥ ८ ॥ प्रेक्षणीयंप्रकुर्वंतिछत्रंचोपरिधार्यते ॥
तोरणैःशोभितास्तत्रवैडूर्यमणिमौक्तिकैः ॥ ९ ॥ आगताश्चतथाकन्याःसर्वलक्ष

णसंयुताः ॥ दिव्यवस्त्रपरीधानेदिव्यरूपश्चतेजसा ॥ १० ॥ दिव्यपुष्पंशिरोव
ध्वादिव्यगंधानुलेपनः ॥ करकंकणसंयुक्ताहारनूपुरभूषिता ॥ ११ ॥ इंद्रनीलैर्म
हानीलैः पद्मरागोपशोभिताः ॥ संपूर्णचंद्रवदनाःसर्वाभरणभूषिताः ॥ १२ ॥क
न्यकाआगतास्तत्रह्यर्चयंतिचसाधकाः ॥ गीतंकुर्वंतिकन्यास्तावाद्यंतेबह्वनेकधाः
॥ १३ ॥ शंखदुंदुभिनिर्घोषैःकाहलैर्भेरिमर्दलैः ॥ साधकाइंद्रसहिताजल्पंतिचप
रस्परम् ॥ १४ ॥ इन्द्रउवाच ॥ अस्मिन्स्थानेपुरीरम्येभुंक्ष्वभोगयथासुखम् ॥
भुंजंतिसाधकावीरायावच्चन्द्रार्कतारकाः ॥ १५ ॥ अत्रस्थानेमहाभोगानानार
त्नसमाकुलम् ॥ तिष्ठन्तिसाधकाः सर्वेनानाभोगपरिच्छदाः ॥ १६ ॥ यावत्पु
रीस्थिताः सिद्धास्तावत्तिष्ठन्तिसाधकाः ॥ इन्द्रस्यवचनंश्रुत्वासाधकोवाक्यमब्र

वीत् ॥१७॥ साधकउवाच ॥ विनारुद्रंमहाराजनन्नरोचन्तिपुरीतव ॥ पश्चान्तु
साधकाः सर्वेंगताविष्णुपुरींमहत् ॥१८॥ (इतिश्रीकेदारकल्पे ईश्वरकार्तिकसं
वादे इन्द्रपुरीवर्णनोनामत्रिंशत् पटलः ॥ ३० ॥) श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंअग्र
तोदृश्यतेतत्रमहागिरिवरोत्तमम् ॥ योजनंदशलक्षंचसूर्य्यकोटिसमप्रभम् ॥ १ ॥
नानारत्नंमहासेनपुरीरम्यंमनोहरम् ॥ सिंहासनंदिव्यकान्तिहेमरत्नविभूषितम् ॥
॥ २ ॥ हैमेनरचिताभूमिः प्रासादंगृहमाकुलम् ॥ ध्वजमालाकुलंदिव्यंहेमप्राका
रविष्टितम् ॥ ३ ॥ जातश्चपद्मरागश्चवेष्टितंविष्णुशासनम् ॥ दिव्यवस्त्रप
रीधानंदिव्याभरणभूषितम् ॥ ४ ॥ तत्रतिष्ठन्तिदेवास्तेवैकुण्ठेचजनार्दनः ॥ शं
खदुंदुभिनिर्घोषैः काहलेर्भेरिमर्दलैः ॥ ५ ॥ नृत्यंतिचाप्सरास्तत्रादिव्यगन्धानुले

पनः ॥ साधकाश्चगतास्तत्रदृष्ट्वादेवंजनार्द्दनम् ॥ ६ ॥ श्रीजनार्द्दनउवाच ॥
अस्मिन्नेवपुरेरम्येबहुकन्यासमाकुलम् ॥ विमानारूढमाचार्याभुंजंतिविपुलांश्रिय
म् ॥ ७ ॥ भुंजंतिसाधकाः सर्वेतिष्ठन्तिगरुडासनम् ॥ तावत्त्वंभोगसंयुक्तंयाव
दिंद्राश्चतुर्दश ॥८॥ आचार्यउवाच ॥ देवदेवमहाविष्णोशृणुत्वंवचनंमम ॥ आ
गत्यचमयादृष्ट्वादुर्ल्लभंतवदर्शनम् ॥९॥ अद्यमेसफलंजन्मचाद्यमेसफलंतपः ॥
अद्यमेसफलंजाप्यंअद्यमेसफलाक्रिया ॥ १० ॥ अद्यमेसफलंभाग्यंमुक्तोहंभववं
धनात् ॥ अद्यदृष्ट्वाचगोविन्दंसर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ११ ॥ श्रीकृष्णउवाच ॥
सिंहासनंसुदिव्यंचहेमरत्नविभूषितम् ॥ तत्राऽतिष्ठन्महासिद्धामहावीरामहात
पाः ॥ १२ ॥ दिव्यवस्त्रपरीधानंदिव्यभोगसमाकुलम् ॥ दिव्यपुष्पंशिरोवध्वा

 चंदनानुविलेपिनः ॥ १३ ॥ तत्रतिष्ठन्तिआचार्यंभुंजंतिविपुलांश्रियम् ॥ आ
चार्यउवाच ॥ अस्मिन्स्थानेनमेकार्यंसत्यंसत्यंवदाम्यहम् ॥ १४ ॥ इतिश्री के ३१
 दारकल्पे ईश्वरकार्तिकसंवादे विष्णुपुरीवर्णनोनाम एकत्रिंशत् पटलः ॥ ३१ ॥
ईश्वरउवाच ॥ सप्तलक्षंचविस्तीर्णंयोजनंचपुरीमहत् ॥ रम्यंमनोहरंदिव्यंउदि ३२
तार्कसमप्रभम् ॥॥१॥अग्निज्वालासमोपेतंहेमप्राकारवेष्टितम्॥द्वादशादित्यतेजा
ढ्यंअग्निकोटिसमप्रभम्॥२॥नानारत्नसमाकीर्णंवैडूर्यमणिभूषितम्॥ आम्रचन्दन
संयुक्तंकदलीखंडमंडितम् ॥ ३ ॥ बकुलैः शतपत्रैश्चविल्वपत्रैश्चपाटलैः ॥ रा
जवृक्षसमाकीर्णंकेतकीराजचंपिका ॥ ४ ॥ ध्वजमालाकुलंदिव्यंप्रासादंपरिशो
भितम् ॥ देवगन्धर्वसंकीर्णंदेवकन्यासमाकुलम् ॥ ५ ॥ पठन्तिविविधंशास्त्रंनि

घोषंवेदब्राह्मणाः ॥ स्वराणिचमहानादंदृश्यतेचदिशोदश ॥ ६ ॥ सिंहासनंसु
दिव्यंचहेमरत्नविभूषितम् ॥ हेमपुष्पसमायुक्तंमणिवैडूर्यमौक्तिकम् ॥ ७ ॥ तत्र
तिष्ठतिदेवोऽसौब्रह्मादेवजगत्पतिः ॥ आगताः साधकादृष्ट्वावदंतिस्वागतंत
था ॥ ८ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ भोभोः साधोमहाशांतअस्मिन्पुरेसदावस ॥ इदंपंच
महासेनयावदिंद्राश्चतुर्दश ॥ ९ ॥ तावत्त्वंभूः पुरीरम्याभुंजभोगयथासुखम् ॥
अस्मिन्स्थानेमहारम्यंसर्वभोगसमाकुलम् ॥ १० ॥ त्रिसंध्यंचभवेन्नित्यंकुर्वं
तिस्वकरस्फुटम् ॥ साधकउवाच ॥ विनारुद्रंमहाबाहोनरोचन्तेतिब्राह्मणाः ॥
॥ ११ ॥ पश्चात्तुसाधकाः सर्वेगताधर्मपुरीमहत् ॥ (इतिश्री केदारकल्पे ईश्व
रकार्तिकसंवादेब्रह्मपुरीवर्णनोनाम द्वात्रिंशत् पटलः ॥ ३२ ॥) श्रीईश्वरउवा

89

च ॥ ओंकैलासदक्षिणेभागेऽतिष्ठद्धर्मपुरीतथा ॥ द्वादशलक्षविस्तीर्णंयोजनानां
पुरंमहत् ॥ १ ॥ रम्यंमनोहरंदिव्यंलोहप्राकारवेष्टितम् ॥ हेमरत्नसमाकीर्णैसर्वे
षांचभयंकरम् ॥ २ ॥ सिंहासनंसुदिव्यंचहेमरत्नविभूषितम् ॥ तत्रातिष्ठतिदे
वोऽसौधर्मराजोमहानृपः ॥ ३ ॥ तिष्ठन्तिकिंकराः सर्वेतिष्ठंतिराजचंपिकाः ॥
सर्वेगुणसमोपेतास्तिष्ठंतिचित्रगुप्तकाः ॥ ४ ॥ पापंपुण्यंचलोकानांलिखितंत
त्रलेखकः ॥ सुकृतंदुःकृतंकेचित्भुंजंतिसुखदुःखयोः ॥ ५ ॥ राजागुणंचभोक्तव्यं
लिखितंतत्रपुस्तके ॥ सुकृतंदुष्कृतंकेचित्भुंजंतिसुखदुःखकान् ॥ ६ ॥ महानर
कंचभोक्तव्यंकृतंकर्मशुभाशुभम् ॥ ऊर्ध्वपादस्थिताः केचित्तप्ततैलेपुनः पुनः ॥
॥ ७ ॥ केचित्तुरौरवेघोरेकुंभीपाकेतथैवच ॥ केचित्तुक्रमिस्थानेचकेचिद्मुद्गर

चूर्णिताः ॥८॥ हस्तिकर्णेस्थिताः केचित्तप्तभारेषुलोहिताः ॥ कुम्भीपाकेस्थि
ताःकेचित्तप्तांगारेनिभर्जिताः॥९॥ आरण्येचस्थिताःकेचित्केचित्स्थितामहार्ण
वे ॥ केचिद्बद्धाश्चवैपाशैः केचिद्गृह्यंतिचांकुशैः ॥ १० ॥ केचिल्लोहस्यपाशे
नतप्तशक्तिप्रछेदिताः ॥ संस्थितंचकृतंकामंक्रियन्तेपापकार्मिणः ॥ ११ ॥ स
प्तजन्मकृतंपापंक्रियतेपापकर्मणा ॥ सप्तजन्मकृतंपापंभुजंतेचपृथक्पृथक् ॥
॥ १२ ॥ पुण्यधर्मैकृतंपापंभुजन्तेसुकृतंकृतम् ॥ अस्मिन्स्थानेमहाघोरेसर्वेतेच
प्रपीडिताः ॥ १३ ॥ येपूर्वेनिंदतेशास्त्रंइन्द्रसेनमयाकृतम् ॥ सर्वेयेभोजनंकृत्वाय
त्रधर्मपुरीसदा ॥ १४ ॥ साधकाश्चगतास्तत्रयत्रधर्मपुरीमहत् ॥ धर्मउवाच ॥
साधुसाधुमहाप्राज्ञाः तुष्टोहंतवसाधकाः ॥ १५ ॥ साधकउवाच ॥ यदितुष्टो

90

सिमेधर्मंशृणुत्वंवचनंमम ॥ अस्मिन्स्थानेचयेजीवामहानरकपीडिताः ॥ १६ ॥
मुंचवर्षशतंदिव्यंमोक्षंचकुरुधर्मयोः ॥ धर्मक्षयंतथाकृत्वागताः सर्वेचजन्तवः ॥
॥ १७ ॥ आचार्यस्यपुरेसर्वेआगताः सर्वसाधकाः ॥ पंचादीचपुरीसर्वेनैवरुच्यं
तिसाधकाः ॥ १८ ॥ पंचैतेसाधकाः सेनआगताः शिवशासने ॥ १९ ॥ (इति
श्रीकेदारकल्पेईश्वरकार्तिकसंवादे धर्मपुरीवर्णनोनाम त्रयत्रिंशत् पटलः ॥३३॥)
श्रीईश्वरउवाच ॥ ओंउमयासहितंरुद्रंवरंदत्वाचसाधकाः ॥ सप्तकोटेस्तथाकन्या
एकैकंचप्रदीयते ॥ १ ॥ गौरीचसदृशीमूर्त्तिःसर्वालंकारभूषिता ॥ सर्वभोगसमो
पेतातिष्ठंतिसाधकैःसह ॥ २ ॥ इच्छाभोगंभवेत्सर्वेऽश्नीयुःस्वच्छंदगामिनः ॥
क्रीडंतिचमहाभोगायत्रदेवोमहेश्वरः ॥ ३ ॥ शृणुस्कंदमहाप्राज्ञसाधकोविधिम

ब्रवीत् ॥ युगेयुगेंचयेसिद्धागच्छंतिचमहापथे ॥ ४ ॥ सप्तलक्षंतथासिद्धाःसत्यं
सत्यंवदाम्यहम् ॥ त्रेतायांपंचलक्षंचगच्छंतिचमहापथे ॥ ५ ॥ द्वापरेचत्रयोल
क्षाएकलक्षंकलौयुगे ॥ एवंसिद्धामहासेनएकाचित्तांशिवालये ॥ ६ ॥ चतुर्युगेसाध
कानांसत्यंसत्यंवदाम्यहम् ॥ श्रुत्वाकल्पकृतंध्यानंविनाकल्पेनसिध्यति ॥ ७ ॥
नानासिद्धिप्रदंस्थानंशिवंसिद्धैश्चहेतवः ॥ पश्चात्तुसाधकाः सर्वेएकविंशतिमेव
च ॥ ८ ॥ एतन्मध्येमहासिद्धाभावंतत्रैवसिध्यति ॥ महादेवमहासेनमहाकल्पंम
हापथे ॥ ९ ॥ महासिद्धमहाभोगादुर्ल्लभंभुवनत्रयम् ॥ महापंथेमहापुण्यंसत्यंस
त्यंषडानन ॥ १० ॥ भावेनपठतेनित्यंगंगास्नानंफलंलभेत् ॥ शिवनिंदांचयेमू
ढाः येचशास्त्रंशिवात्मकम् ॥ ११ ॥ निंदंतेचगुरुंचैवतेषांसिद्धिश्चदुर्ल्लभा ॥

91

गृहेयस्यसदातिष्ठेत्तुशिवकल्पंमहापथे ॥ १२ ॥ ब्रह्महत्यादिकंपापंतस्यचैवव्य
पोहति ॥ यद्गोप्यंगणगंधर्वायच्छास्त्रंकथितंमया ॥ १३ ॥ अंतकालेमनुष्याये
महाकल्पंशृण्वंतिच ॥ तेषांरुद्रपदेवासःकल्पकोटिसहस्रकम् ॥ १४ ॥ अन्तेचमा
नुषालोकाः पठंतिशृण्वंतिच ॥ तेषांतुष्टोमहादेवः शिवलोकेवसंतिच ॥ १५ ॥
गयायांपिडदानेनकाशीदर्शनमुत्तमम् ॥ दिव्ययागेश्वरस्थानेकेदारेशंचदर्शनम्॥
॥ १६ ॥ दृष्ट्वाचबद्रिकास्थानेसर्वदाचशिवालयम् ॥ गवांकोटिसहस्राणांस्नानं
भागीरथीतटे ॥ १७ ॥ मज्जयंतुसहस्रैकंगवांदत्वासमाहिताः ॥ एवंप्राप्तेभवेद्
भक्तिर्मोक्षकालेतुमोक्षिणः ॥ १८ ॥ एवंप्राप्तंभवेत्पुण्यंकथांशृण्वंतियेनराः ॥ इ
च्छासिद्धिर्भवेत्तस्यसर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ १९ ॥ ध्रुवश्चलभतेमेरुंसागरेचमहार्णं

वे ॥ यदैवंध्रुवंचलतेकल्पेनैवान्यथाभवेत् ॥ २० ॥ पश्चिमायांदिशिगत्वाउद
यतिरविः शशिः ॥ विपरीतंभवेत्सर्वंकल्पेनैवान्यथाभवेत् ॥ २१ ॥ अनेकधर्मंत
तः कृत्वाव्रतोपवासमेवच ॥ नभवंतिसमंतुल्यंकल्पंशृण्वंतियत्फलम् ॥ २२ ॥
अनेकदानंपुण्यंकृत्वाहोमयज्ञस्तथैवच ॥ नभवंतिसमंतुल्यंकल्पंशृण्वंतियत्फलम्॥
॥ २३ ॥ सर्वतीर्थैतपः कृत्वास्नात्वाचभुवनत्रयम् ॥ नभवंतिसमंतुल्यंकल्पंशृण्वं
तियत्फलम् ॥ २४ ॥ दानंयज्ञंतपस्तीर्थंकायक्लेशेशुचिः क्रिया ॥ नभवंतिसमं
तुल्यंकल्पंशृण्वंतियत्फलम् ॥ २५ ॥ दानयज्ञंतपस्तीर्थंकल्पंपठंतिनित्यशः ॥ ह
रतेकर्मंदुःखंचतंभक्त्यानात्रसंशयः ॥ २६ ॥ इदंकल्पंमहापुण्यंयेपठंतिशृण्वंति
च ॥ सर्वेपापविनिर्मुक्ताःशिवसायुज्यमाप्नुयात् ॥ २७ ॥ (इतिश्रीकेदारकल्पे

92

ईश्वरकार्तिकसंवादे महापन्थस्वर्गसोपानशिवपुर कैलासविधि वर्णनोनाम च
तुस्त्रिंशत् पटलः ॥ ३४ ॥) श्रीगणेशायनमः ॥ अथोत्तरन्यासंचकुर्यात् ॥
९० ओंनमः अघोराय ॥ ओंश्रीअघोरमंत्रस्य ॥ अन्नादऋषिः ॥ अव्यक्तगायत्री ७५
छन्दः ॥ ब्रह्मविष्णुमहेश्वरदेवता ॥ ओंवीजं ॥ रुंशक्तिः ॥ क्षुंकीलकं ॥ मोक्षा
र्थेजपेविनियोगः ॥ ओंदिशांन्यासंमहाभागकथयामितवानघ ॥ ओंकारं
विन्यसेद्भद्रेऊर्द्ध्वतः पापनाशनम् ॥ १ ॥ ओंकारंपूर्वदिग्भागेक्षुंकारं
अग्निमेवच ॥ रुंकारंधर्मराजस्यक्षुंकारंनैर्ऋतिस्तथा ॥ २ ॥ रुंकारं
पश्चिमेचरुंकारंवायव्येतथा ॥ क्षुंकारंउत्तरेचैवरुंकारंईशानमेवच ॥ ३ ॥
ओंकारंऊर्ध्वंविन्यस्यईशानन्तुह्यधोन्यसेत् ॥ दिशांन्यासंकृतंदेविहलन्यासंविच ९०

क्षणः ॥ ४ ॥ सर्ववर्णान्यसेत्प्राज्ञाःसावधानेनचेतसा ॥ अंगन्यासंयथाकुर्यात्तथा
त्वंशृणुवल्लभे ॥ ५ ॥ शिखायांविन्यसेत्ओंकारंरुंकारंमूर्ध्नितथा ॥ रुंकारंगुह्यदे
शेतुक्षुंकारंतुललाटके॥ ६ ॥ओंकारवक्त्रमेवंचरुंकारंनासिकेतथा॥क्षुंकारंकंठदेशेतुरुं
कारंहृदयेतथा ॥ रुंकारंगुह्यदेशेतुक्षुंकारंचह्युपस्थके ॥ ७ ॥ रुंकारंसर्वसंधौचरुं
कारंपादयोस्तथा ॥ देहन्यासंकृतंदेविकरंन्यासंतुकारयेत् ॥ ८ ॥ वामांगुष्ठेन्य
सेद्भद्रेओंकारंचत्रिदेवता ॥ रुंकारंवाह्निबीजंचतर्जन्यांतुन्यसेत्तथा ॥ ९ ॥ मध्य
मायांतुक्षुंकारंरुंकारंचअनामिके ॥ कनिष्ठिकायांक्षुंकारंदक्षिणांगुष्ठेत्रिदेवात
॥ १० ॥ तर्जन्यांदेवरुंकारंक्षुंकारंचैवमध्यमे ॥ अनामिकायांतुरुंकारंरुंकारंचकनि
ष्ठिके ॥ ११ ॥ एवंन्यासंकृतंदेविसर्वंशुभंभवेत्ततः ॥ शुद्धदेहीतुमेधावीसर्वकार्यं

93

क्षमापयेत् ॥ १२ ॥ यद्यपिचरतेकार्य्यंशुद्धदेहीतुमानवः ॥ ततःसफलकंदेविन
कुर्यादन्यथामातिः ॥ १३ ॥ यथान्यासंकरंकृत्वाभुक्तिंमुक्तिंसचेतसा ॥ कुंडसमी
पंसंस्थित्वास्थिरादृष्टिर्नरोभवेत् ॥ १४ ॥ मध्येगतेरविंदेविशंखंकुंडंचभास्वराम् ॥
बुद्बुदाकारसंभूतंचतुरंगुलमुत्थितम् ॥ १५ ॥ तंद्रेतोममकंदेविभुक्तिमुक्तिप्रदाय
कम् ॥ तंपिबतिभक्तियुक्तोमयैकाहितचेतसः ॥ १६ ॥ ओंकारद्वयसंयुक्तंक्षंकारत्र
यभूषितम् ॥ रुंकारंपंचसंयुक्तंदशाविंदुप्रपूजितम् ॥ १७ ॥ ओंकारंब्रह्मसंयुक्तंक्षु
कारंविष्णुरुच्यते ॥ रुंकारंचशिवंप्रोक्तंदशाक्षरंजपेन्नरः ॥ १८ ॥ दशाक्षरंजपेद्दे
विसर्वपापप्रणाशनम् ॥ कल्पपुस्तकमकल्पकल्पनंजल्पनंसकलपापनाशनम् ॥
पावनंविभुशिवेनकीर्त्तितंरक्षणीयमनघंप्रयत्नतः ॥ १९ ॥ इतिश्रीकेदारकल्पेईश्व

रपार्वतीसंवादेउत्तरन्यासविधिःसमाप्तः ॥ ३५ ॥ ओंनमः शिवाय ॥

94

यह केदार कल्प का पुस्तक मुद्रित शुद्धता पूर्वक गौरीश यन्त्रालय में श्री भैरव प्रसाद बाजपेयी जी के आज्ञानुसार श्री युगल किशोर पाठक जी ने प्रकाश किया।

(पुस्तक मिलने का पता)

श्री भैरव प्रासाद बाजपेयी जी का गौरीश छापाखाना दशाश्वमेध सट्टी के सामने शहर बनारस (काशी)

95

96

॥ इति श्रीकेदार कल्प समाप्तः ॥